

ÅRS REDO VIS NING

2017

**Falkenbergs
kommun**

Innehållsförteckning

Inledning	3	Finansiella rapporter och tilläggsupplysningar	49
Kommentar till innehållsförteckning	3	Resultaträkning	50
Detta är Falkenberg	4	Balansräkning	51
Organisationsschema kommunen	6	Kassaflödesanalys	53
Organisationsschema kommunbolagen	7	Noter	54
2017 i sammandrag	8	Redovisningsprinciper	60
Kommunstyrelsens ordförande och kommunchefen har ordet	10	Kommunens verksamheter	63
Omvärldsanalys	12	Verksamheter organiserade i kommunen	
Förvaltningsberättelse	13	Kommunstyrelsen	64
Kommunövergripande styrning	14	Barn- och utbildningsnämnden	66
Vision – Vi växer för en hållbar framtid!	15	Socialnämnden	70
Politisk viljeinriktning	15	Kultur- och fritidsnämnden	74
Uppföljning av kvalitet och utvecklingsmål	16	Tekniska nämnden	76
Kritiska kvalitetsfaktorer	16	Bygglovsnämnden	78
Utvecklingsmål	22	Miljö- och hälsoskyddsnämnden	80
Uppdrag	25	Servicenämnden	82
Kommunen som arbetsgivare	27	Överförmyndarnämnden	84
Ekonomi	30	Revisionen	84
Finansiell analys med balanskravsutredning	30	Verksamheter organiserade i aktiebolag och förbund	
Riskbedömning och känslighetsanalys	34	Falkenbergs Stadshus AB	
Kommunens driftredovisning	36	(moderbolag och koncern)	87
Kommunens bolag och förbunds driftsredovisning	40	Falkenbergs Bostads AB	89
Skatter och finansnetto	41	Falkenberg Energi AB	90
Kommunens investeringsredovisning	42	Falkenbergs Vatten- och Renhållnings AB	92
Kommunens bolag och förbunds investeringsredovisning	45	Falkenbergs Näringsliv AB	94
Exploateringsredovisning	46	Räddningstjänsten Väst	96
Kommunkoncernen	47	Revisionsberättelse	98
Samlad bild av God ekonomisk hushållning	48		

Inledning

Kommentar till innehållsförteckning

Inledning

Årsredovisningen inleds med fakta om Falkenberg och en illustration om kommunens organisation och styrning. Sen kommer en sammanfattning över året som gått, följt av kommentarer från kommunstyrelsens ordförande och kommunchefen. Avsnittet avslutas med en omvärldsanalys.

Förvaltningsberättelse

Detta avsnitt innehåller en uppföljning av kommunens verksamheter och ekonomi. Med utgångspunkt från styrmodellen följer vi upp utvecklingsmål och kritiska kvalitetsfaktorer (KKF) samt de uppdrag nämnderna haft. Avsnittet om kommunen som arbetsgivare ger en övergripande redovisning av kommunens år som arbetsgivare. Avsnittet om ekonomi ger en ingående beskrivning av kommunens finansiella situation. Förvaltningsberättelsen avslutas med en koppling till god ekonomisk hushållning.

Finansiella rapporter och tilläggsupplysningar

Här presenteras årets ekonomiska utfall i resultaträkningen, den ekonomiska ställningen i balansräkningen och förändringar i kommunens likvida medel i kassaflödesanalysen. Till dessa finns en notförteckning som ger en mer detaljerad bild av innehållet. Rapporterna visar utfallet både för kommunen och för kommunkoncernen (kommunen konsoliderad med den verksamhet som bedrivs i bolagsform).

Kommunens verksamheter

I verksamhetsberättelsen finns en kort beskrivning av varje nämnd och bolag/förbund med en sammanfattning av årets insatser och av det ekonomiska resultatet.

Revisionsberättelse

I revisionsberättelsen redovisar kommunens revisorer resultatet av sin granskning.

Detta är Falkenberg

Falkenberg växer för en hållbar framtid

Falkenberg är så mycket mer än en plats – det är en livsstil. Här är allt nära och enkelt. Vi har en storslagen natur runt knuten med inlandets välkomnande naturrikedom och vår vackra kust med Skrea strand i spetsen. Vi har tydliga styrkor och naturliga förutsättningar som gör Falkenberg attraktivt för många. Förutom läget och naturen även mathantverket, upplevelserna och människorna. I Falkenberg finns det stora i det lilla.

Falkenberg ligger mitt i Halland i en region med stark tillväxt och goda framtidsutsikter. Närheten till Malmö och Göteborg ger oss många fördelar. Det är lätt att pendla till och från Falkenberg tack vare närhet till motorväg och god tillgång till tågtrafik. Som sagt, nära och enkelt.

Med sina 44 000 invånare är kommunen den 55:e största i Sverige. Under lång tid har vi blivit fler och fler – vi är på god väg mot visionen 50 000 invånare år 2030.

I tätorten Falkenberg bor det cirka 24 500 personer. De största orterna är Skrea (1980), Glommen (1149), Slöinge (1 003) Vessigebro (807), Ullared (702), Långås (589) och Vinberg (615). Några orter har 400–500 invånare: Älvsered, Åtran och Heberg. 300–400 personer bor i Årstad, Långasand/Ugglarp och Morup. 200–300 personer bor i Bergagård, Fegen, Köinge och Vinbergs kyrkby. (Källa: SCB 2016-12-31.)

Vi vill tillsammans

Det finns en stolthet och envishet som präglar Falkenberg och oss om bor här. Här gör vi saker på vårt eget sätt. Vi går vår egen väg. Vi hjälper varandra. Inom näringslivet finns det en stark gemenskap och i Falkenberg känner man alltid någon som känner någon. Det gör det enkelt att knyta nya kontakter. Genom ökad samverkan mellan kommun, invånare, näringsliv och intresseorganisationer jobbar vi tillsammans för att stärka Falkenbergs konkurrens- och attraktionskraft.

Ett tecken på det är att vi i Falkenberg, enligt våra egna företagare, har ett av landets bästa näringslivsklimat. Sedan 2001 sammanställer Svenskt Näringsliv en årlig ranking av företagsklimatet i Sveriges 290 kommuner. I den senaste rankningen klättrade vi nio placeringar till en mycket hedrande 16:e plats. Vi fick bland annat bättre betyg för vår kommunala service samt både politikerns och tjänstemäns attityd till företag. På www.foretagsklimat.se kan du läsa hela rapporten.

I kommunen finns också en mix av både mindre, lokala företag och större etablerade företag som Sia Glass, Arla, Carlsberg, Essity, Netto, 2Entertain och Gekås Ullared.

Turistnäringen med sina många sommargäster är också något som präglar kommunen. Den bidrar till en livlig stad med många evenemang: sommarfars på Vallarna och revy på vintern, bileventet Wheels and Wings men också evenemang på landsbygden som Sjönevads marknad.

Falcon Alkoholfri arena har utöver allsvenska matcher också lockat till sig internationella matcher för U21 och damer.

Den som dyker in i statistik från Statistiska centralbyrån kan få en numerär uppfattning om hur det är att leva här. I Falkenberg bor närmare 40 personer per km² att jämföra med riksgenomsnittet där motsvarande siffra är 25 personer per km². Falkenbergaren är i snitt 43,2 år gammal (2 år äldre än snittet). 15,2 % av oss bor ensamma, 30,3 procent är två personer i hushållet och övriga bor tre eller fler tillsammans (siffror från 2016).

5,2 procent var arbetslösa 2017, färre än rikssnittet på 6,7 procent. 69 procent av 15–47-åringarna var i sysselsättning, något fler än snittet på 67,8 procent.

Inkomsten 2016 var lägre än snittet: 275,1 tkr mot rikssnittets 300 tkr. Fler än i snittet har gymnasienivå som högsta utbildningsnivå: drygt 48 procent mot landets drygt 42 procent har två eller tre års gymnasieutbildning. När det handlar om högre studier är det färre i Falkenberg som har läst på högskola: drygt 24 procent mot 35 procent i landet.

2016 var det 5 234 personer som pendlade ut från kommunen för att jobba, medan 4 456 personer åkte till sitt arbete i Falkenberg. 16 098 personer bor och jobbar i Falkenberg. Fler än rikssnittet har bil: 440 per tusen invånare, mot 375 i riket.

2016 kostade ett småhus för permanentboende i snitt 2 126 000 kronor, snittet i landet var 2 772 000. Tittar man på snittpriserna för fritidsbostäder lyser Falkenbergs attraktivitet som rekreationsplats igenom: för ett fritidshus gav köparen nästan lika mycket som för ett småhus, 2 104 000 kronor medan det i landet i övrigt skiljer över en halv miljon. Snittpriset var 1 660 000 kronor.

Drygt hälften av marken i kommunen är skog, en fjärdedel åker. Drygt 6 procent är bebyggd mark. Det innebär att Falkenberg har större andel åkermark än de flesta kommuner och även mindre bebyggd yta.

Kommunens ansvar

Kommunorganisationen har ett stort och brett ansvar. Bland annat ansvarar vi för socialtjänst, omsorg om barn, äldre och funktionshindrade, viss sjukvård, skolor, räddningstjänst, planering av byggande, vägar och gator, vatten- och avloppsförsörjning samt miljö och hälsoskydd. Utöver detta har kommunen mycket verksamhet inom kultur- och fritid, näringslivsstöd och energiförsörjning.

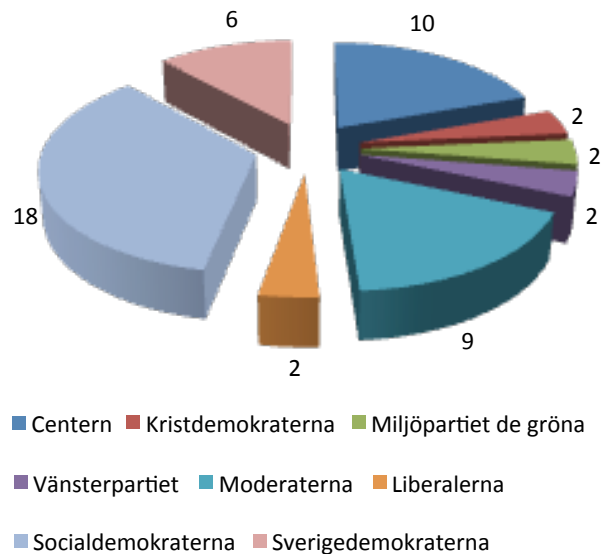
Vissa av ansvarsområdena drivs i bolagsform, till exempel ansvaret för vatten- och avlopps-försörjningen samt avfallshanteringen som Vivab har hand om. Vivab äger vi tillsammans med Varbergs kommun där bolaget också ansvarar för motsvarande områden. På samma sätt är räddningstjänsten ett gemensamt ansvar med Varberg via kommunalförbundet Räddningstjänsten Väst. Övriga kommunala bolag är Falkenberg Energi AB, Falkenbergs Bostads AB och Falkenbergs Näringsliv AB. Falkenberg har lagt ut utförandet av flera av kommunens ansvarsområden på entreprenad, däribland all LSS-verksamhet, vissa av de särskilda boendena för äldre samt delar av hemtjänsten. Även när verksamheten bedrivs av privata aktörer är det kommunen som har ansvaret och därför kontrollerar kommunen den verksamheten. Även inom andra områden, som exempelvis skola, avfallshandling och skötsel av vägar, finns det privata aktörer.

Den politiska ledning består av ett samarbete, Alliansen+. Den består av Centern, Moderaterna, Folkpartiet och Miljöpartiet som tillsammans har en knapp majoritet.

Kommunens styrning

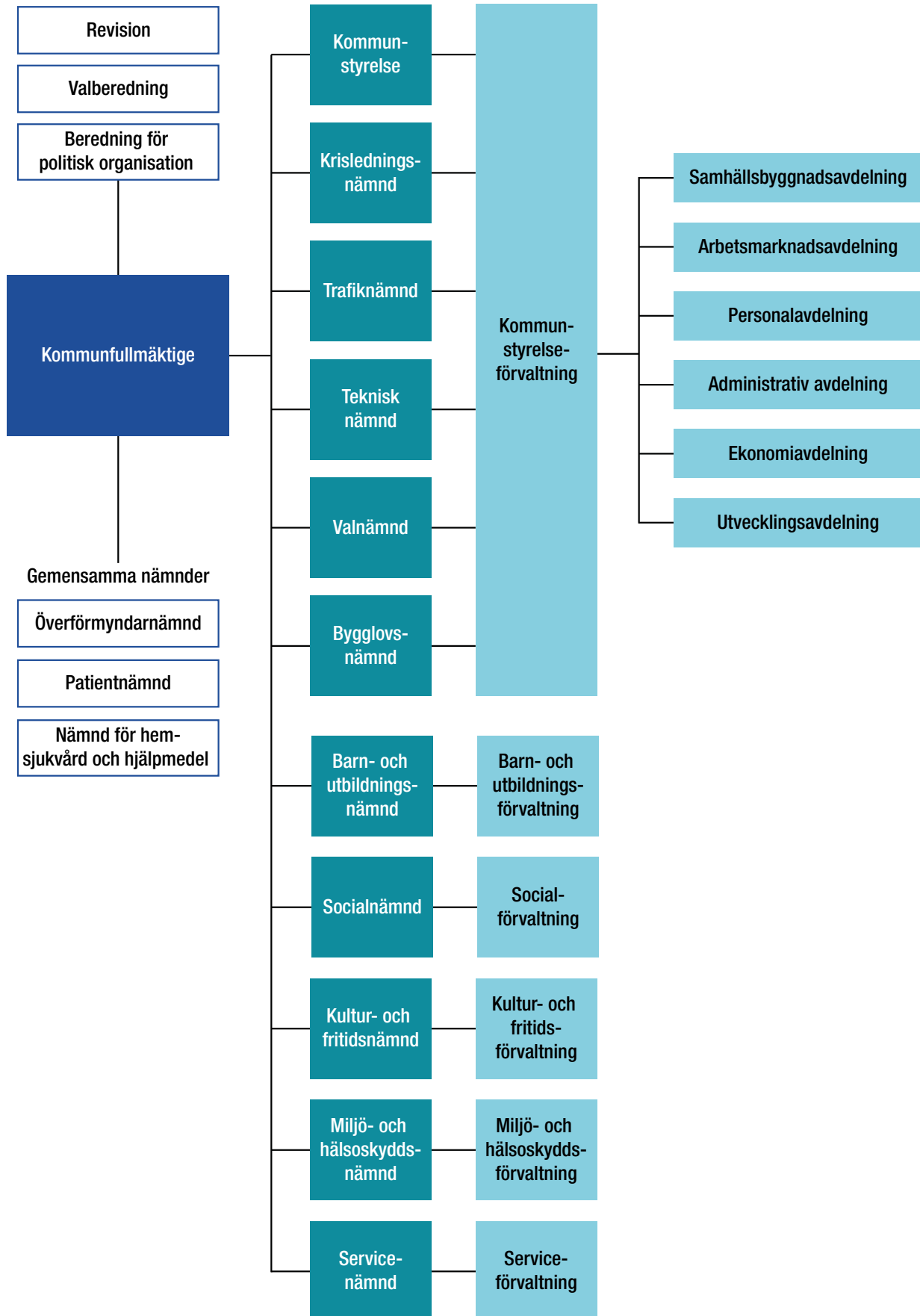
Mandatfördelning

En allians bestående av Centerpartiet, Moderaterna, Liberalerna, Kristdemokraterna och Miljöpartiet samarbetar under mandatperioden 2015-2018. Totalt har de 25 av fullmäktiges 51 platser. I diagrammet nedan visas varje parti i fullmäktige och dess mandat.

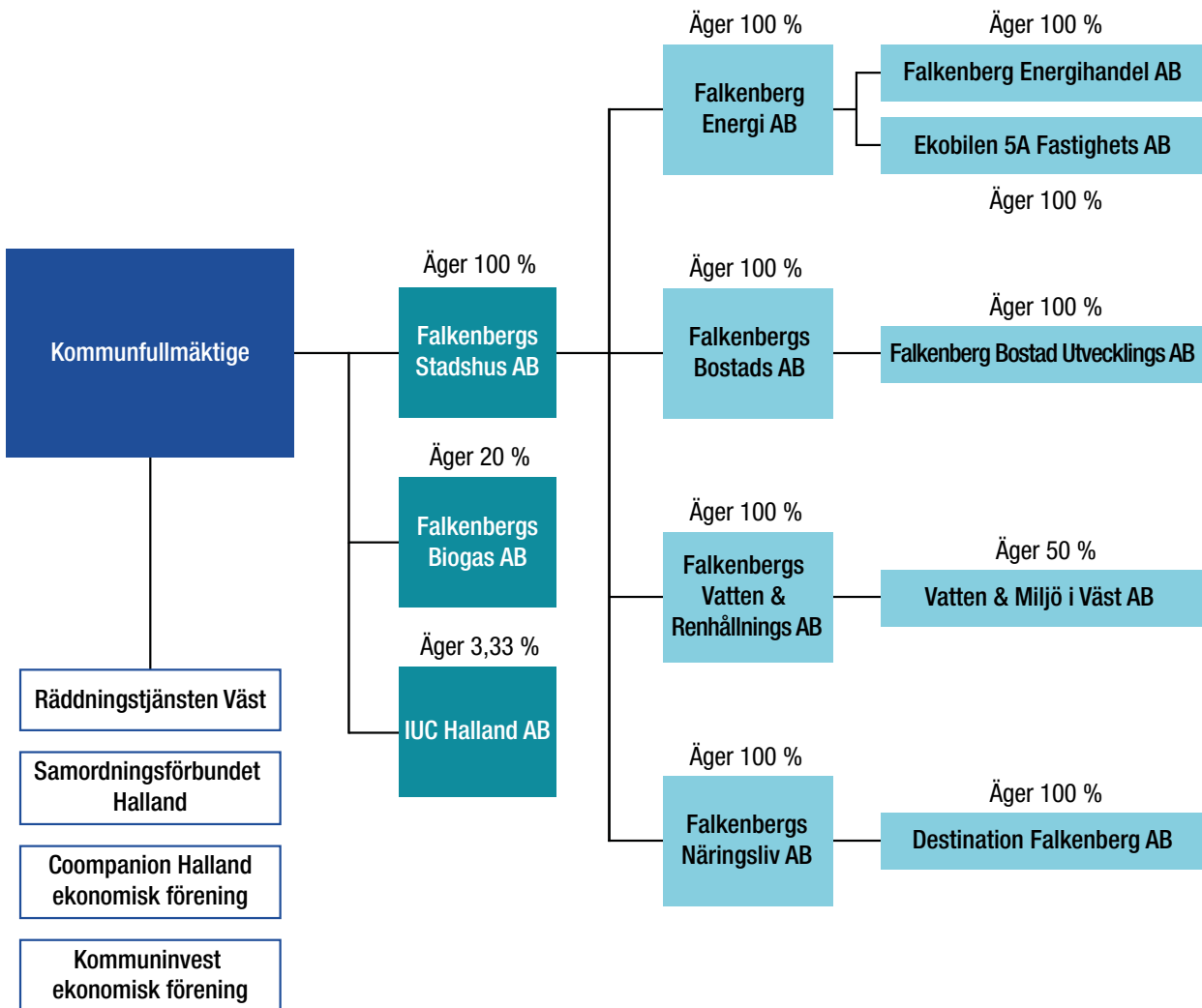

Alliansen+ Jan Berge (MP), Claës L. Ljung (M), Lars Fagerström (L), Susan Pettersson (KD) och Mari-Louise Wernersson (C).

Organisationsschema kommunen

Organisationsschema kommunbolagen

2017 i sammandrag

Utvecklingsmål

Falkenberg har förmånen att vara en kommun som växer men detta ställer också krav. De utvecklingsmål som vi arbetar med handlar om inkludering, bostäder, näringsliv och ekologisk hållbarhet. Det är viktiga områden för att tillväxten ska ske på ett hållbart sätt. Vår vision Vi växer för en hållbar framtid är en vägvisare för att vi ska växa utan att göra det på framtida generationers bekostnad.

Inkluderingen i Falkenberg går åt rätt håll, fler skattar sin hälsa bättre än tidigare, medellivslängden är hög och arbetslösheten sjunker. Vi har under året genomfört flera stora och viktiga satsningar och projekt för bättre inkludering. Ett område där vi har utmaningar är eftergymnasial utbildning. För att vända den trenden startade vi 2017 Utbildning Falkenberg som är en långsiktig satsning. Utbildning är en viktig tillgång och förutsättning för enskilda individer men även på samhällsnivå. Företagens brist på rätt kompetens märks extra mycket i Falkenberg. Det ställer krav på att de satsningar som görs också lyckas, så att vi kan fortsätta ha en god tillväxt och vara en attraktiv kommun att leva och arbeta i.

När det gäller bostäder är det fortfarande högt tryck. Vi har sedan flera år tillbaka en stor planreserv vilket underlättar för bostadsbyggande i hög takt. Det har även gjorts satsningar på att öka attraktiviteten på de boendemiljöer som redan finns. Det är väldigt viktigt att satsa på nytt men också att underhålla det som redan finns så att de som bor där väljer att stanna. En av de stora och viktiga satsningarna som påbörjats är byggnationen av kunskaps- och kulturcentrum vilken också hänger ihop med satsningarna på utbildning. Utifrån ett näringslivsperspektiv är Falkenberg en attraktiv kommun att etablera sig i. Företagen mår bra, trivs och har en god lönsamhet. Utmaningar vi ser är trendskiftet inom handelssektorn där fler företag övergår till tjänste- och upplevelsebaserad verksamhet. Där är det viktigt att vi förmår ställa om i takt med utvecklingen och kan tillhandahålla lösningar som är attraktiva för företagen.

Slutligen har vi den ekologiska hållbarheten. Där arbetar vi från olika håll och jobbet går framåt. Vi arbetar aktivt för att vi inom vår egen verksamhet ska vara i stort sett fossilfria 2020, vilket är helt i linje med de nationella målen om fossiloberoende transportflotta 2030. Idag producerar vi inom kommunens geografiska gränser mer fossilfri el än vi själva förbrukar vilket också är ett steg i rätt riktning. En långsiktig satsning på solenergi är i gång och det görs satsningar som

förhoppningsvis resulterar i att fler väljer att konsumera fossilfria alternativ. I kommunens egna verksamheter satsar vi på mer ekologisk mat och fler giftfria förskolor. Utmaningen inom ekologisk hållbarhet är att vi behöver få med så många som möjligt för att det ska ge effekt. Utmaningen ställer alltså krav på oss att vara innovativa och att inspirera människor till att vara med och bidra. Sammanfattningsvis har vi stora utmaningar framför oss men vi är på god väg. Det är ett ständigt pågående arbete och vår förmåga att arbeta tillsammans kommer avgöra hur framgångsrika vi blir.

Medarbetare

Kommunen hade under året 2 922 årsarbetare. Av de tillsvidareanställda är 82,6 % kvinnor och 17,4 % män. Årets löneöversyn omfattade 2 881 medarbetare och den totala löneökningen var 2,79 %. Några grupper prioriterades extra utifrån marknads- och jämställdhetsaspekter. Den genomsnittliga medarbetaren är 46,1 år vilket är 1,2 år yngre än året innan. De senaste åren har sjukfrånvaron legat på ca 5,5 % och under 2017 5,3 %. Bland kvinnor är sjukfrånvaron 5,9 % och bland män 2,9 %. Samtliga förvaltningar har under 2017 arbetat med att identifiera grupper med hög sjukfrånvaro och olika insatser har genomförts. Målet till år 2020 är att sjukfrånvaron, som mäts i procent av arbetad tid, ska minska med en procentenhet.

Ekonomi

Resultatet för året var 92,2 mnkr och detta är i nivå med 2016 års resultat. Det budgeterade resultatet var 56,1 mnkr. Nämnderna redovisar ett underskott på 36,9 mnkr och efter justering av tillförda statsbidrag uppgår detta underskott till 7,6 mnkr. Skatteintäkter och statsbidrag överstiger budget med 62,1 mnkr. Efter justering för statsbidraget ovan uppgår avvikelsen till 32,8 mnkr istället. Räntenettet är 20,5 bättre än budget. I avvikelsen finns en obudgeterad utdelning från Falkenberg Energi AB på 15 mnkr.

Enligt ett av våra finansiella mål ska resultatandelen av skatteintäkter och statsbidrag vara minst 2 % och i budgeten var målet satt till 2,4 %. Resultatandelen för året blev 3,8 %, vilket innebär att vi uppfyllt det finansiella målet.

Det andra finansiella målet anger att soliditeten ska uppgå till minst 30 %. Denna uppgår vid bokslutet till 33 %, vilket innebär att vi uppfyllt även detta finansiella mål. Ökningen beror dels på det goda resultatet och dels på att vår pensionsförbindelse minskat.

Investeringar

Under året har vi investerat för 262,3 mnkr. Vi själva har kunnat finansiera dessa investeringar till 74 %, via årets resultat. Resterande har vi finansierat genom att utnyttja medel som fanns i kassan, så inga nya lån har tagits under året. Investeringarna avviker positivt mot budget med 166 mnkr. Detta beror på att ett antal projekt senarelagts och att utfallet inte motsvarar hur budget är fördelad mellan åren.

Lån

Kommunens lån var ca 205 mnkr vid årsskiftet och vi har inte tagit några nya banklån under året. Detta beror på att vi inte investerat i den takt som var budgeterat och att vi kunnat finansiera våra investeringar via resultatet och sparade pengar.

Fem år i sammandrag	2017	2016	2015	2014	2013
Skatt, %					
Skattesats Falkenberg	21,1	21,1	21,1	21,1	21,1
Medelskattesats Halland	20,9	20,9	20,9	20,9	20,9
Medelskattesats Riket	20,8	20,8	20,8	20,7	20,7
Befolkningsförändring					
Födda	464	478	456	474	424
Avlidna	-464	-424	-448	-421	-412
Inrikes inflyttade	1 797	1 627	1 544	1 609	1 495
Inrikes utflyttade	-1 895	-1 738	-1 501	-1 501	-1 360
Invandrade	497	1 086	578	528	493
Utvandrade	-106	-108	-113	-167	-152
Justering rapporteringstid	35	-3	0	-1	1
Nettoförändring	328	918	516	521	489
Befolkning totalt	44 195	43 867	42 949	42 433	41 912
Resultat, mnkr					
Årets resultat	92,2	99,4	64,3	42,0	76,6
-exklusive jämförelsestörande poster	91,3	86,2	46,4	66,8	41,9
Skatteintäkter och statsbidrag	2 430,3	2 270,8	2 151,3	2 069,5	2 022,2
Resultat/skatteintäkter och statsbidrag, %	3,8	4,4	3,0	2,0	3,8
Årets resultat kommunkoncernen	113,1	114,8	96,6	66,3	102,2
-exklusive jämförelsestörande poster	104,0	101,6	78,7	91,1	59,1
Tillgångar och skulder, mnkr					
Tillgångar	3 899,2	3 774,9	3 702,0	3 443,0	3 414,3
Långfristiga skulder	1 619,8	1 611,0	1 592,5	1 569,2	1 531,7
-varav förmedlade lån	1 362,0	1 362,0	1 303,5	1 326,5	1 299,0
Soliditet inkl. pensionsskuld exkl. förmedlade lån, %	33,3	30,5	24,5	22,7	18,5
Investeringar, mnkr					
Budget	427,5	422,5	272,2	199,9	230,1
Utfall	262,3	296,3	211,7	140,7	148,9
Egenfinansieringsgrad av investeringar, %	73,8	68,3	68,1	100,0	99,7
Pensionsskuld, mnkr					
Avsatt till pensioner	25,0	16,8	18,8	20,0	21,5
Extra avsättning till pensioner	0,0	0,0	187,0	181,0	181,0
Pensionsförpliktelser	814,6	831,3	869,9	906,6	953,2
Antal årsarbetare	2 922	2 994	2 805	2 699	2 659
Kvinnor	2 303	2 356	2 213	2 143	2 133
Män	619	638	592	556	526
Totala personalkostnader, mnkr	1 513,8	1 416,9	1 274,0	1 207,0	1 247,3

Kommunstyrelsens ordförande och kommunchefen har ordet

Kommunstyrelsens ordförande

Falkenberg fortsätter att växa. Under de kommande åren beräknas befolkningen i Falkenbergs kommun att öka med 400–520 personer per år. Därför har vi satt som mål att bygga och färdigställa minst 1 250 nya bostäder i kommunen mellan 2017 och 2021. Under förra året gav vi startbesked för 841 nya bostäder. Några av de planerade och påbörjade bostadsområdena finns kring gymnasieskolan mitt i stan, i kvarteret Bacchus nere vid Skrea strand, på flera platser i Falkenbergs ytterområden samt i Ullared där det blir ett flervåningshus med lägenheter.

En skola i världsklass

Under 2017 har kommunen höjt ambitionsnivån för skola och förskola. ”Utbildning Falkenberg” kallas den förbättringsplan som barn- och utbildningsnämnden jobbar efter. Att se till att varje elev utvecklas inom ramen för sina förutsättningar – det är en viktig del av arbetet som ska göra Falkenbergs skola till en skola i världsklass.

Utöver själva förbättringsplanen så kommer vi i Falkenbergs kommun att under de kommande fem åren satsa på nya och bättre lokaler för förskolan, grundskolan och gymnasieskolan. Bland annat bygger vi en helt ny F-9-skola på Tröingeberg, vi bygger om Tullbroskolan och Hjortsbergsskolan och investerar i flera nya förskolor, bland annat en med sex avdelningar i Slöinge.

Välfärdsteknik i äldreomsorgen

För att klara att hålla en fortsatt hög kvalitet i äldreomsorgen har vi under året studerat teknik och digitalisering i Danmark. Nu startar vi ett arbete med detta i egen regi. Det handlar om att få en bättre arbetsmiljö för våra anställda, högre integritet för våra brukare och en mer effektiv vård där vi kan ta hand om allt fler äldre. Under året har vi även fått visa upp vårt digitaliseringsarbete inom äldreomsorgen under Kvalitetsmässan. Där blev vi också nominerade till utmärkelsen ”Årets digitaliseringskommun”.

Centrum- och landsbygdsutveckling

I Falkenbergs kommun vill vi att hela kommunen ska utvecklas på ett hållbart sätt. Bland annat satsar vi på att centrum ska bli mer levande, attraktivt och tryggt. Vi har bland annat gjort en översyn av trafik och parkering och tagit fram en centrumvision som hjälper oss och

alla de runt 600 verksamheterna som finns i centrum att sträva åt samma håll.

Vi har även satsat ytterligare på att öka trivseln för dem som bor i Ullared. I våras höll vi bland annat invånardialog i ”Glaskuben” dit mängder av boende och besökare kom för att prata och lämna tips och idéer för fortsatt utveckling. Flera av förslagen genomfördes redan före sommaren i tätt samarbete med vägföreningarna. I slutet av året öppnades också Öppna förskolan i Ullared dit barn och föräldrar är välkomna.

Parallellt har vi fortsatt att utveckla samarbetet i Ätran, Långås, Källsjö och Slöinge för att skapa nya lösningar som kan öka servicen och trivseln för de boende på landsbygden.

Näringsliv

Sedan många år tillbaka har vi i Falkenberg ett bra näringslivsklimat och under 2017 blev vi i återigen bäst i Halland. Eftersom vi i stort sett saknar statliga myndigheter är det viktigt för oss att vi skapar förutsättningar för att utveckla jobb och arbetsmarknad. Just nu står många företag inför kompetensbrist. Vårt näringslivsbolag arbetar därför för högtryck för att hjälpa näringslivet med det vi kan. Men staten måste också ge oss förutsättningar med exempelvis fler YH-utbildningar.

Jag vill avsluta med att tacka alla medarbetare, föreningar och näringsliv för det gångna året. TACK! Tillsammans utvecklar vi Falkenberg. Hela kommunen!

Mari-Louise Wernersson

Kommunchefen

Jag bara har haft rollen som tillförordnad kommunchef sedan i slutet av oktober, men mitt uppdrag i Falkenbergs kommun är inte nytt. I år har jag tjänstgjort inom Falkenbergs kommun i 30 år som chef för miljö- och hälsoskyddsförvaltningen i vår kommun.

Under min tid i Falkenberg har jag sett hur vårt samhällsuppdrag har utvecklats. Vi står inför stora ekonomiska, ekologiska och sociala utmaningar.

Kommunens nya finansiella analys visar att vi kommer att behöva hitta nya sätt att klara välfärden. Med mindre resurser men fortsatt höga förväntningar om god service, tillgänglighet och rättssäkerhet. Det kräver nya sätt att arbeta. Vi i kommunen behöver samarbeta och samverka bättre om vi ska lyckas med de utmaningar vi ser. I stort och smått, både inom och utanför kommunens gränser. Vi behöver ta bort prestige, ”vi och dom”-retorik och vara öppna för nya sätt att lösa gamla problem. ”Samverkan ger framgång” är ett av mina grundläggande ledord för allt arbete, oavsett vad det gäller. Vetenskapen lär oss att resultatet av samverkan i en grupp alltid överträffar resultaten från varje enskild medlem i gruppen.

Som servicemyndighet är det vårt uppdrag att vi hjälpa människor att göra rätt. Vi ska vara den myndighet som vi själva vill möta. Vi ska ha respekt för dem vi möter och dem vi jobbar för. Vi ska vara bra på att lyssna och hjälpa till. Här går det ständigt att bli bättre – men förändring tar tid och kräver tålamod.

2017 har varit ett intensivt och bitvis utmanande år för oss i Falkenberg. Bland annat har vi haft stora förändringar i ledningsstrukturen. I samband med att vår skolchef och vår kommunchef avslutade sina respektive tjänstgöringar påverkades såväl arbetstakt som arbetsglädje i vissa delar av organisationen. Mitt fokus som tillförordnad kommunchef har därför varit att skapa trygghet, stabilitet och systematik i det fortsatta utvecklingsarbetet så att en ny kommunchef kan ta över ledarskapet och styrningen under 2018. Under året som gått har vi i tjänstemannaledningen satt igång ett långsiktigt arbete med att forma vår kommun till en mer attraktiv arbetsgivare. Vi har även definierat en värdegrund för vår organisation. Dessa interna ledstjärnor ska ge oss riktning och energi i arbetet för

Foto: Daniel Samuelsson

att lösa vårt viktiga samhällsuppdrag. Visst kan vi redan idag erbjuda en bra arbetsplats; vår organisation har fått mycket bra resultat i den senaste medarbetarenkäten. Men eftersom konkurrensen om duktig personal är stor i hela Sverige behöver vi fortsätta att vässa vårt erbjudande som arbetsgivare. Vårt arbete med att skapa en attraktiv arbetsplats kommer vara en av våra stora viktiga interna satsningar framåt. Med personal som känner engagemang, delaktighet och arbetsglädje kan vi också garantera ett bättre resultat och en än mer värdeskapande verksamhet till alla dem som vi är till för.

Anders Ramberg, tf kommunchef

Omvärldsanalys

Ekonomiska förutsättningar

Något starkare internationell utveckling

Falkenbergs kommuns omvärldsanalys bygger i stort sett på SKLs ekonomirapport från oktober 2017. Jämfört med utvecklingen sedan finanskrisen 2008 blir den internationella utvecklingen något bättre de närmaste åren. Det är dock fortfarande frågan om en betydligt svagare utveckling än genomsnittet för perioden innan (2000–2008). Med tanke på den internationella utvecklingen det senaste decenniet vill vi påminna om den stora osäkerhet som dessa bedömningar är förknippade med. Politiska kriser, hastiga omslag i förväntningar på till exempel tillväxten i USA eller motgångar i den europeiska återhämtningen kan snabbt förändra förutsättningarna. Den relativt svaga internationella utvecklingen innebär att räntorna blir fortsatt låga. Vi räknar med att de längre räntorna stiger framöver, men att utvecklingen går mycket långsamt. Prognosen bygger på att en första höjning av den svenska styrräntan beräknas ske i september 2018. Därpå följer fyra höjningar under 2019. Vidare förutsätter vi att den europeiska centralbanken (ECB) inte höjer sin styrränta i lika rask takt, vilket bidrar till att den svenska kronan stärks mot euron.

Högkonjunkturen i Sverige avmattas och återgår till normalläge

Efter några års stark tillväxt råder högkonjunktur i svensk ekonomi. Bedömningen är att konjunkturen stärks ytterligare det närmaste året. Därefter väntas en återgång till ett konjunkturellt normalläge och därmed blir tillväxttalen betydligt lägre efter 2018. Ökningen av BNP begränsas till runt 1,5 procent per år samtidigt som antalet arbetade timmar nästan stagnerar. Det betyder att den reala ökningen av skatteunderlaget gradvis avtar från över 2 % 2016 till under 1 % från och med 2019. Tillsammans med den snabba befolkningsökningen – som innebär större behov av skola, vård och omsorg – leder detta till allt större svårigheter för kommunsektorn att finansiera verksamheten.

Demografiutmaningar i kommuner och landsting

Antalet unga och äldre ökar betydligt snabbare än antalet personer i yrkesverksam ålder. Behoven ökar mer än skatteintäkterna. Om inga åtgärder vidtas uppstår ett gap mellan intäkter och kostnader på 59 mdkr år 2021. Kommunernas och landstingens arbete med att förändra och utveckla verksamheten måste intensifieras och i ännu större utsträckning inriktas på effektiviseringar med hjälp av ny teknik och nya arbetssätt. Staten måste bidra till att underlätta effektiviseringar. Sektorn behöver mer av generella och värdesäkrade statsbidrag och mindre av riktade, detaljstyrande bidrag.

Falkenberg

Utmaningarna är likartade för alla Sveriges kommuner och landsting. Förutsättningarna varierar dock en hel del. Falkenberg har ett gott utgångsläge. Kommunen växer och är en attraktiv del av landet att bosätta sig i. Trots detta står Falkenberg inför stora utmaningar med allt större andel äldre och yngre i förhållande till befolkningen i arbetsför ålder. Samtidigt minskar antalet kommuninvånare i arbetsför ålder något.

Under 2017 genomfördes en långsiktig finansiell analys med hjälp av konsultbolaget PwC. Analysen utgick från verksamheten 2016 och räknades upp med kända investeringsbehov samt demografiprognos. Resultatet visade att kostnaderna kommer att öka mer än intäkterna. 2030 står kommunen inför en skattehöjning på drygt 5 kr eller en årlig effektivisering på 0,8 % för att uppnå överskottsmålet på 2 %. Kommunen har inför 2018–2020 fattat nödvändiga beslut om anpassningar av nämndernas verksamhet och budgetramar till de ekonomiska förutsättningarna. Detta handlar om en anpassning som måste ske fram till 2030 med stöd av den långa finansiella analysen.

Förvaltnings- berättelse

Kommunövergripande styrning

Kommunfullmäktige har beslutat att styra kommunen med sin vision och politiska viljeinriktning. För att följa utfallet gentemot visionen används kritiska kvalitetsfaktorer för den kommunövergripande nivån och det är genom redogörelse för dessa som god ekonomisk hushållning för verksamheten kan utläsas. Utvecklingsmålen för den kommunövergripande nivån visar vad fullmäktige uttalat att man behöver utveckla för att stärka de kritiska kvalitetsfaktorerna.

Falkenbergs kommuns styrmodell bygger på idén om tillitsbaserad styrning med långtgående decentralisering av ansvar för kvaliteten och utvecklingen i verksamheten. Detta innebär att nämnder och verksamheter ansvarar för att följa och säkra kvaliteten i verksamheten och att skapa utvecklingsmål i de fall kvaliteten i verksamheten behöver utvecklas.

Vision – Vi växer för en hållbar framtid!

Politisk viljeinriktning

Hållbarhet och tillväxt

Vi i Falkenbergs kommun vill verka för en hållbar tillväxt. Vi vill skapa goda förutsättningar för ett hållbart samhälle, såväl socialt, ekonomiskt och ekologiskt, samtidigt som vi jobbar för ökad attraktivitet och skapar lokala konkurrensfördelar i en global verklighet. För en fungerande framtid behöver hållbarhet och tillväxt gå hand i hand.

Hållbarhet

Vi i Falkenberg vill skapa förutsättningar för ett samhälle där alla kan ta del. En plats som inger trygghet, en plats för mångfald och inkludering, ett öppet och tolerant samhälle med ett väl fungerande och jämlikt välfärdssystem. Vi vill också skapa förutsättningar för en rättssäker och väl fungerande demokrati, där det ska kännas enkelt att både påverka och bidra. Ett samhälle som håller ihop blir mer hållbart.

Vi som kommun har i uppdrag att verka för en ansvarstagande och god ekonomisk hushållning med tillräckliga resurser för att möta behov och efterfrågan, både på kort och på lång sikt. Vi ska förvalta och utveckla vår verksamhet och vår plats i balans mellan det vi vill och det vi måste.

Vi har medvetet valt en hög ambitionsnivå som miljökommun och vill vara ett gott föredöme genom att värna natur och miljö. Vi ska jobba för att minimera vår klimatpåverkan och stimulera utvecklingen av förnybar energiproduktion och innovativ miljöteknik. Vi är måna om att använda vår plats på rätt sätt, värna jordbruksmarken och öka medvetenheten om ekologiska samband. I vår vardag tänker vi klimatsmart, vi hushåller med våra resurser och förbrukar inte mer än vad vi behöver.

Tillväxt

För oss i Falkenberg är tillväxt inte bara kopplat till ekonomiska värden, utan även till livskvalitet. Som tillväxtkommun ska vi ta tillvara på den kompetens och kraft som finns hos våra invånare och företag och ge alla goda möjligheter att bidra till vår gemensamma vision.

Vi vill skapa en attraktiv plats för alla som bor, verkar och besöker oss. År 2030 vill vi vara minst 50 000 invånare. Vår ambition är att du som invånare ska känna dig stolt över din kommun och det som erbjuds här. Vi vill att du ska leva ett gott liv. Det ska finnas tillgång till bra sysselsättning och god utbildning med möjligheter

till en meningsfull fritid. Falkenberg ska vara en plats för kreativt utbyte, personlig utveckling och kulturell tillväxt.

I Falkenberg är vi måna om att vårda det goda näringslivsklimatet. Det ska vara lätt att starta, etablera och utveckla företag. Vi vill kunna erbjuda attraktiva boendemiljöer för alla och attraktiva bostadsorter i hela kommunen. Vi vill både kunna njuta av en levande stad och en modern landsbygd och verka för en förbättrad infrastruktur, både för ny teknik och för transporter.

I vårt uppdrag ingår att skapa förutsättningar för en väl fungerande och bra vardag för dig, ge en god samhällsservice och stötta dig som kommuninvånare i livets alla faser. Varje dag ska vi sträva efter att bli bättre och våga möta de krav och förväntningar som ställs på oss som en modern kommun och attraktiv arbetsgivare. I Falkenberg vill vi att alla ska lyckas.

Kritiska kvalitetsfaktorer för hållbar tillväxt

- Ekologisk hållbarhet
- Folkhälsa och trygghet
- Inkludering och inflytande
- Boende
- Infrastruktur
- Arbetsmarknad och näringsliv
- Utbildningsnivå
- Fritid
- Kommunikation

Kritiska kvalitetsfaktorer för en effektiv och hållbar organisation

- Ekonomi
- Kommunen som arbetsplats
- Service, bemötande och samverkan

Utvecklingsmål

- Falkenberg ska bli mer inkluderande.
- Fler bostäder och attraktiva boendemiljöer i hela kommunen med god kommunal service i livets alla skeden.
- Ett breddat och dynamiskt näringsliv i hela kommunen.
- Den ekologiska hållbarheten ska öka.

I följande avsnitt redovisas resultatet för de övergripande utvecklingsmålen och de kritiska kvalitetsfaktorerna.

Uppföljning av kvalitet och utvecklingsmål

Kritiska kvalitetsfaktorer

Ekologisk hållbarhet

Definition

Nuvarande och kommande generationer ska kunna leva ett fullgott liv med frisk luft, friskt vatten, begränsade klimatförändringar, säker mat och en giftfri omgivning.

Den biologiska mångfalden ska värnas för att säkra våra framtida behov.

Kommentar

Utvecklingen är förhållandevis god. Många bra saker görs redan för att öka den ekologiska hållbarheten, men mycket arbete kvarstår för att alla delar ska nå en god status. Kommunen är självförsörjande på klimatneutral el. Totalt produceras mer el från sol, vind och vatten inom kommunens gränser än vad som förbrukas. Energiförbrukningen inom den geografiska kommunen ligger däremot på medel bland Sveriges kommuner, varför fler åtgärder för energieffektivisering behövs.

Flera av de indikatorer som följer upp kvalitetsfaktorn visar en positiv trend; det gäller till exempel andelen inköpta livsmedel och hur effektiv vår avfallshantering är. Inom dessa områden ligger vi runt eller strax över medel bland kommunerna. Andelen fossilfria fordon inom den kommunala verksamheten ökar stadigt. Under året har vi också gjort satsningar på att få fler att cykla i kommunen, såväl anställda som övriga invånare. Falkenbergarna äger fler bilar än genomsnittet i Sverige och Halland och trenden visar att antalet körsträckor med bil ökar. Andelen fossilfria bilar ökar långsamt.

Arbetet med att sätta upp publika laddstolpar är försenat och behöver komma igång på allvar för att främja ökning av elfordon. Det pågår flera olika projekt för ökad biologisk mångfald och vattenkvalitet. En ny struktur för arbetet med ekologisk hållbarhet är under uppbyggnad och där planeras bland annat åtgärder för giftfria förskolor, plastminimering och arbete mot mikroplaster.

Folkhälsa och trygghet

Definition

Arbeta förebyggande och främjande för att invånarna ska må bra och känna trygghet i sin närmiljö.

Kommentar

Sjukpenningtalet i kommunen har över tid legat på en hög nivå och haft en negativ utveckling. Senaste åren har det dock skett ett positivt trendbrott. Sjukpenningtalet minskar för både män och kvinnor i alla län och även så i Falkenbergs kommun. Kvinnor i kommunen ligger på 13,2 sjukpenningdagar, jämfört med männen i kommunen som har 6,8 sjukpenningdagar. Sjukpenningtalet för kvinnor är här något bättre än rikssnittet medan männens sjukpenningtal ligger i snitt med övriga riket. Det sammanlagda antalet sjukpenningdagar för Falkenbergs kommun är 9,9 vilket är en minskning med 0,5 dagar jämfört med föregående år. Rikssnittet för 2017 är 10,0 gällande sjukpenningdagar. Regeringen har satt upp ett mål om 9 sjukpenningdagar år 2020. Om utvecklingen fortsätter i samma takt som nu kommer målet att nås.

Statistiska centralbyråns (SCB) årliga medborgarundersökning har med frågor som gäller trygghet vid utevistelsen kväll i det egna bostadsområdet. Hur tryggt och säkert tycker du det är att vistas utomhus på kvällar och nätter? 14 % i Halland uppger att de är mycket/ganska otrygga eller att de avstår från att gå ut på grund av otrygghet. Andelen invånare som känner sig otrygga har minskat jämfört med tidigare år. Det är betydligt vanligare att kvinnor känner sig otrygga än att män gör det. Andelen otrygga är särskilt stor bland de yngsta och äldsta kvinnorna i undersökningen. Kommunen har i samverkan med lokala polisen och Falkenbergsnämnden inför 2017 tecknat ett medborgarlöfte. Det innebär att man lovar invånarna ett antal aktiviteter under året för att öka tryggheten och verka brottsförebyggande. Samtliga utlovade aktiviteter är utförda.

Frågan kring trygghet och tillit är ett fortsatt prioriterat fokusområde under 2018–2019 inom ramen för Rådet för socialt hållbarhetsarbete. Här är det särskilt viktigt att samverka.

Inkludering och inflytande

Definition

Falkenberg ska vara ett samhälle för alla. Varje individ, vem man än är, ska ha lika värde och samma rättigheter och skyldigheter i samhället.

Invånarnas möjlighet till inflytande och delaktighet i det lokala samhällets utveckling är viktigt för att skapa tillit till det demokratiska systemet och för att utveckla ett hållbart samhälle.

Kommentar

Under 2017 har arbetet fortsatt med att på ett strukturerat sätt öka invånarnas inflytande i den kommunala demokratin. Konkret handlar det om att ta fram riktlinjer och handledning till arbetet med medborgardialog och sprida denna kunskap bland kommunens anställda. Under april genomfördes medborgardialogen "Offentliga rummet Ullared", där invånarna fick komma med förslag på satsningar som borde göras i Ullared. Utöver detta har kommunens invånare fått möjlighet att tycka till i en webbenkät som gällde ett gångstråk i Falkenbergs stadskärna.

I SCB:s medborgarundersökning fick frågeområden som "kontakt" och "information" högre betyg av invånarna än tidigare år medan frågeområden som "påverkan" och "förtroende" fick ett lägre betyg i mätningen från 2016 vilken är den senaste utförda på kommunnivå. I frågeområdena "påverkan" och "förtroende" har betyget sjunkit jämfört med den mätning som gjordes 2014. Kommunen arbetar med att vara ett samhälle för alla. Till exempel genom integrationsåtgärder och en politisk integrationsberedning samt i det stöd som ges till exempelvis Pridefestivalen och toleransfrämjande kommunala aktiviteter. Pensionärsrådet och handikapprådet bidrar dessutom till att specifika grupper blir delaktiga i den kommunala verksamheten.

Inkludering är ett av kommunens övergripande utvecklingsmål där alla förvaltningar är delaktiga. Under året har det pågått ett processinriktat utvecklingsarbete inom Falkenbergsmodellen för att få ett samlat grepp kring integration och inkludering och att arbeta på bredden i organisationen med dessa frågor.

Boende

Dåligt	Inte riktigt bra	Bra	Jättebra
--------	------------------	-----	----------

Definition

Det ska finnas olika boendeformer så att olika boendebehov kan tillgodoses. Hög kvalitet ska genomsyra byggnader och boendemiljöer.

Kommentar

För närvarande byggs bostäder på många ställen i Falkenbergs kommun. Under året har 288 bostäder beviljats slutbesked, alltså blivit inflyttningsklara. 70 av dessa finns utanför staden. Under 2017 har 841 bostäder fått startbesked. Detta är nästan en fördubbling jämfört med föregående år då det lämnades 466 startbesked. Eftersom byggnader och boendemiljöer i Falkenbergs kommun domineras av villabebyggelse är det viktigt att det byggs fler flerbostadshus. En tätare stad ger också bättre förutsättningar för ett mer hållbart samhälle, till exempel genom bättre underlag för kollektivtrafik.

Utifrån bygglovsansökningarna är det tydligt att det även framöver kommer att byggas flera flerbostadshus i centrala Falkenberg och i Ullared. För närvarande byggs flerbostadshus vid nya järnvägsstationen, på Bacchushalvön, på Hjortsberg och i Stafsinge. I nya detaljplaner lägger vi stort fokus på att få en god variation i de områden där nya hus kompletterar de byggnader som redan finns. Under året antogs detaljplan Växthuset som möjliggör 110 byggrätter för hyreslägenheter, vilket är mycket bra med tanke på att det blir en blandning av upplåtelseformer i området.

Infrastruktur

Dåligt	Inte riktigt bra	Bra	Jättebra
--------	------------------	-----	----------

Definition

Väl utbyggd kollektivtrafik, ett väl utbyggt nätverk av gång- och cykelvägar, god standard på vägnätet samt en väl utbyggd digital infrastruktur.

Kommentar

Under året har stora investeringar gjorts i ny beläggning på gång- och cykelvägar och närmare 26 km ny gång- och cykelväg. Nu utgör gång- och cykelväg 20 % av de belagda gatorna inom kommunens våghållningsområde. Vi arbetar med att tillgänglighetsanpassa hållplatser. Av totalt 204 hållplatser på kommunalt vägnät är 21 hållplatser helt tillgänglighetsanpassade enligt nuvarande kriterier. 43 hållplatser är delvis anpassade med exempelvis höjd kantsten. 140 hållplatser saknar tillgänglighetsanpassning idag.

Åtgärdsvalsstudie är en metod som används i ett tidigt planeringsskede för att hitta transportlösningar som ger större effekt tillsammans. Under året har en sådan studie genomförts för väg 154 och väg 153 och den visade på en mängd viktiga åtgärder. Utifrån det resultatet i har dessa vägar nu lyfts in som objekt i den regionala infrastrukturplanen.

Bredbandsutbyggnaden fortsätter som planerat. Just för tillfället görs inga större kommunala investeringar, utan nu inväntar vi istället det arbete som privata aktörer gör i kommunen. Det pågår just nu en utbyggnad av wifi för allmänheten. Bland de senaste tillskotten finns Skrea Strand och gräsområdet utanför Klitterbadet. Utbyggnaden av wifi på strategiska platser fortsätter framöver.

Arbetsmarknad och näringsliv

Dåligt	Inte riktigt bra	Bra	Jättebra
--------	------------------	-----	----------

Definition

Kommunen ska underlätta start, etablering och utveckling av företag. Ett livskraftigt näringsliv med många olika branscher skapar arbeten inom många olika områden.

Kommentar

Konjunkturen under 2017 var fortsatt mycket god vilket vi ser i den mätning som vi varje år genomför via Bisnode (Tillväxt och lönsamhet – Näringslivsanalys Falkenbergs kommun 2011–2016). Företagens s.k. förädlingsvärde har förbättrats stadigt sedan 2014. Investeringarna inbegriper större handelsytor, fler reseanledningar, automatisering, större lager och så vidare. Framförallt ser vi att bostadsbyggande har tagit ordentlig fart vilket drar många branscher (mer om bostadsbyggande under KKF:en ”Boende”). Kommunen har sålt färre kvadratmeter verksamhetsmark under 2017 men får fortfarande många förfrågningar. Vanligaste orsaken till att en markaffär inte genomförs är tidsbrist. Den skjuts på framtiden eftersom företagens fokus ligger på att leverera varor och tjänster till kunderna. Trenden fortsätter med mindre efterfrågan på handelsytor i stadskärnan till förmån för ett mer tjänste- och upplevelsebaserat centrum.

Enligt Arbetsförmedlingens siffror har antalet inskrivna arbetslösa mellan 16- och 64 sjunkit med 0,7 % från december 2016 till december 2017 (motsvarande siffra för hela landet är 0,2%). Detta måste ses som positivt då Falkenbergs kommun har tagit emot och fortfarande tar emot många flyktingar. Ett av de största hoten mot den rådande konjunkturen är att det är svårt för företagen att hitta rätt kompetens. Att fylla detta kompetensglapp är en utmaning inte bara för oss lokalt utan för hela Sverige. Falkenbergs Näringsliv AB kommer under 2018 att förstärka sin organisation för att möta denna utmaning.

Fritid

Definition

Skapa möjlighet till en aktiv och för individen meningsfull fritid.

Kommentar

Tillgången till parker, natur, idrott och kultur, samt möjligheten att kunna utöva fritids- och kulturaktiviteter fick goda betyg i SCB:s medborgarundersökning vid senaste mätningen 2016 (nöjd-region-index). Tillgång till idrottsevenemang har ökat ytterligare 2017. På nya Falkenberg arena har IF Böljan och Falkenbergs FF spelat matcher i Elitettan respektive Superettan och två landskamper har genomförts. Ett nytt utomhusgym vid Skrea strand ökar möjligheten till spontanidrott. Vallarnas friluftsområde är, enligt 2017 års kultur- och fritidsundersökning, den anläggning som är mest välbesökt (78%), följt av biblioteken (57%) och Klitterbadet (52%). Vallarna är också den plats vars utbud flest känner till (90%).

Nya bidragsbestämmelser stärker föreningslivet som, bland mycket annat, erbjuder ett varierat kulturutbud. Ungdomsverksamheten har utvecklats och utökats för att möta åldersgruppen 16–20 år. Den nya verksamheten planerades under våren och är sedan hösten i genomförandefas. De tillfrågade som känner till Falkenbergs kultur- och fritidsutbud tycker att det är tillgängligt, varierat, riktat till alla och av hög kvalitet till lågt pris. I genomsnitt får kultur- och fritidsutbudet 3,46 av 5 i betyg och 45 % av de tillfrågade känner sig delaktiga. De som inte känner sig delaktiga anger i första hand orsaker som brist på tid och intresse.

Marknadsföringen inom samtliga fritidsområden har stärkts genom lanseringen av platswebben som vänder sig till både invånare och besökare. Förhoppningen är att ännu fler ska känna till och ta del av det utbud som finns. Sammanfattningsvis bedöms kvaliteten inom fritidsområdet 2017 som god och under utveckling.

Utbildningsnivå

Definition

En hög utbildningsnivå är viktig för ett diversifierat näringsliv och bidrar också positivt till individens välbefinnande.

Kommentar

Utbildningsnivån i Falkenberg är lägre än i grannkommunerna och i de större städerna. Enligt SCB Kommunfakta 2017 ligger andelen med eftergymnasial utbildning i Falkenberg på 28 % (män 22 % och kvinnor 35 %) gentemot rikets 40 %. Sedan 2014 har andelen ökat med knappt 4 % av vilka kvinnor utgör den absoluta merparten. Olika initiativ tas för att försöka öka den eftergymnasiala utbildningsnivån.

Falkenbergs Näringsliv AB samverkar med Kompetenscentrum kring utveckling av fler eftergymnasiala utbildningar. Detta har lett till start av en yrkeshögskoleutbildning kallad Underhållstekniker (2016). I början av 2017 blev det tyvärr avslag på tre yrkeshögskoleutbildningar av Myndigheten för Yrkeshögskolan (YH). Under september skickade Kompetenscentrum in tre nya ansökningar inom området mat och teknik. Det är hård konkurrens om att få utbildningarna till sin ort. Dessutom ser vi att det är svårt att attrahera studenter. Vad detta beror på är vi inte säkra på men två av anledningarna kan vara brist på utbildningstradition samt svårigheter att få ut budskapet.

För att lyckas i detta arbete krävs långsiktighet och erfarenheten säger att det kan ta ungefär minst tre år innan

kännedomen om kommunens satsning slår igenom. De parter som medverkar i utbildning (studenter, företag och YH) är dock nöjda med kvaliteten. Utbildningen ska matcha kompetensbehov på arbetsmarknaden och på sikt leda till anställningsbarhet. Vuxenutbildningarna ska bland annat ge möjlighet till fortsatta studier och innehålla ett urval av relevanta kurser som ger en tydlig bild av yrkesområdet. En annan, mer positiv aspekt är att konjunkturen är väldigt god vilket gör det lätt att få jobb.

Kommunikation

Dåligt	Inte riktigt bra	Bra	Jättebra
--------	------------------	-----	----------

Definition

Genom att använda kommunikation på ett aktivt och planerat sätt skapar vi en entydig bild av Falkenbergs kommun som stöder och stärker vår profil. Kommunikation är en förutsättning för en ökad öppenhet.

Kommentar

Vi ser stora framsteg i utvecklingen av kommunens externa kommunikation under året. Kommunen har skapat bra engagemang och fått bra spridning med information i god tid genom eget redaktionellt arbete, nya berättarformer, rörligt material samt proaktivt PR-arbete kopplat till en rad viktiga samhällsfrågor. Vi har även fått större kommunikationskraft i viktiga strategiska frågor genom nya kommunikationsresurser kopplade till samhällsplanering och integration/inkludering/social hållbarhet samt attraktiv arbetsgivare.

Fortfarande saknas dock ett verksamhetsnära kommunikationsstöd kopplat till utbildningsfrågan samt förskole- och skolverksamheten. Under året har vi fokuserat på att skapa förutsättningar för en ny och förbättrad servicewebb. Den nya webben kommer att underlätta för våra målgrupper att få tillgång till god information om kommunen och våra verksamheter. I projektet jobbar vi med stöd och utbildningsinsatser, bl.a. klarspråk för att informationen på vår nya webb ska vara tydlig och följa de lagar som finns. Under 2017 har vi även skapat förutsättningar för ny grafisk profil. Den kopplas till en ny, förenande, varumärkesstrategi för Falkenbergs kommun som servicemyndighet, vilket vi hoppas ska göra vår information tydligare. I arbetet för ökad tillit och bättre förtroende för Falkenbergs kommun som servicemyndighet och arbetsgivare behöver kommunen fortsätta att utveckla sin externa och interna kommunikation. Vi behöver på ett resurssmart och innovativt sätt nå ut med olika typer av värdeskapande information. Idag har kommunen ett antal centrala baskanaler för allmän information. Dessa behöver vi komplettera med nya och mer målgruppsanpassade kanaler. Vi behöver också vidareutveckla vårt berättande för ökat engagemang och ökad spridning.

Vi behöver dessutom koppla vår intern- och externkommunikation till övergripande styrprocesser och strategiska teman på ett mer planerat sätt i dialog med våra verksamheter. Då kan vi stärka vår profil och våra målgrupper rätt information i rätt tid. Marknads- och kommunikationsfrågan behöver få ett större genomslag på ledningsnivå och i kommunens strategiska planering. Vi har sett en stor efterfrågan på marknads- och kommunikationsstöd, men har resursmässigt svårt att möta upp alla de behov och förväntningar som finns. Vi har inte heller en kommunikationsbudget som motsvarar behoven. Kommunen behöver också:

- Satsa på en kommunikativ kultur och ett kommunikativt ledarskap kopplat till en ny värdegrund.
- Avsätta mer resurser för digital utveckling, främst servicewebb och tema-webbar.
- Ett bättre intranät. Nuvarande lösning är inte bra.

Service, bemötande och samverkan

Dåligt	Inte riktigt bra	Bra	Jättebra
--------	------------------	-----	----------

Definition

Den kommunala organisationen ska ge allmänheten en god service och ska bemöta dessa på ett trevligt och förtroendeingivande sätt.

Samverkan inom den kommunala organisationen, att se kommunens förvaltningar, bolag och förbund som en helhet, gör servicen gentemot invånarna bättre.

Även samverka utåt mot andra samhällsaktörer blir allt viktigare för ett bra resultat.

Kommentar

Vi har dagligen tusentals möten mellan medarbetare, invånare och samarbetspartners. Arbetet med att förbättra service, bemötande och samverkan är ständigt pågående och nedan presenteras delar av de åtgärder som gjorts under året.

För att följa upp hur bra vi arbetar med service deltar vi bland annat i den nationella mätningen Kommunens kvalitet i korthet (KKiK) som görs årligen. I undersökningen mäter ett externt företag vår tillgänglighet, bemötande och service för e-post och telefoni. Vårt bemötande har ökat från 81 % 2016 till 84 % 2017 och ligger strax över snittet jämfört med rikssnittet 80 % 2016 och 81 % 2017. Detta är väldigt positivt. På frågan om andelen som får svar direkt på en enkel fråga hade vi ett toppresultat 2016 med 59 % (rikssnitt 52 %). Detta nådde vi inte upp till 2017 då vi landade på 48 % (rikssnitt 51 %). Samma utveckling gäller kring andel som får svar på e-post inom två dagar,

där vi gjorde en toppnotering på 89 % 2016 (rikssnitt 86 % 2016) och ett sämre resultat 2017 med 81 % (rikssnitt 86 %). Vi fortsätter ständigt arbetet med att förbättra oss inom dessa områden.

Under året har bland annat en ny telefonpolicy tagit fram med syfte att öka servicen till kommunens invånare ännu mer. En fysisk åtgärd som genomförts under året var tillgänglighetsanpassningen av stadshusets entré.

Arbetet med ny kommunwebb har pågått för fullt under året och arbetet beräknas vara klart till våren 2018. Det är ett viktigt steg i arbetet med att öka servicen och tillgängligheten för invånarna. Det finns en ökad efterfrågan på att kunna sköta ärenden och söka information digitalt och då är det viktigt att vi aktivt arbetar för att möta det behovet.

Under året startade vi tre pilotprojekt där vi prövar metoden användardriven verksamhetsutveckling. Metoden, och förhållningssättet som det faktiskt är, handlar om att hitta nya lösningar utifrån ett behovsstyrt användarperspektiv. Genom användardriven verksamhetsutveckling involveras användarna, t.ex. invånare, patienter, kunder i verksamhetsutvecklingen. Syftet är ökad kvalitet och service och att säkra att det vi gör skapar värde för dem vi är till för.

För att lyckas så bra som möjligt med kommunens arbete är samverkan och samarbete en grundförutsättning, både inom kommunen men även med aktörer utanför kommunen. Att samarbeta både i mindre frågor och större frågor ger bättre resultat och vi arbetar aktivt med att utveckla samarbetet och hitta nya samarbetsformer. Några exempel på externa samarbeten är medborgarlöftet som görs mellan region, kommun, räddningstjänst och polis. Purple Flag är ett annat exempel på externt samarbete mellan kommun, näringsliv, polis, invånare och ideella sektorn.

Ekonomi (Kommungemensam KKF)

Dåligt	Inte riktigt bra	Bra	Jättebra
--------	------------------	-----	----------

Kommunens finansiella mål för god ekonomisk hushållning innefattar ett resultatmål och ett soliditetsmål. Resultatmålet innebär att resultatet ska uppgå till minst 2 % av skatteintäkter och statsbidrag, vilket motsvarar 47 mnkr i förhållande till budgeterade skatteintäkter och bidrag 2017. Ett positivt resultatmål innebär att kommunens eget kapital stärks varje år. Resultatet uppgår för 2017 till 92 mnkr eller 3,8 % motsvarande tal 2016 var 99 mnkr eller 4,4%. Resultatet var, 2017 budgeterat till 56 mnkr eller 2,4 %, de största anledningarna till den positiva avvikelsen 36 mnkr, är att kommunen erhållit

en obudgeterad utdelning från Falkenberg Energi AB (15 mnkr), sålt ej budgeterad mark och exploateringsmark (10 mnkr) samt att räntenettet blev 5 mnkr lägre än budgeterat, detta på grund av investeringstakten inte uppnått budgeterad nivå och att lånebehovet därmed blev lägre än budgeterat. Nämndernas resultat hamnar totalt sett i nivå med budget. Därmed uppfylls resultatmålet för 2017. En utförligare resultatanalys finns under kapitlet ”Finansiella rapporter”.

Det andra målet för god ekonomisk hushållning är att soliditeten ska uppgå till 30 %. Avsikten med att ha en god soliditet är att begränsa skuldsättningsgraden och därmed minska ränterisken, samt att skapa en viss buffert och uthållighet för ovissheter och utmaningar i framtiden. Vid beräkning av den verkliga soliditeten beaktas alla pensionsåtaganden och de förmedlade lånen till de kommunala bolagen exkluderas. Detta är gjort för alla jämförelseår. Soliditeten i bokslutet uppgår till 34,7% (2016: 30,5 %) vilket dels beror på det starka resultatet 2017 samt att pensionsförpliktelsen minskat. Därmed uppfylls soliditetsmålet för 2017. Med tanke på kommunens stora investeringsplaner de kommande åren är det speciellt viktigt att följa soliditeten och därmed även skuldsättningen.

Nämndernas resultat har under 2017 varit i nivå med budget. På totalnivå redovisas en negativ budgetavvikelse för nämnderna (-7,6 mnkr). Tekniska nämnden har en negativ avvikelse (12,2 mnkr) relaterad till hamnen, miljösanering och ett ökat fastighetsunderhåll. Även försörjningsstödet visar en negativ avvikelse (4,1 mnkr) mot budget. Det är svårt att analysera enskilda orsaker till de senaste årens ökade kostnaderna av försörjningsstödet. I budgetarbetet inför 2017 fick socialnämnden i uppdrag att utreda olika alternativ för organisationen kring försörjningsstödet samt att synliggöra hur andelen människor som är beroende av försörjningsstöd kan minska. Uppdraget ledde till en samlökalisering av de delar inom Arbetsmarknadsavdelningen och Socialförvaltningen som arbetar med försörjningsstödet. Övriga nämnder redovisar mindre avvikelser för perioden.

I kapitlet Ekonomi/Kommunens driftredovisning finns en mer fördjupad analys. Nämndernas prognossäkerhet 2017 i förhållande till de prognoser som upprättades i samband med tertial 2 (2017-08-31) utvisar överlag reallitvt små avvikelser. Totalt prognosticerade nämnderna att verksamhetens nettokostnader skulle ge ett överskott med +1,0%, eller 17 mnkr i förhållande till budget. Utfallet blev -0,3% eller 7,6 mnkr högre kostnader än budget.

Kommunens verksamheter är skattefinansierade. Det är därför speciellt viktigt att arbetet utförs på ett effektivt

sätt så medborgarna får ut så mycket som möjligt av sina skattemedel. Kostnadseffektiviteten är svår att mäta och med detta finns arbete kvar att göra. Jämförelser med kommuner med liknande förutsättningar kommer att ske.

Kommunen som arbetsplats (Kommungemensam KKF)

Dåligt

Inte riktigt bra

Bra

Jättebra

Medarbetarna är Falkenbergs kommuns viktigaste tillgång. För att vi ska kunna attrahera och behålla medarbetare krävs ett målinriktat och långsiktigt arbete för att stärka arbetsgivarvarumärket. Under 2017 fokuserade kommunen övergripande på:

- attraktiv arbetsgivare
- värdegrundsarbete
- arbetsmiljö – minskad sjukfrånvaro
- kompetensutveckling och kompetensförsörjning

Under hösten arbetade därför personalkonsulter/strateger med fokusgrupper för att identifiera viktiga faktorer som kan kopplas till begreppet attraktiv arbetsgivare. Arbetsmiljö, ledarskap, kompetensutveckling och styrning framkom som viktiga faktorer som kommunen ska arbeta vidare med. Under året arbetade intensivt med värdegrunden. Tre interna ledstjärnor togs fram:

- gott bemötande
- nyfikenhet
- tillsammans

Syftet är att skapa ett gemensamt förhållningssätt och en kompass för en attraktiv organisationskultur. För att vi ska kunna bidra till en god arbetsmiljö är det viktigt att kartlägga hur arbetssituationen ser ut. Under hösten fick personalen svara på en medarbetarenkät om den organisatoriska och sociala arbetsmiljön. På en kommunövergripande nivå blev resultatet en fyra

på en femgradig skala. Medarbetarna upplever att de har en god arbetsmiljö och att de vet vad som förväntas av dem i deras arbete. De tycker att de har tillgång till kompetensutveckling och de känner sig delaktiga i sitt uppdrag. Medarbetare och chefer har förtroende för varandra och har ett inkluderande förhållningssätt. Övergripande förbättringsområden är hot/våld och kränkning samt upplevd stress.

Respektive avdelning och förvaltning arbetade under hösten med att göra förbättringsplaner. Respektive förvaltning har även identifierat fokusområden för att försöka minska den arbetsrelaterade sjukfrånvaron. För hela Falkenbergs kommun är målet att minska sjukfrånvaron med en procentenhet till 4,6 %.

För att förtydliga medarbetarnas uppdrag fortsatte man att ge en god introduktion vid nyanställning, ge tydliga mål via medarbetarsamtalet och uppföljning via uppföljningssamtalet.

För att stärka kompetensen och medarbetar- och chefsförsörjningen fortsatte man att fokusera på trainee-programmet, ledarskapsprogrammet ”Morgondagens ledare”, studentmedarbetarskap, extratjänster och önskad sysselsättningsgrad. Implementeringen av utbildningen ”Utvecklande ledarskap” har fortsatt och koncernledningen ska tillsammans skapa förutsättningar för förhållningssättet i vardagen. Utöver detta genomfördes specifika fortbildningsinsatser inom vissa yrken.

Tjänstetillsättningen har övergripande fungerat under året men inom några områden inom socialförvaltningen och Barn- och utbildningsförvaltningen har det varit svårt att få tag på behöriga medarbetare. Detta har barn- och utbildningsförvaltningen fått lösa med obehörig personal som blir anställd för en viss tid men i vissa fall kvarstår en vakans.

Utvecklingsmål

Falkenberg ska bli mer inkluderande

Beskrivning av mål

För en hållbar tillväxt är det viktigt att alla känner sig inkluderade och behövda och får möjlighet att vara delaktiga i kommunens utveckling.

Falkenberg ska vara ett samhälle för alla, varje individ, vem man än är, ska ha lika värde och samma rättigheter och skyldigheter i samhället.

Utanförskapet och klyftorna i samhället ska minska genom minskad arbetslöshet, bättre integration, god folkhälsa, ökad jämlikhet och aktivt samhällsdeltagande.

Alla falkenbergare ska ha goda förutsättningar och möjlighet att leva ett tryggt och gott och liv.

Kommentar

Den självupplevda hälsan har förbättrats något de senaste tio åren i Halland såväl som i övriga riket. 72 % av kvinnorna och 77 % av männen i Halland skattar sin hälsa som bra eller mycket bra enligt Nationella folkhälsoenkäten "Hälsa på lika villkor" (2016). Medellivslängden under perioden 2012-2016 var bland Falkenbergs kvinnor 85,22 år medan männen i snitt blev 81,63 år. Motsvarande siffror i riket var för kvinnor 83,88 år och för män 80,24 år. Halland är det län som har högst medellivslängd. Sysselsättning, inkludering och integration 7 % av Falkenbergs invånare i åldern 18-64 år är registrerade som arbetslösa, vilket är en minskning med 0,7 procentenheter jämfört med samma tidpunkt förra året. Falkenberg ligger något under snittet för riket (7,5 %). I Halland är snittet 6,2 %. Det görs en hel del för att förbättra Falkenbergs siffror. Steget vidare är en satsning som gjorts för att öka sysselsättningen bland ungdomar som avslutat gymnasiesärskolan. Inom inkluderingsområdet har vi slutfört arbetet med Falkenbergsmodellen. Det har handlat om ett kommunövergripande processinriktat utvecklingsarbete för att förbättra och samordna det lokala arbetet kring integration och inkludering. Projektet Språkvän har förlängts. Det projektet handlar om att öka de nyanländas och asylsökandes möjligheter till sociala kontakter, ökad anställningsbarhet och ett tydligare sammanhang i Falkenberg. Mentorskap för integration är ett annat projekt som pågått under 2017, men som avslutades under året. Under 2017 har det också pågått ett förvaltningsövergripande arbete med att ta fram förslag på vilka insatser kommunens verksamheter kan göra, för att minska utanförskapet för de barn och ungdomar som lever i ekonomiskt utsatta hushåll.

Bland kommunens invånare 25-64 år har 30,1 % eftergymnasial utbildning. I riket är motsvarande siffra 32,4 %. Av kommunens invånare från 16 år och uppåt har 24,4 % eftergymnasial utbildning, i riket är motsvarande siffra 34,4 %. Andelen av kommunens elever som tar examen eller får studiebevis i gymnasieskolan har ökat. 2017 lyckades 88 % av eleverna nå dit. Satsningen Utbildning Falkenberg är ett utvecklingsarbete för att göra Falkenberg till en kommun med mycket höga studieresultat. Denna satsning implementerades under 2017 och har befästs ute i både förskolor och skolor runt om i kommunen. Att stärka elevens lärandeidentitet är en viktig del i det fortsatta arbetet i linje med Utbildning Falkenberg.

Kommunen har under året satt igång arbetet med att hitta kommungemensamma arbetssätt och strategier kring medborgardialog.

Målet är inte nått. Vi fortsätter olika satsningar för att stärka oss inom området, bl.a. genom satsningarna i skolan för att öka utbildningsnivån i kommunen.

Fler bostäder och attraktiva boendemiljöer i hela kommunen med god kommunal service i livets alla skeden

Beskrivning av mål

För en hållbar tillväxt i hela kommunen är attraktiva och hållbara boendemiljöer grundläggande.

I boendemiljöerna är god samhällsservice, hållbar infrastruktur, tilltalande utformning och fokus på social och ekologisk hållbarhet viktigt.

Planering och uppförande av nya boendemiljöer ska ske i balans mellan olika intressen. Miljöerna ska så långt möjligt bestå av olika boendeformer så att olika boendebestånd kan tillgodose. Planering av nya boendemiljöer ska utgå ifrån Översiktsplanens strategier.

Kommentar

Det finns ett stort intresse av att bygga i Falkenberg vilket bland annat visar sig genom ett stort antal inkomna planbeskedsförfrågningar. Under året har vi fått in 22 förfrågningar om nya detaljplaner. Kommunen har sedan flera år tillbaka en väl tilltagen planreserv med klara byggrätter i färdiga detaljplaner som gör det möjligt att öka bostadsbyggandet. Åtta detaljplaner har antagits under 2017. Fyra av dem var detaljplaner som möjliggjort bostäder och fyra har varit verksamhetsinriktade. Två av de antagna planerna för bostäder har rört ett större antal byggrätter. Detaljplan för Växthuset 9 m fl och detaljplan för Vitan 7 har tillfört ca 110 byggrätter för bostäder till planreserven. Två av de antagna detaljplanerna har varit mindre. En av de

verksamhetsinriktade detaljplanerna gäller kunskaps- och kulturcentrum. Den innebär bättre kommunal service med ny gymnasieskola, bibliotek och kulturskola i centrala Falkenberg. Arbetet med den fördjupade översiktsplanen för staden innebär bättre kunskaper inför ett slutligt ställningstagande om markanvändning. Det önskvärda resultatet, att de boendemiljöer som redan finns ska göras mer attraktiva, förutsätter aktiva åtgärder. Vissa åtgärder har genomförts, främst i centrala delarna av staden men även i andra tätorter. Där har vägföreningar kunnat förbättra miljön med stöd av kommunala medel.

Vi fortsätter vårt arbete med utvecklingsmålet. Tillväxttakten i kommunen gör att vi inom detta område har utmaningar att arbeta vidare med.

Ett breddat och dynamiskt näringsliv i hela kommunen

Beskrivning av mål

Ett brett och dynamiskt näringsliv är viktigt för en hållbar tillväxt. Ett livskraftigt näringsliv med många olika branscher lockar en mångfald av människor som kan bidra till platsens utveckling.

Växande framtidsbranscher ställer krav på en hög innovationsnivå.

I takt med att näringslivet växer och utvecklas behövs medarbetare med kompetens som matchar företagets behov. Därför är en ökad utbildningsnivå bland invånarna viktigt för kommunen.

Kommentar

Konjunkturen var fortsatt mycket god på nationell nivå 2017. Vårt läge i en expansiv region driver på detta. Företagen mår bra vilket vi ser i den mätningen som vi årligen genomför via Bisnode (Tillväxt och Lönsamhet – Näringslivsanalys Falkenbergs Kommun 2011–2016). Företagens s.k. förädlingsvärde har ökat stadigt sedan 2014. Företagens investeringar för att de ska bli mer konkurrenskraftiga för med sig större handelsytor, fler reseanledningar, automatisering, större lager och så vidare. Framförallt ser vi att bostadsbyggandet har tagit ordentlig fart vilket drar många branscher. Kommunen har sålt färre kvadratmeter verksamhetsmark under 2017 men får fortfarande många förfrågningar. Vanligaste orsakerna till att en markaffär inte genomförs är att den skjuts på framtiden på grund av tidsbrist samt att det är svårt att hitta byggbolag som har möjlighet att leverera. Trenden med minskad efterfrågan på handelsytor i centrum fortsätter. Utvecklingen går mot en mer tjänste- och upplevelsebaserad stadskärna. Ett av de största hoten mot den rådande konjunkturen är att företagen har svårt att hitta rätt kompetens. Antalet inskrivna arbetslösa mellan 16 och 64 har sjunkit med 0,7 % (jfr med motsvarande siffra för riket som är 0,2%) från december 2016 till december 2017. Vi ser detta nästan alla branscher och det gäller både tjänstemän och kollektivanslutna. Här har vi en stor nackdel av att förhållandevis få studerar vidare, vilket beskrivits under utvecklingsmålet Falkenberg ska bli mer inkluderande. Falkenbergs Näringsliv AB kommer under 2018 att förstärka sin organisation för att möta denna utmaning.

Vissa delar inom utvecklingsmålet går väldigt bra medan det finns andra delar vi måste arbeta vidare med. Det gäller bl.a. den låga utbildningsnivån, vilket också beskrivs inom utvecklingsmålet om ökad inkludering.

Den ekologiska hållbarheten ska öka

Beskrivning av mål

I en hållbar tillväxt är den ekologiska hållbarheten grundläggande. Nuvarande och kommande generationer ska kunna leva ett fullgott liv med frisk luft, friskt vatten, begränsade klimatförändringar, säker mat och en giftfri omgivning.

Den biologiska mångfalden ska värnas för att säkra våra framtida behov.

I samhällsplanering och framtidsstrategier är den ekologiska hållbarheten ett centralt begrepp. Arbetet ska utgå ifrån Planen för den ekologiska hållbarheten.

Kommentar

Transporter orsakar utsläpp och andra problem som hindrar flera av de mål som beskrivs här ovan. Ett

arbete har startat för att utveckla kommunens arbete med hållbara transporter. I grunden är ambitionen att uppnå det nationella målet om en i stort sett fossiloberoende transportflotta 2030. Ett delmål är att kommunens egna fordon i princip ska vara fossilfria 2020. Sannolikt kommer hälften av dem att bestå av elfordon och resterande drivas med gas. Som ett led i denna omvandling av fordonsparken håller vi på att förbättra infrastrukturen för elfordon genom att placera ut laddningsstolpar. För kommunens egna fordon har ca 2 miljoner avsatts 2015–2017. Falkenberg Energi har uppdraget att etablera laddningsplatser tillgängliga för allmänheten. Detta arbete är försenat. Det pågår ett arbete med att få Falkenberg att cykla.

I Falkenbergs kommun produceras idag mer fossilfri el än vi själva förbrukar. Främst handlar det om vind- och vattenkraft, men också en mindre del från solenergi. Nu finns det också en solkarta som visar hur lämpliga samtliga tak i kommunen är för solenergi. Förhoppningen är att denna ska leda till att fler företag och privatpersoner väljer att investera i solfångare eller solceller. Kommunens energi- och klimatrådgivning kommer under en treårsperiod att satsa på solenergi. Samtidigt satsar vi på att göra rådgivningen mer känd och erkänd. Målet är att få företag och privatpersoner att energieffektivisera. Arbetet med att öka andelen ekologisk mat i kommunens tillagningskök ökar. Arbetet med giftfria förskolor ska återupptas under 2018. Flera naturvårdsprojekt pågår, bland annat med stöd från kommunens natur- och miljöbidrag.

Uppdrag

Uppdrag i Planeringsförutsättningar - Plan för uppförande av enpersonsostäder

Uppdragsbeskrivning

Kommunstyrelsen och FaBo ska redovisa en plan för var och i vilken omfattning enpersonsostäder kan uppföras

Kommentar

Då uppdraget redovisades under 2017 önskades kompletteringar och förtydligande av vissa delar. Uppdraget ska redovisas i sin helhet senast maj 2018.

Uppdrag i budget 2017 - Utredning av hur arbetet mot jämställda löner i hela organisationen ska fortskrida.

Uppdragsbeskrivning

Omfattning

- Utredningen ska på ett tydligt sätt beskriva hur löneläget ser ut i kommunorganisationen idag ur ett jämställdhetsperspektiv.
- Utredningen ska omfatta hela organisationen.
- Utredningen ska redovisa förslag till hur arbetet mot jämställda löner ska fortskrida.
- En kostnadsberäkning ska lämnas på föreslagna åtgärder.

Ansvar

Kommunstyrelsen är ansvarig för uppdraget.

Tidsplan

Uppdraget redovisades för kommunfullmäktige i maj 2017 men återremitterades och kommer att redovisas i början av 2018.

Kommentar

Uppdraget redovisades i kommunfullmäktige i maj. Ärendet återremitterades med anledningen att utredningen ska omfatta hela kommunkoncernen inkl. bolagen. Detta genomfördes genom lönekartläggningen under hösten 2017 och uppdraget kommer att kunna redovisas i början av 2018.

Uppdrag i budget 2017 - Redovisning av en översikt av kommunens markreserv för bostäder och verksamhet i hela kommunen.

Uppdragsbeskrivning

Omfattning och ansvar

Översikten ska på ett överskådligt och tydligt sätt beskriva hur kommunens markreserv ser ut idag.

Ansvar

Kommunstyrelsen är ansvarig för uppdraget.

Tidsplan

Uppdraget redovisades för kommunfullmäktige i juni 2017.

Kommentar

I kommunfullmäktige i juni redovisades en översikt av kommunens markreserv för bostäder och verksamhet i hela kommunen. Underlaget redovisade ett nuläge för kommunens markreserv vad gäller vilken mark kommunen äger, vad för typ av pågående verksamhet som finns på marken samt vilken status det är på vissa markområden som ingår i olika exploateringsprojekt.

Uppdrag i budget 2017 - Inleda dialog kring utvecklingen av hamnområdet.

Uppdragsbeskrivning

Omfattning och ansvar

Befintliga utredningar om hamnen ska ställas samman och kompletteras för att skapa ett underlag för att bedöma i vilken utsträckning det är möjligt att bygga bostäder i området på kort och lång sikt. En workshop riktad till politiker ska hållas i slutet av våren.

Ansvar

Kommunstyrelsen är ansvarig för uppdraget.

Tidsplan

Uppdraget redovisades för kommunfullmäktige i juni 2017.

Kommentar

Uppdraget redovisades för kommunfullmäktige i juni. En inledande dialog fördes på kommunstyrelsens arbetsutskott i april därefter genomfördes en information och dialog mellan samhällsbyggnadsavdelningen, kommunstyrelsens arbetsutskott och representanter från tekniska nämnden. Vid tillfället redovisade samhällsbyggnadsavdelningen och Falkenbergs Näringslivs AB översiktligt förutsättningar som finns i området avseende verksamheter och bostäder. Behovet av muddring och sanering i Ätran diskuterades. I arbetet med den fördjupade översiktsplanen för staden kommer kunskaperna om möjlig markanvändning i området att fördjupas och ett slutligt ställningstagande om markanvändning att tas.

Uppdrag i budget 2017 - Utredning av olika alternativ för hur organisationen kring försörjningsstödet i kommunen skulle kunna se ut.

Uppdragsbeskrivning

Omfattning och ansvar

- I ett helhetsgrepp kartlägga kommunens arbetsmarknadsinsatser och kopplingen till individers egenförsörjning.
- Lämna förslag på hur verksamheten kan utvecklas/förändras med inriktning att öka individers egenförsörjning.
- Förslaget ska innehålla hur återkoppling av arbetsmarknadsinsatsers effekter kan tydliggöras.
- Tydliggöra vilken organisation som krävs för de föreslagna åtgärderna
- Göra en kostnadsberäkning på föreslagna åtgärder.

Ansvar

Socialnämnden är ansvarig för uppdraget, men det ska genomföras i samråd med kommunstyrelsen.

Tidplan

Uppdraget redovisades för kommunfullmäktige i september 2017.

Kommentar

Uppdraget redovisades för kommunfullmäktige i september då flera olika alternativ för organisation kring kommunens arbetsmarknadsinsatser kopplat till individers egenförsörjning redovisades. I budget för 2018 beslutades om en inriktning där uppdrag gavs om samlokalisering av kommunens verksamhet för arbetsmarknad och försörjningsstöd.

Kommunen som arbetsgivare

Fler tillsvidare- och tidsbegränsade anställningar

De tillsvidareanställda i kommunen blev 76 fler än året innan och antalet tjänster omräknat till heltid ökade med 96 medarbetare. Fler medarbetare arbetar heltid och fler har en högre sysselsättningsgrad än föregående år. Den största ökningen finns inom socialförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen. De visstidsanställda är 28 fler än föregående år.

Andelen heltidsarbetande bland de tillsvidare- och visstidsanställda har ökat från 68,1 % till 69,7 % under 2017. Andelen heltidsarbetande tillsvidare- och visstidsanställda kvinnor har jämfört med tidigare år ökat från 64,7 % till 66,6 % och männens andel har ökat från 82,9 % till 83,6 %.

Kommunen arbetar för att öka andelen heltidsanställda. Det ingår i vår strävan att vara en attraktiv arbetsgivare. Ett annat sätt är att skapa förutsättningar för medarbetare att själva önska sin sysselsättningsgrad. De medarbetare som velat har också kunnat gå upp i arbetstid under året.

Sysselsättningsgraden har ökat något

Den genomsnittliga sysselsättningsgraden för samtliga tillsvidare- och visstidsanställda har ökat, dock inte lika mycket som tidigare år. Ökningen från 2016 var från 92,4 % till 92,8 %. Kvinnor jobbar i genomsnitt 92,1 % av heltid, medan män jobbar 95,9 %. Bland de tillsvidareanställda som jobbar deltid är sysselsättningsgraden i genomsnitt 76,2 % (76,3 % 2016).

Fortsatt fler kvinnor än män

Av kommunens tillsvidareanställda är 82,6 % kvinnor och 17,4 % män. Fördelningen är samma som året innan.

Ökade personalkostnader

De totala kostnaderna för arvoden, löner och arbetsgivaravgifter uppgick till 1 455,9 mnkr vilket innebär 79,8 mnkr mer än året innan. Löner till medarbetare och arvoden till förtroendevalda var på sammanlagt 1 035,1 mnkr, vilket innebär en ökning med 56,9 mnkr jämfört med föregående år. Arbetsgivaravgifterna ökade under året med 22,9 mnkr och uppgick till 420,8 mnkr.

Löneprioriteringar och mer jämställda löner

Lönepolitiken ska stimulera till goda arbetsinsatser, engagemang, utveckling samt arbetstillfredsställelse. På det sättet ska den bidra till att kommunen uppnår sina mål inom ramen för tillgängliga resurser. Lönepolitiken ska också bidra till att verksamheten har tillgång till den personal och kompetens som behövs. Ett annat mål

med lönepolitiken är att stimulera till jämställda löner. Årets löneöversyn omfattade totalt 2 881 medarbetare. Den totala löneökningen var 2,79 %. Några grupper prioriterades extra utifrån marknads- och jämställdhetsaspekter. Det var socialsekreterare, förskolechefer, rektorer, miljöinspektörer, undersköterskor, fysioterapeuter och arbetsterapeuter.

Medianlönen i kommunen uppräknad till heltid var efter årets löneöversyn 28 300 kr vilket innebär en ökning med 900 kr jämfört med tidigare år. Kvinnornas medianlön var 28 000 kr och männens 31 000 kr. Efter årets löneöversyn har kvinnornas medianlön ökat med 3,7 % samtidigt som männens medianlön har ökat med 2,6 %. Skillnaderna i den procentuella ökningen mellan könen kan förklaras genom de extra satsningar som i stor utsträckning riktats mot kvinnodominerade yrkesgrupper.

Plan för nya medarbetare och ledare

Kompetensutveckling är en viktig faktor för att rekrytera och behålla medarbetare samt för att nå uppsatta mål. Vi satsar på att stärka cheferna genom kompetensutveckling inom hållbart ledarskap. Exempel på detta är chefsutbildningar om kollektivavtalets Allmänna bestämmelser, samverkan, Personec och arbetsmiljö. De chefer som inte redan gått utvecklande ledarskap gick utbildningen under året. Varje år hålls en ledarskapsdag för kommunens chefer. Inriktningen på 2017 års ledarskapsdag var värdegrund och utvecklande ledarskap.

För att stärka tillgången på personal och kompetens fortsätter vi att satsa på traineeprogrammet Trainee Halland och chefsförsörjningsprogrammet Morgondagens ledare.

Fler yngre medarbetare

Den genomsnittliga medarbetaren är 46,1 år vilket är 1,2 år yngre än året innan.

Serviceförvaltningen har den högsta medelåldern med 48,9 år. De anställda på barn- och utbildningsförvaltningen och kommunstyrelseförvaltningen är också äldre än kommunsnittet med en medelålder på 47 år respektive 47,8 år. På socialförvaltningen är snittåldern samma som hos kommunen i stort. Yngst medarbetare har kultur- och fritidsförvaltningen och miljö- och hälsoskyddsförvaltningen. Där är snittåldern 44,3 år respektive 39,4 år.

11,6 % av våra medarbetare är under 29 år, 44,5 % är mellan 30 och 49 år och 43,9 % är 50 år eller äldre. Det innebär fler medarbetare under 50 år och färre som är äldre.

Under året gick 85 medarbetare i pension. Det är fler än året innan då 74 medarbetare pensionerades.

Den totala sjukfrånvaron oförändrad – ökningen bromsar in

Sjukfrånvaron är lägre än för tio år sedan. 2008 var sjukfrånvaron 8 %. De senaste åren har sjukfrånvaron legat på ca 5,5 %. Detta efter att Försäkringskassan införde hårdare sjukskrivningsregler men också för att kommunen arbetat med tidiga insatser i rehabiliteringsprocessen. 2017 låg sjukfrånvaron på 5,3 %, för kvinnor 5,9 % och för män 2,9 % vilket innebär en mindre minskning i jämförelse med föregående år.

Samtliga förvaltningar har under 2017 arbetat med att identifiera grupper med hög sjukfrånvaro och olika insatser har genomförts. Inom socialförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen har man bland annat arbetat med att minska sjukfrånvaron genom tidiga insatser samt dialog med företagshälsovården. Socialförvaltningen har även arbetat för bättre arbetsmiljö inom hemtjänsten och hemsjukvården. De projekten fortsätter under 2018. Barn- och utbildningsförvaltningen har minskat barngrupperna och infört tvålärarsystem i grundskolan. De flesta förvaltningar har fokuserat på det främjande och förebyggande arbetet. Serviceförvaltningen och miljö- och hälsoskyddsförvaltningen har även arbetat med ergonomi och arbetsglädjeprojekt.

Hög sjukfrånvaro för vissa yrkesgrupper

Barn- och utbildnings-, kultur och fritids-, samt miljö och hälsoskyddsförvaltningen har en mindre ökning av sjukfrånvaro i procent arbetad tid. Kommunstyrelse-, kultur och fritids-, service-, och socialförvaltningen har minskat sjukfrånvaron i procent av arbetad tid. Sjukskrivningstalen har dock ökat inom vissa grupper. En ökning har till exempel skett inom yrkesgrupperna; biståndsbedömare med 2,92, socialt arbete 2,06 och för elevassistenter 2,33 procentenheter.

Korttidsfrånvaron har minskat

Sjukdagarna är indelade i dag: 1, 2-14, 15-90, 91-180, 181-365 och 366-. Korttidssjukfrånvaron är beräknad på dag 1-14.

Korttidssjukfrånvaron minskade med nästan två procentenheter av den totala sjukfrånvaron. Mellan dag 15-90 var minskningen fem procentenheter.

Längre sjukskrivningar ökade något mellan 91 - 180 dagar och med två och en halv procentenhet mellan 181-365 dagar men minskade dag 366 och längre. Sjukfrånvaron har minskat något för alla åldersgrupper

som är indelade i - 29 år, 30-49 år och över 50 år. Åldersgruppen under 29 år minskade mest med cirka en procentenhet.

För att förebygga längre sjukskrivningar kopplade till arbetssituationen läggs fokus på att minska korttidssjukfrånvaron. Målet till år 2020 är att sjukfrånvaron som mäts i procent av arbetad tid ska minska med en procentenhet.

Frisknärvaron har minskat

Andelen medarbetare utan sjukfrånvaro under året har minskat med ca två procentenheter. Minskningen har skett inom alla förvaltningar förutom inom kommunstyrelseförvaltningen som istället ökat med 1,7 procentenheter.

Trivsel för medarbetarna

En medarbetarenkät genomfördes under hösten 2017. Syftet med medarbetarenkäten är att få en nulägesbeskrivning av den organisatoriska och sociala arbetsmiljön så att vi kan se vad som ska behållas och vad som ska utvecklas. 77% av alla tillsvidare- och visstidsanställda besvarade enkäten. Vid förra tillfället besvarade 84 % enkäten. På en femgradig skala låg resultatet på fyra inom medarbetarskap, kommunikation, arbetsmiljö och hälsa, mångfald, delaktighet och samverkan, kompetensutveckling, löneutveckling och ledarskap. Utifrån rapporten skapades förbättringsprojekt/handlingsplaner och förvaltningarna såg över vilka insatser som behövde prioriteras.

Attraktiv arbetsgivare

För att bli ännu bättre som arbetsgivare har alla förvaltningar arbetat med området attraktiv arbetsgivare. Effektmålen är att alla medarbetare ska känna tillit till sin chef, uppleva att de har ett intressant och meningsfullt arbete, en hög grad av inflytande/delaktighet och en god arbetsmiljö. Arbetet påbörjades under 2017 och fortsätter under 2018.

Antal tillsvidareanställda

	2017	2016	2015
Antal tillsvidareanställda	2 758	2 682	2 539
-därav män, %	17,7	17,5	17,7
-därav kvinnor, %	82,3	82,5	82,3
Tidsbegränsad anställning med månadslön	391	363	301
-därav män, %	25,6	27	25,6
-därav kvinnor, %	74,4	73	74,4
Total sysselsättning tillsvidareanställda och tidsbegränsat anställda med månadslön omräknat i heltid	2 922	2 826	2 636
Genomsnittlig anställningstid för tillsvidareanställda, år			
Genomsnittsalder, tillsvidareanställda	46,3	47,6	48,9
Summa	0	0	0

Genomsnittlig sysselsättningsgrad deltidsarbetande tillsvidareanställda, %

	2017	2016	2015
Kvinnor	76,3	76,6	77
Män	75,2	73,1	72,4
Totalt	76,2	76,3	76,6

Genomsnittlig sysselsättningsgrad samtliga tillsvidareanställda, %

	2017	2016	2015
Kvinnor	92,1	91,7	91,2
Män	95,9	95,4	95,5
Totalt	92,8	92,4	92

Andel heltid tillsvidareanställda

	2017	2016	2015
Kvinnor	66,6 %	64,7 %	62 %
Män	83,6 %	82,9 %	83,8 %
Totalt	69,7 %	68,1 %	66 %

Andel sjukfrånvaro av tillgänglig tid, %

Kön/åldersgrupp	2017	2016	2015
Kvinnor			
29 år eller yngre	5,2	6,4	5,0
30-49 år	5,3	5,3	4,9
50 år eller äldre	6,7	6,6	6,9
Totalt kvinnor	5,9	6,0	5,9
Män			
29 år eller yngre	3,2	3,5	3,1
30-49 år	2,5	2,8	3,0
50 år eller äldre	3,2	3,7	4,8
Totalt män	2,9	3,3	3,9
Samtliga anställda			
29 år eller yngre	4,7	5,7	4,5
30-49 år	4,7	4,8	4,5
50 år eller äldre	6,0	6,0	6,4
Totalt samtliga anställda	5,3	5,5	5,5
Andel långtidssjukfrånvaro av total sjukfrånvaro (mer än 60 dagar)	36,9	37,2	39,6

Sjukfrånvaro - urval av yrkesgrupper

Yrkeskategori	2017	Antal	2016	Antal
Under-sköterska,				
äldreomsorg	8,28%	595	8,38%	594
Förskollärare	7,54%	324	7,69%	312
Barnskötare	6,32%	245	6,17%	208
Vårdbiträde,				
äldreomsorg	7,87%	138	10,71%	146
Sjuksköterska,				
annan	5,98%	60	6,56%	51
Park-/träd-				
gårdsarbete	6,83%	39	7,86%	35
Bistånds-				
bedömare	11,28%	37	8,36%	36
Måltids-				
personal	5,73%	97	4,89%	90
Socialt arbete,				
annat	6,32%	77	4,26%	90
Elevassistent	7,43%	117	5,11%	99

Ekonomi

Finansiell analys med balanskravsutredning

Modell för finansiell analys

För att kartlägga, analysera och beskriva kommunens resultat, utveckling och finansiella ställning används en finansiell analysmodell som utvecklats av Kommunforskning i Västsverige (KFI). Modellen, som benämns RK-modellen, bygger på fyra viktiga finansiella aspekter:

- resultat
- kapacitet
- risk
- kontroll

Målet är att utifrån modellens perspektiv identifiera finansiella möjligheter och eventuella problem för Falkenberg och därigenom kunna klargöra om kommunen följer kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning. Varje aspekt analyseras med hjälp av de nyckeltal som finns under respektive rubrik.

Ekonomiska mål för god ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning kännetecknas av budgetföljksamhet, prognossäkerhet och kostnadseffektivitet. Falkenbergs kommun har beslutat om två finansiella mål för god ekonomisk hushållning, ett resultatmål och ett soliditetsmål:

- Resultatet ska uppgå till 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag.
- Soliditeten ska uppgå till 30 %.

Resultat – Kapacitet

Resultat

Resultat 2017 gjorde vi ett resultat på 92,2 mnkr och detta ligger i nivå med föregående års resultat. Enligt budget skulle resultatet uppgå till 56,1 mnkr och under avsnittet ”Kommunens driftsredovisning” förklarar vi skillnaden mellan årets resultat och budgeterat resultat. Resultatandelen visar hur mycket av skatteintäkter och generella statsbidrag som resultatet utgör. Enligt ett av våra finansiella mål ska denna andel vara minst 2 % och den budgeterades för 2017 till 2,4 %. Resultatandelen blev detta år 3,8 %, vilket innebär att vi både uppfyllt det finansiella målet och överstigit den budgeterade målsättningen.

Det är viktigt att vi har en resultatandel som inte är för låg eftersom den behövs för att klara den investeringsnivå som vi planerar. Den del som vi inte kan finansiera via resultatet får då finansieras med lån. Detta försämrar soliditeten.

Årets resultat

Resultat	Utfall 2017	Utfall 2016	Utfall 2015	Budget
Årets resultat mnkr	92,2	99,4	64,3	56,1
Resultatandel av skatteintäkter och generella statsbidrag %	3,8%	4,4%	3,0%	2,4%
Förändring av nettokostnader, %	7,0%	5,3%	2,7%	4,8%
Förändring av skatten och statsbidrag, %	7,0%	5,6%	4,0%	4,3%

Investeringar

Under året har vi investerat för 262,3 mnkr och dessa investeringar har vi kunnat finansiera till 73,8 % själva via resultatet. Till resterande del, 26,2 %, har vi fått låna eller finansiera med sparade pengar. Om vi hade investerat enligt budget hade självfinansieringsgraden blivit 45 % istället. Enligt budget skulle självfinansieringsgraden uppgå till 35,7 %, men blev högre eftersom resultatet är bättre än vi budgeterat och för att vi inte lyckats investera i den takt som budgeterats.

Investeringar

Resultat	Utfall 2017	Utfall 2016	Utfall 2015	Budget
Investeringar mnkr	262,3	296,3	211,7	427,2
Investeringsbidrag mnkr	-1,1	-3,8	-3,2	0,0
Självfinansieringsgrad av investeringar %	73,8%	68,3%	68,1%	35,7%

Soliditet

Soliditeten visar hur mycket av våra tillgångar som finansierats av eget kapital. Om vi justerar eget kapital med den pensionsförbindelse vi har för pensioner intjänade före 1998 på 814,6 mnkr, och som inte finns med i balansräkningen, så uppgår soliditeten till 21,7 %. Gör vi dessutom en justering för de lån som vi förmedlar till våra kommunägda bolag så blir soliditeten istället 33,3 %. För att få bättre räntevillkor förmedlar kommunen lån till de kommunala bolagen istället för att de själva lånar direkt från banken. De förmedlade lånen finns i kommunens redovisning både som skuld till banken och som en fordran på det kommunala bolaget. De exkluderas i beräkningen för att denna ska ge en rättvisare bild av kommunens ekonomiska

Soliditet

Resultat	Utfall 2017	Utfall 2016	Utfall 2015	Budget
Soliditet enligt balansräkningen	42,6%	41,5%	39,4%	36,9%
Soliditet inkl. pensionsförpliktelsen	21,7%	19,5%	15,9%	17,9%
Soliditet exkl. förmedlade lån	65,4%	65,0%	60,7%	58,6%
Soliditet exkl. förmedlade lån och inkl. pensionsförpliktelsen	33,3%	30,5%	24,5%	28,4%

ställning. Anledningen till att soliditeten ökat något från föregående år är dels det goda resultatet och dels att pensionsförbindelsen minskat, vilket stärker det egna kapitalet. Soliditeten i bokslutet ligger i linje med vårt finansiella mål som anger att soliditeten ska uppgå till 30 %.

Risk – Kontroll

Likviditet

Kassalikviditeten har de senaste åren varit 50 %, men sjönk under 2016 till 20 %. Anledningen till det är att vi inte tog några nya banklån till våra investeringar utan använde kassan istället och dessutom gjordes en amortering på lånen. Detta gjorde vi av strategiska skäl efter att banken ändrade sina villkor pga. det rådande ränteläget. Under 2017 har kassalikviditeten sjunkit ytterligare, till 0 %, vilket innebär att vi utnyttjar checkräkningskrediterna något. Detta är mer förmånligt än att låna pengar på banken. Anledningen till kassalikviditeten sjunkit till 0 % är, liksom under 2016, att vi inte tagit några nya lån till årets investeringar, utan använt kassan istället. Kassalikviditeten ligger på en bra nivå utifrån de villkor och förutsättningar som råder för tillfället.

Likviditet

Resultat	Utfall 2017	Utfall 2016	Utfall 2015	Budget
Kassalikviditet	0,0%	20,2%	50,6%	3,1%
Balanslikviditet	56,9%	66,7%	95,4%	51,1%

Kommunalskatt

För varje intjänad hundralapp betalar Falkenberg kommuns invånare 21,10 kr i kommunalskatt. Snittet i riket ligger på 20,8 kr. Vi har haft samma kommunalskattenivå sedan år 2012. Då skedde en skatteväxling med regionen vilken innebar att kommunens skatteintäkt minskade med 20 öre och Region Hallands ökade med motsvarande belopp. År 2008 höjdes skatten med 82 öre.

För att klara de framtida demografiska utmaningarna, med allt fler äldre och yngre, genomförde Falkenbergs kommun 2017 en långsiktig finansiell analys för att utreda hur den utvecklingen kommer att påverka kommunens ekonomi. Analysen sträckte sig fram till 2040 och visade att gapet mellan intäkter och kostnader växer. År 2030 motsvarar gapet en skatthöjning på 5,32 kr alternativt en årlig besparing på 0,81 %. Effekterna har beaktats i 2018–2020 års budgetarbete och inneburit effektiviseringsmål för samtliga kommunala verksamheter för att slippa att höja kommunalskatten. Se budgetdokumentet för mer information om detta.

Kommunalskatt

Resultat	Utfall 2017	Utfall 2016	Utfall 2015	Budget
Falkenbergs kommun	21,1	21,1	21,1	21,1
Riket	20,8	20,8	20,8	20,8

Räntor och lån

För att de kommunala bolagen skall få bra räntevillkor agerar kommunen internbank åt sina dotterbolag. Hanteringen innebär att kommunen lånar pengar och förmedlar lån till de kommunala bolagen istället för att bolagen lånar direkt från banken. De förmedlade lånen finns i kommunens redovisning både som skuld till banken och som en fordran på det kommunala bolaget. Kommunkoncernens (kommunen inklusive bolagen) totala låneskuld 2017-12-31 uppgick till 1 567,4 mnkr, men skulle enligt budget ha uppgått till 2 137,0 mnkr. (föregående år 1 570,1 mnkr.) Anledningen till att kommunkoncernen inte tagit upp nya lån i nivå med budget är att investeringstakten har varit lägre än budgeterat i såväl kommunen som i bolagen. Egenfinansieringen av investeringarna har skett dels genom ett positivt resultat dels genom utnyttjande av likvida medel.

Kommunens lån var 205,4 mnkr vid årsskiftet, men skulle enligt budget ha uppgått till 555,5 mnkr. (föregående år 208,1 mnkr.) Anledningen till att kommunen inte tagit upp några nya lån är att investeringstakten har varit lägre än budgeterat. Egenfinansieringen av investeringarna har skett dels genom ett positivt resultat och dels genom att vi kunnat utnyttja likvida medel. Kommunens lån har totalt sett minskat något på grund av den planliga amorteringen av leasingkulden för våra fem vindkraftverk i Lövestaviken. Skuldsättningsgraden har också minskat något, vilket analogt bidragit till att soliditeten förbättrats. Soliditeten är ett av kommunens finansiella mål.

Räntan i kommunen och kommunkoncernen består av dels ränta på upptagna lån, dels en kostnad för att räntesäkra lånen under viss given tid (ränteswap). Generellt

lånar kommunen kort och räntesäkrar genom att köpa ränteswapar. Marknadsräntan, inklusive ränteswapar, under 2017 har varit fortsatt låg och legat något under budgeterad nivå. Detta har påverkat räntenettet marginellt.

Räntor och lån

Resultat	Utfall 2017	Utfall 2016	Utfall 2015	Budget
Genomsnittsränta kommunens lån, inkl. swapar	2,86%	2,94%	2,37%	2,94%
Genomsnittsränta kommunkoncernens lån, inkl. swapar	2,65%	2,53%	2,39%	2,94%
Lånevolym kommunen	205,4	208,1	250,9	555,3
Lånevolym förmedlade	1 567,4	1 570,1	1 554,4	2 137,8

Borgensåtaganden och ansvarsförbindelser

Kommunen har en ansvarsförbindelse avseende pensioner som uppstått före 1998 och som inte finns i redovisningen. Denna uppgick till 814,6 mnkr (inkl. löneskatt) vid årsskiftet och har under året minskat med ca 17 mnkr. Nettominskningen beror på att vi betalt ut ca 45 mnkr samtidigt som skulden har räknats upp med ränte- och basbeloppsuppräknningar på ca 25 mnkr. Enligt prognosen från pensionsbolaget KPA kommer skulden att minska med ca 50 mnkr per år fram till år 2022. Minskningen av pensionsförpliktelsen stärker soliditeten då denna inkluderas i beräkningen trots att den inte redovisas i balansräkningen.

Vi har även en ansvarsförbindelse på 68,4 mnkr för den finansiella leasing som vi har hos SEB finans för vindkraftverken på Lövestaviken. Denna minskar stadigt

Borgensåtaganden och ansvarsförbindelser

Resultat	Utfall 2017	Utfall 2016	Utfall 2015	Budget
Borgensåtaganden	231,4	232,8	234,1	235,0
Ansvarsförbindelser	883,2	902,4	756,9	882,7
- varav pensionsförpliktelse	814,6	831,3	869,9	813,9
- varav pensionsförpliktelse avsatt i balansräkningen	0,0	0,0	-186,9	0,0

med ca 2,5 mnkr per år, i takt med amorteringen. Kommunen har en förpliktelse att lösa leasingen när halva leasingtiden gått, med ca 48 mnkr, år 2025.

Utöver ansvarförbindelserna finns ett borgensåtagande för Stadshus AB på 225 mnkr för ett lån bolaget har tagit.

Resultatavvikelser

Resultatavvikelsen för verksamhetens nettokostnader beror framförallt på aktiviteter för integration av nyanlända samt aktiviteter för att främja bostadsbyggandet. Dessa aktiviteter finansieras med statsbidrag. Medan kostnaderna finns hos nämnderna redovisas

Resultatavvikelser

Resultat	Utfall 2017	Utfall 2016	Utfall 2015	Budget
Avvikelse mellan utfall och budget totalt, %	64,3%	118,9%	69,2%	-
- varav nämndernas nettokostnader, %	-2,0%	1,0%	1,4%	-
- varav skatter och generella statsbidrag, %	2,6%	0,1%	-0,3%	-
- varav finansnetto, %	225,3%	629,2%	90,9%	-
Avvikelse mellan utfall och budget totalt, mnkr	36,1	54,0	26,3	-
- varav nämndernas nettokostnader, mnkr	-46,5	21,2	30,2	-
- varav skatter och generella statsbidrag, mnkr	62,1	2,6	-6,9	-
- varav finansnetto, mnkr	20,5	30,2	3,0	-

Balanskravsutredning

Beräkning av reservering, mnkr	2017	2016	2015	2014	2013
Årets resultat enligt resultaträkningen	92,2	99,4	64,3	42,0	76,6
Balanskravsjusteringar	-0,9	-13,2	-2,4	-3,3	-2,8
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	91,3	86,2	61,9	38,7	73,8
Reserverade medel till resultatutjämningsreserv	-16,0	-28,4	-40,4	-17,9	-53,6
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Balanskravsresultat	75,3	57,8	21,5	20,8	20,2
Akkumulerad resultatutjämningsreserv	243,0	227,0	198,6	158,2	140,3

statsbidragen under skatteintäkter och statsbidrag. Detta är också en av anledningarna till avvikelserna på skatter och generella statsbidrag. Pensionskostnaderna har varit större än budgeterat vilket också bidragit till avvikelserna på verksamhetens nettokostnader (se vidare under avsnittet kommunens driftredovisning). Andra anledningar till avvikelserna på skatteintäkter och statsbidrag är att skatteintäkter, inkomstutjämnings- och fastighetsavgift blivit högre än budgeterat (se vidare under avsnittet skatter och finansnetto). Finansnettot avviker framförallt till följd av en obudgeterad utdelning från det kommunägda dotterbolaget Falkenberg Energi AB samt lägre räntekostnader än budgeterat (se vidare under avsnittet skatter och finansnetto). Budgetföljsamheten på nämndernas nettokostnader, exklusive kommungemensamma poster, är god och avvikelserna uppgår till 0,3 % av årsbudgeten.

Balanskravet och resultatutjämningsreserven

Enligt kommunallagens balanskrav måste kommunen ha sin ekonomi i balans och för varje räkenskapsår redovisa högre intäkter än kostnader efter att realisationsvinster har räknats bort. Ett positivt resultat krävs för att säkra det egna kapitalet och bygga upp medel för reinvesteringar. Falkenbergs kommun har inga negativa balanskravsresultat att reglera från tidigare år. Årets resultat efter balanskravsjusteringar uppgår till 92,2 mnkr.

Falkenbergs kommun har ett regelverk som fullmäktige har antagit och som handlar om god ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserv (RUR). Regelverket ger kommunen möjlighet att reservera delar av positiva resultat och där tidigare års överskott sedan kan användas för att jämna ut minskade skatteintäkter för enskilda år vid lågkonjunktur. Ingående RUR uppgår till 227 mnkr och för 2017 görs ytterligare avsättning med 16 mnkr till 243 mnkr. Enligt beslut av kommunfullmäktige är maximal nivå för RUR 10 % av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Riskbedömning och känslighetsanalys

Riskbedömning och känslighetsanalys är två centrala begrepp när kommunen beslutar om hur verksamheten skall bedrivas och vilka projekt som skall genomföras. Falkenbergs kommun är i sin dagliga verksamhet utsatt för många typer av risker. Exempelvis finansiella risker, borgensåtaganden och skador på kommunens egendom.

I avsnittet nedan har vi listat ett antal olika områden där vi belyser dessa faktorer.

Riskbedömning

Likviditetsrisk

För att kunna hantera kommunens likviditet utan att behöva ta upp nya lån löpande, finns en checkkredit på 250 mnkr som är knuten till kommunkoncernens affärskonto. Falkenbergs kommun är dessutom medlem i Kommuninvest, Sveriges kommuners gemensamt ägda bank, som garanterar att kommunerna kan låna pengar till sina investeringar inom vissa ramar. Från Kommuninvest kan även de kommunala bolagen låna via kommunen.

Valutarisk

Kommunkoncernen har i princip inga in- eller utbetalningar i utländsk valuta. Hela låneskulden är placerad i svensk valuta.

Ränterisk

Kommunens finanspolicy säger att kommunens genomsnittliga räntebindningstid inte ska vara kortare än ett år och inte längre än sju år. Per 2017-12-31 uppgick kommunens belåning till 205 mnkr, genomsnittlig räntebindningstid 3,7 år och genomsnittsräntan 2,9 %. Per 2017-12-31 uppgick kommunkoncernens, kommunen inklusive alla dotterbolag, belåning till 1 792 mnkr, genomsnittlig räntebindningstid 4,3 år och genomsnittsräntan 2,6 %.

Bankavtal

Kommunen genomförde i juni 2017 en upphandling av banktjänster inklusive checkkredit och betalningsförmedling. Avtalet med Nordea löper på två år med möjlighet till förlängning i ytterligare två år.

Borgensåtaganden

Falkenbergs kommun är medlem i Kommuninvest och har en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Delägarna är ca 280 kommuner och alla som var medlemmar 31 december 2017 har ingått likalydande borgensförbindelser. Samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har

skrivit på ett regressavtal. Det reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Effekt av regressavtalet: se noten Långfristiga skulder.

Falkenbergs kommun har gått i borgen för det helägda dotterbolaget Falkenbergs Stadshus AB. Dess låneskuld uppgår till 225 mnkr.

Övriga borgensförbindelser finns specificerade i noten Panter och ansvarsförbindelser, och uppgår till 6,4 mnkr. Falkenbergs kommuns totala borgensåtagande är 231,4 mnkr vilket är en minskning med 1,4 mnkr jämfört med året innan.

Intern kontroll

Kommunfullmäktige har antagit en ny policy för intern kontroll som ersätter det tidigare reglementet. Ett förnyat arbete med intern kontroll påbörjades i slutet av 2016 och innefatta nu inte bara den ekonomiska interna kontrollen utan även intern kontroll för verksamheterna. Utvecklingsarbetet har pågått i nämnder och förvaltningar under 2017 och kommer att fortsätta under 2018. Kommunstyrelsen fastställde med utgångspunkt från väsentlighet och risk en kommungemensam plan för intern kontroll 2017, där IT-relaterade risker och specifikt obehörigt intrång valdes ut som kommungemensam kontrollpunkt. Under 2018 kommer nya kontrollområden beslutas.

Försäkringsskydd

Kommunen och de kommunala bolagen har tecknat kommunförsäkringsavtal som bland annat innehåller ansvarsförsäkring och egendomsförsäkring. Utöver kommunförsäkring har kommunen tecknat miljöansvars-, excess-, vd/styrelseansvars-, tjänsterese-, kollektiv olycksfalls-, motorfordons-, utställnings- och energiförsäkring. Under 2016 startade kommunen ett försäkringsnätverk med representanter för nämnder och bolag. Syftet med nätverket är främst att säkerställa att kommunen och de kommunala bolagen har ett heltäckande försäkringsskydd samt att samverka för att minska skador. Under 2017 upphandlades en försäkringsmäklartjänst. Söderberg och Partners blev ny försäkringsmäklare. Den nya försäkringsmäklaren inledde med att göra en ingående genomgång av befintliga försäkringar och försäkringsskydd. Genomgången har legat till grund för den försäkringsupphandling som genomförts under 2017.

IT-säkerhet

Kommunen genomför kontinuerliga förbättringar av exempelvis viruskydd, backuprutiner och tillgång till reservkraft. I slutet av 2016 gjordes en stor risk- och sårbarhetsanalys. De brister som kom fram då har

åtgärdats helt eller delvis. En it-säkerhetsutbildning kommer inom kort att finnas tillgänglig för alla anställda. Det finns en klassningsmetodik och klara styrdokument för säkerhetsklassning av kommunens data och system. Inför den nya dataskyddsförordningen som träder i kraft den 25 maj 2018 har ett stort arbete påbörjats. Förberedelserna är långt framskridna och verktyg som verksamheten kan använda är på plats.

Räntehöjningar

En höjning av räntan för alla löptider med en procentenhet skulle ge ökade räntekostnader, vid fullt genom-

slag, med cirka 2,1 mnkr för kommunen och 17,9 mnkr för kommunen inklusive dotterbolag. Kommunen har dock via ränteswapar räntesäkrat sina långfristiga banklån vilket innebär att en ränteuppgång inte påverkar kommunens räntekostnad inom den räntebindningstid som swapen omfattar. Se ränterisk ovan.

Löneökningar

Om löneökningarna blir en procentenhet högre än beräknat ökar kommunens (exklusive bolagen) lönekostnader, inklusive sociala avgifter, med cirka 15 mnkr.

Kommunens driftredovisning

Nämndernas driftsredovisning

Nämndernas resultat för 2017 innebär ett underskott med 36,9 mnkr jämfört med budget. I underskottet ryms två justeringsposter om totalt 29,3 mnkr. De gäller tillförda statsbidrag hos nämnderna. Nämnderna har under 2017 tagit kostnader som finansierats med det tillfälliga stödet för integration som Falkenberg fick 2015. Vidare har även kostnader tagits som finansierats med hjälp av statsbidraget byggbonus. I redovisningen ska dock dessa statsbidrag redovisas under generella statsbidrag och utjämning, varför en justering görs.

Nämndernas övriga underskott har framförallt att göra med verksamheter under tekniska nämnden. Bland annat handlar det om högre kostnader för muddring än budgeterat, en avsättning för huvudstudie i Åtran samt kostnader för rivning och uppbyggnad av Glasfiberkajen.

Totalt för de kommungemensamma posterna som bland annat utgörs av interna räntor, pensionskostnader och semesterskuldförändring redovisas en negativ avvikelse på 9,5 mnkr. Posterna rymmer både positiva och negativa avvikelser. De väsentligaste avvikelserna är hänförliga till kommunens pensionskostnader.

Kommunstyrelsen, inklusive affärsverksamhet, redovisar ett överskott med 12,9 mnkr. Överskottet finns

framförallt inom kommunstyrelsens affärsverksamhet och avser obudgerad försäljning av exploateringsmark.

Barn- och utbildningsnämnden redovisar ett underskott med 5,4 mnkr. De största negativa avvikelserna finns i förskoleverksamheten och grundskoleverksamheten. Merparten av underskottet beror på fler barn och elever än vi budgeterat för. Samtidigt har gymnasieverksamheten haft färre elever än budgeterat, vilket väger upp och gör underskottet mindre. Under året beslöt kommunstyrelsen att vissa generella statsbidrag som var riktade till barn- och utbildningsnämndens verksamhet skulle tilldelas nämnden först från 2018. Då nämnden även under 2017 arbetat med aktiviteter som statsbidraget var avsett för, har även detta bidragit till underskottet. Ett visst underskott beror också på att vissa verksamheter såsom särskilda undervisningsgrupper och grundsärskola under året har arbetat med att anpassa sin verksamhet till nya budgetramar.

Socialnämnden redovisar ett överskott i jämförelse med budget med 0,3 mnkr om man räknar bort försörjningsstödet. Verksamheten inom individ- och familjeomsorg har ett underskott till följd av många placeringar enligt LVU (lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga) och LVM (lag (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall). Under senare delen av året har externa placeringar av vuxna blivit färre medan antalet placeringar av barn och unga ligger kvar på en hög nivå. Då det är svårt att hitta lämpliga familjehem placeras

barn och unga även utanför kommunen, vilket är dyrt. Även handikappomsorgen redovisar ett underskott. Det är kostnaderna i verksamheten personlig assistans som överstiger budget. Den kommunala hemtjänsten redovisar också ett underskott. De privata utförarna har ökat sina volymer vilket innebär att personalstyrkan inom den kommunala hemtjänsten för tillfället är för stor i förhållande till beställda hemtjänsttimmar. Trots underskottet i den kommunala hemtjänsten redovisas ett överskott inom äldreomsorgen gentemot budget. Detta beror på att trygghetsboende plus och vissa demensplatser inte kommit igång som beräknat. Flykting och integration redovisar ett överskott. Det beror bland annat på att omställning till stödboende, med bibehållen ersättning, till viss del genomfördes innan den reviderade ersättningsnivån började gälla i augusti.

Området försörjningsstöd redovisar ett underskott med 4,1 mnkr. Föregående år var underskottet 3,7 mnkr. Under 2017 har ca 5,9 mnkr tillförts av Migrationsverkets ersättningar.

Tekniska nämnden redovisar ett underskott med 12,2 mnkr. Detta beror främst på att muddring har blivit dyrare än budgeterat, en avsättning för huvudstudie i Åtran samt kostnader för rivning och uppbyggnad av Glasfiberkajen.

Bygglovsnämnden redovisar, trots många kostsamma ärenden med bostadsanpassning, ett överskott på

2,1 mnkr. Överskottet beror på högre intäkter än budgeterat. Till största delen handlar det om en hög ärendetillströmning, men beror också på att byggloven har gällt större projekt.

Pensionskostnader

Kommunens budgeterade pensionskostnader bygger på prognoser som beställs från KPA pension, det pensionsbolag som administrerar kommunens pensioner.

Pensionsavgifterna för den avgiftsbestämda ålderspensionen avviker negativt till följd av att kommunens lönesummor är högre än i de prognoser som låg till grund för budgeten.

En negativ avvikelse på pensionsavgifter förtroendevalda har uppstått i samband med att kommunen under året bokat upp en pensionsskuld till förtroendevalda, enligt det nya avtalet OPF-KL som gäller sedan 2015. Tidigare har denna inte varit skuldförd.

Ytterligare en negativ avvikelse har uppstått till följd av en korrigerigering av den förmånsbestämda ålderspensionen. Avvikelsen beror på en justering för vissa nyanställningar som tidigare inte fångats upp i de prognoser som låg till grund för budgeten.

Driftredovisning

Mnkr	Utfall 2017	Budget 2017	Avvikelse	Avvikelse inkl. resultatreglering	Utfall 2016
Kommunstyrelsen	-151,5	-164,4	12,9	12,9	-134,5
-varav vårdnadsbidrag	-0,2	-0,3	0,1	0,1	-1,5
-varav affärsverksamhet	8,0	-4,1	12,1	12,1	3,1
Barn- och utbildningsnämnden	-1 036,0	-1 030,6	-5,4	-5,4	-981,1
Socialnämnden, exkl försörjningsstöd	-859,4	-859,7	0,3	0,3	-822,7
Socialnämnden, försörjningsstöd	-34,1	-30,0	-4,1	-4,1	-33,7
Kultur- och fritidsnämnden	-119,3	-117,4	-1,9	-1,7	-106,2
Tekniska nämnden	-72,6	-60,4	-12,2	-12,2	-70,4
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-7,6	-8,7	1,1	1,4	-7,3
Bygglovsnämnden	-5,3	-6,7	1,4	2,1	-3,3
Serviceämnden	-6,2	-6,2	0,0	0,0	-1,5
Överförmyndarnämnden	-3,5	-3,1	-0,4	-0,4	-2,3
Revisionen	-1,6	-1,5	-0,1	-0,1	-1,5
Centralt budgeterade nämndsmedel	0	-0,8	0,8	0,8	0,0
Nämndernas resultat före justering	-2 297,1	-2 289,5	-7,6	-6,4	-2 164,5
Justering byggbonus redovisad hos nämnderna	-13,6	0	-13,6	-13,6	-16,4
Justering integrationsbidrag redovisad hos nämnderna	-15,8	0	-15,8	-15,8	-12,6
Nämndernas resultat efter justering	-2 326,5	-2 289,5	-37,0	-35,8	-2 193,5
Kommungemensamma poster -varav pensionskostnader (inkl löneskatt)	-23,0	-13,5	-9,5	-9,5	-3,2
Verksamhetens nettokostnad	-2 349,5	-2 303,0	-46,5	-45,3	-2 196,8

Pensionskostnader (inkl. löneskatt)

Mnkr	Budget 2017	Utfall 2017	Utfall 2016	Utfall 2015
Pensionsutbetalningar (tom 1998)	45,6	45,7	51,7	50,0
Pensionsavsättning K3				5,9
Pensionsavgifter (efter 1998)	57,7	64,3	60,6	53,5
Förmåns pensioner	8,0	10,2	7,1	11,9
Pensionsavgifter förtroendevalda	0,3	8,5	0,0	0,0
Förvaltningskostnader	0,5	0,4	0,4	0,5
SUMMA	112,1	129,1	119,8	121,8

Driftredovisning (omfördelning av budget under 2017)

Nämnd	Ram enligt budgetbeslut 2016-11-29	Kapitalkostn.	Etabl. paviljonger	Hyeskostn.	Lön, arvode, köp verksamhet	Rum- och funktionsprogram förskolor	Ram 2017
Kommunstyrelsen	158 442	473			1 094		160 009
Affärsverksamhet KS	3 982	108			30		4 120
Vårdnadsbidrag	300						300
Barn- och utbildningsnämnden	1 010 546	1 298			18 765		1 030 609
Socialnämnden, exkl försörjningsstöd	850 090	411			9 161		859 662
Socialnämnden, försörjningsstöd	30 000						30 000
Kultur- och fritidsnämnden	115 534	727		252	894		117 407
Tekniska nämnden	52 933	-5 171	11 893		245	500	60 400
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	8 257				420		8 677
Bygglovsnämnden	6 611				115		6 726
Servicenämnden	6 109				93		6 202
Överförmyndarnämnden	3 090				6		3 096
Revisionen	1 465				13		1 478
"Centralt budgeterade medel löneökning, kapitalkostnader etc.	42 144	2 154	-11 893	-252	-30 836	-500	817
Summa	2 289 503	0	0	0	0	0	2 289 503

Kommunens bolag och förbunds driftsredovisning

Falkenbergs kommun bedriver verksamhet i olika former. Förutom i förvaltningsform även i aktiebolag och i form av ett räddningsförbund. Här följer en kort sammanfattning av bolagens och räddningstjänstens resultat efter finansiella poster. Mer information finns att läsa i kapitlet: Verksamheter organiserade i aktiebolag och förbund.

Falkenbergs Stadshus AB

Moderbolaget i bolagskoncernen bedriver ingen egen verksamhet. Resultat: 23,6 mnkr vilket är 0,7 mnkr bättre än budget och 15,9 mnkr bättre än 2016. Anledningen till resultatförbättringen 2017 är att utdelning från Falkenberg Energi AB 2017 var 31 mnkr men endast 15 mnkr 2016.

Falkenbergs Bostads AB

Fabo är Falkenbergs bostadsbolag som äger 2 798 lägenheter i Falkenbergs kommun varav 336 är servicelägenheter. Lägenheterna finns förutom i centralorten på 13 andra orter. Innehavet omfattar totalt 228 000 kvm bostäder och lokaler. Resultat: 38,3 mnkr vilket är 10,6 mnkr bättre än budget. Det beror främst på reavinsten vid internförsäljningen av Navet 1 till Falkenbergs kommun. Resultatet är 2,5 mnkr bättre än 2016.

Falkenberg Energi AB

Feab är Falkenbergs energibolag. Verksamhetsområdena är elnät, fjärrvärme och elhandel med inriktning på en hållbar miljö. Falkenbergs kommun är självförsörjande på förnybar energi. Resultat: 41,2 mnkr vilket är 9,8 mnkr bättre än budget. Orsaken till detta är främst höjda elnätstariffer, förbättrad bränslemix på grund av ackumulatortankens kapacitetsökning, minskade kvotpliktskostnader och lägre kostnader för kontorsfastigheten. Resultatet är 1,2 mnkr bättre än 2016.

Falkenbergs Vatten och Renhållnings AB

Favrab är Falkenbergs vatten och renhållningsbolag. Verksamhetsområdena är att inom Falkenbergs kommun äga och hyra de allmänna vatten och avloppsanläggningarna, vara huvudman för den allmänna vatten- och avloppsverksamheten samt ansvara för den kommunala renhållningen. Favrab äger tillsammans med Varbergs motsvarighet, Varberg Vatten AB, det gemensamma bolaget Vatten i Väst AB, Vivab, som administrerar de båda kommunernas verksamheter inom området. Resultat 0,5 mnkr vilket är 0,3 mnkr bättre än budget. Resultatet är 0,5 mnkr bättre än 2016.

Falkenbergs Näringsliv AB

FNAB är Falkenbergs näringslivsbolag och har till uppgift att stödja och främja näringslivet inom Falkenbergs kommun och därmed verka för ökad sysselsättning. FNAB har ett dotterbolag, Destination Falkenberg AB. Bolagets huvudsakliga uppdrag är att i samverkan med näringslivet och de kommunala verksamheterna utveckla, profilera och marknadsföra platsen Falkenberg som besöksmål och att leva i. Koncernen redovisar ett negativt resultat på 14,7 mnkr vilket är 1,2 mnkr bättre än budget. Resultatet är 2,1 mnkr lägre än 2016.

Räddningstjänsten Väst

Räddningstjänsten Väst är Falkenbergs och Varbergs räddningsförbund. Förbundet har initierats av Falkenbergs och Varbergs kommuner.

Förbundet redovisar ett resultat på 7,6 mnkr, vilket är 6,1 mnkr bättre än budget. Främsta orsakerna till den positiva avvikelsen är att den medlemsbidragsfinansierade verksamheten redovisar ett positivt resultat på 5,4 mnkr vilket är 3,9 mnkr bättre än budget. Avvikelsen beror till stor del på att intäkterna blivit större än budgeterat. Resultatet är 6,4 mnkr bättre än 2016. De största skillnaderna ligger huvudsakligen på intäktssidan och är av engångskaraktär.

Driftredovisning, resultat efter finansiella poster

Mnkr	Utfall 2017	Budget 2017	Avvikelse	Utfall 2016
Falkenbergs Stadshus AB	23,6	22,9	0,7	7,7
Falkenberg Energi AB	41,2	31,4	9,8	40
Falkenbergs Bostads AB	38,3	27,7	10,6	35,8
Falkenbergs Vatten- och Renhållnings AB	0,5	0,3	0,2	0,5
Falkenbergs Näringsliv AB	-14,7	-15,9	1,2	-12,6
Räddningstjänst Väst AB	7,6	1,5	6,1	1,2
Summa resultat före dispositioner	96,5	67,9	28,6	72,6

Skatter och finansnetto

Skatter

Skatteintäkter

Vid beräkning av kommunens budget för skatteintäkter används skatteunderlagsprognoser från Sveriges kommuner och landsting (SKL). De preliminära skatteintäkterna för 2017 är 6,1 mnkr högre än budget. Detta är en följd av att det slutliga taxeringsutfallet för inkomsterna 2015 blev högre än prognosen i oktober 2016 som låg till grund för budgeten.

När vi gjorde budget hösten 2016 fanns en prognos från SKL om att tillväxten av skatteunderlaget 2017 skulle bli något lägre än i den senaste skatteunderlagsprognosen från SKL i december 2017. I jämförelse med budget förbättras därför prognosen för slutavräkningen för 2017 med 4,2 mnkr.

Slutavräkningen 2016 visar en förbättring från bokslutet 2016 och innebär en positiv korrigerings med 2,3 mnkr. Detta är en följd av en högre tillväxt än den prognosticerade i bokslutet 2016. I förhållande till budget uppgår den positiva avvikelsen för skatteintäkter, avräkning 2017 samt avräkning 2016 till totalt 12,6 mnkr.

Statsbidrag

Inkomstutjämnningen är 12,1 mnkr högre än budgeterat när det gäller generella statsbidrag och utjämning för 2017. Detta är en följd av att det slutliga taxeringsutfallet för inkomsterna 2015 blev högre än prognosticerat. Vidare var befolkningen per 1 november 2016 färre än prognosticerat, vilket innebär att underlaget för inkomstutjämnningen delas mellan färre personer.

Under året har Falkenberg använt 15,8 mnkr av det statsbidrag för integration som kommunen beviljades 2015 på grund av den rådande flyktingsituationen. Motsvarande kostnader finns hos nämnderna. Under året har kommunen även sökt och fått 17,6 mnkr som ett generellt statsbidrag, även kallat statsbidraget byggbonus. Bidraget har funnits sedan 2016 och syftet att få igång bostadsbyggandet mot bakgrund av den snabbt ökade asylinvandringen och stora behovet av bostäder. Även gällande statsbidraget byggbonus finns kostnader hos nämnderna som motsvarar bidraget.

Fastighetsavgiften 2017 är 5,0 mnkr högre än budgeterat. Detta beror på att det gjorts en ny prognos av taxeringsförändringen för småhus på lantbruk. Inkomstbasbeloppet har också höjts vilket ökar det maximala beloppet för fastighetsavgift.

Övriga delar av generella statsbidrag och utjämning följer i stort budget.

Skatteintäkter och generella statsbidrag

Mnkr	Utfall 2017	Budget 2017	Avvikelse	Utfall 2016
Skatteintäkter 2017	1 818,0	1 805,4	12,6	1 733,3
Generella statsbidrag	612,3	562,8	49,5	537,5
	2 430,3	2 368,2	62,1	2 270,8

Finansnetto

Finansiella intäkter

De finansiella intäkterna uppgår i bokslutet till 22,7 mnkr och är 4,1 mnkr högre än budgeterat. Den ena anledningen till skillnaden har att göra med ränteintäkterna på de förmedlade lånen. Kommunen fungerar som en koncernbank och förmedlar lån till de verksamheter som bedrivs i bolag. Den räntekostnad som kommunen betalar till banken för dessa förmedlade lån finansieras genom ränteintäkter från de kommunägda bolagen. I budget har vi räknat med en högre räntesats för de förmedlade lånen och på en större upplåning än vad som behövdes under året. Detta innebär att ränteintäkterna blev 11,5 mnkr lägre än budgeterat. Denna avvikelse återfinns således med samma belopp bland de finansiella kostnaderna. Den andra anledningen till budgetavvikelsen är att vi fått utdelning med 17,2 mnkr, men bara budgeterat med 1,2 mnkr. Den största delen av skillnaden beror på utdelningen från det kommunägda dotterbolaget Falkenberg Energi AB på 15 mnkr som inte budgeterats.

Finansiella kostnader

De finansiella kostnaderna uppgår i bokslutet till 11,3 mnkr och är 16,4 mnkr bättre än budgeterat. 11,5 mnkr av den positiva skillnaden beror på den lägre räntan för de förmedlade lånen som nämns ovan bland de finansiella intäkterna. Även räntan på kommunens egna lån är 9 mnkr lägre än vad som budgeterats. Detta beror både på att räntesatsen varit lägre under året än vad som budgeterats och på att kommunen inte behövt ta några nya lån, fast detta finns med i budgetberäkningen. Det som påverkar de finansiella kostnaderna negativt är den nedskrivning av elcertifikaten som gjorts under året, då dessa sjunkit kraftigt i värde. Under 2017 har alla elcertifikat, som funnits i lager, sålts. De säljs numera allteftersom de tjänas in. Det kommer därför inte att ske fler nedskrivningar i framtiden.

Finansiella poster

Mnkr	Utfall 2017	Budget 2017	Avvikelse	Utfall 2016
Finansiella intäkter	22,7	18,6	4,1	36,7
Finansiella kostnader	-11,3	-27,7	16,4	-11,3
Finansnetto	11,4	-9,1	20,5	25,4

Kommunens investeringsredovisning

Årets investeringar uppgår till 261,2 mnkr inklusive investeringsbidrag, vilket innebär en positiv avvikelse mot budget med 166,3 mnkr. Avvikelsen förklaras främst av att ett antal fleråriga projekt är senarelagda samt att utfallet inte motsvarar hur budget är fördelad mellan åren.

Förskola, grundskola och gymnasium

Tallkottens förskola har blivit färdig under året och verksamheten har startat. Utfallet för projektet uppgår till 53 mnkr, vilket är 5,7 mnkr lägre än budget. Dals Ängars förskola, Smedjans förskola och Slöinge förskola beräknas bli klara under 2018. På Långåsskolan pågår utbyggnad av skola, förskola, kök och matsal.

Arbetet med ett kunskaps- och kulturcentrum fortskrider. Murtanhuset revs för att ge plats till den nya huvudbyggnaden. Denna ska inrymma gymnasium, huvudbibliotek och kulturskola. Byggnaden beräknas stå klar vid årsskiftet 2019/2020 och håller total projektbudget enligt prognos. Investeringen avviker dock positivt för året eftersom projektet har försenats.

Ventilationsåtgärder på kommunens grundskolor pågår och under 2017–2018 åtgärdas Ljungbyskolan och Söderskolan.

Vård och omsorg

Kommunen har under året investerat i ett nytt boende för psykiskt funktionsnedsatta. Utbyggnad av särskilt boende på Solhaga sker i Fabos regi och planeras vara klart 2020. Digitala nyckelgömmor har installerats i hemtjänsten under året.

Kultur och fritid

Falkenbergs idrottshall vid Tullbroskolan är nu klar och verksamheten har startat. Utfallet för projektet uppgår till 26,9 mnkr, vilket innebär en positiv avvikelse mot budget med 4,1 mnkr. Uppförandet av Glommens idrottshall har senarelagts, vilket även detta bidrar till en positiv avvikelse för 2017. På Vallarna rustar vi upp friluftsteatern och området har också fått nya toalettbyggnader under året. Det pågår även en restaurering av Falkenbergs IP.

Infrastruktur

Ombyggnaden av Klittervägen blev färdig under året. Den totala projektbudgeten på 15 mnkr har överskridits med ca 1 mnkr, men projektet påverkar årets avvikelse negativt med drygt 3 mnkr. Ombyggnad av Kattegattvägen i kvarteret Bacchus påverkar årets utfall negativt med 1,2 mnkr, men projektet håller total budget. Under 2017 påbörjades utbyggnad av

Kattegattleden på sträckan mellan Steninge-Stensjö samt Stranninge-Morup, ett projekt som delfinansieras via Trafikverket. Projektet med Kattegattleden pågår fram till 2020.

2017 har 26 km av kommunens 100 km gång- och cykelvägar underhållsasfalterats. Ett antal belysningsprojekt pågår, bland annat i Gamla stan. Under 2017 har sträckan längs Ätran mellan Tullbron och Söderbron rustats upp med bland annat ny belysning, bord och bänkar samt ny dränering. Projektet fortsätter under 2018. I Falkenbergs hamn pågår underhållsarbeten.

Totalt sett visar infrastrukturella investeringar en positiv avvikelse mot årsbudget med 12,2 mnkr. Överskottet på beror främst på försenade projekt, exempelvis att renoveringen av Söderbron har senarelagts till 2018.

Övriga investeringar

Kommunen har under året förvärvat Kronans parkeringshus, vilket inte var budgeterat. Det påverkar årets avvikelse negativt med 15,4 mnkr. Den positiva avvikelsen inom övriga investeringar förklaras främst med att renovering av Hertings kraftverk kommer att pågå under en treårsperiod, medan hela budgeten för projektet ligger 2017.

I början av året togs en ny brandstation i Ullared i bruk. Projektet avviker negativt för året, men följer total projektbudget. Utfallet för årets fastighetsunderhåll uppgår till 24,7 mnkr, vilket innebär att budget överskridits med 1,7 mnkr. Det är en följd av akuta, icke budgeterade åtgärder.

Kommunen har under året förvärvat mark i Glommen och i Skrea.

Investeringsredovisning

Omr, mnkr	Budget 2017, inkl överföring från 2016	Utfall 2017	Avvikelse 2017
Förskola, grundskola, gymnasium			
Lokalinvesteringar	226,6	97,8	128,8
Inventarier	7,5	4,8	2,7
Övrigt	10,7	9,1	1,6
Summa förskola, grundskola, gymnasium	244,8	111,7	133,1
Vård och omsorg			
Lokalinvesteringar	7,9	5,4	2,5
Övrigt	6,3	5,9	0,4
Summa vård och omsorg	14,2	11,3	2,9
Kultur- och fritid			
Kultur- och fritidsverksamhet	47,1	30,9	16,2
Summa kultur och fritid	47,1	30,9	16,2
Infrastruktur			
Gator och cirkulationsplatser	9,8	13,4	-3,6
Gång- och cykelvägar	19,6	15,7	3,9
Gatubelysning	10,9	7,8	3,1
Övrigt	20,5	11,7	8,8
Summa infrastruktur	60,8	48,6	12,2
Övriga investeringar			
Lokalinvesteringar	5,6	18,2	-12,6
Fastighetsunderhåll	23,0	24,7	-1,7
Övrigt	32,0	7,1	24,9
Summa övriga investeringar	60,6	50,0	10,6
Markförvärv	0,0	8,7	-8,7
SUMMA INVESTERINGAR	427,5	261,2	166,3
-varav investeringsbidrag	0,0	-1,1	1,1
TOTALT	427,5	262,3	165,2

Större investeringsprojekt

Investeringsprojekt, mnkr (urval av större projekt)	Projekt- budget	Utfall t.o.m. 2017	Prognos totalt	Prognos avslutat år
Långåsskolans tillbyggnad skola och förskola*	50,7	7,2	50,7	2018
Tallkottens förskola	58,7	53,0	54,0	2017
Smedjans förskola*	35,0	6,2	35,0	2018
Dals ängar förskola	26,3	17,7	26,3	2018
Slöinge förskola*	41,5	5,6	41,5	2018
Kunskaps- och kulturcentrum, inkl ombyggnad hus 3*	382,3	28,9	382,3	2020
Ventilationsåtgärder skolor*	112,4	34,0	112,4	2021
Fastighetsunderhåll grundskolor	52,0	10,4	52,0	2021
Boende psykiskt funktionsnedsatta	7,6	5,3	5,6	2017
Falkenbergs idrottshall	31,0	26,9	27,0	2017
Vallarnas friluftsteater	4,1	3,6	4,1	2019
Kattegattleden, bilfri cykelled Hallandskusten (inkl bidrag)*	20,4	7,3	20,4	2021
Stråket staden-stranden*	4,5	3,7	4,5	2018
Falkenbergs hamn, underhåll*	20,3	4,4	20,3	2021
Laxbron	4,0	3,5	3,5	2017
Hertings kraftverk renovering	24,6	2,9	24,6	2019

*Avser projektbudget i investeringsplan 2018-2022, avviker mot investeringsplan 2017-2021

De kommunala bolagen och förbundens investeringsredovisning

Falkenbergs kommun bedriver verksamhet i olika verksamhetsformer. Förutom förvaltningsform även i aktiebolag och räddningsförbund. Bolagen genomförde totalt investeringar om 174 mnkr under 2017. Budgeterad volym var 380 mnkr. Här följer en kort sammanfattning av bolagens och räddningstjänstens investeringar.

Falkenbergs Stadshus AB

Inga investeringar 2017.

Falkenbergs Bostads AB

Årets investeringar uppgår till 86,3 mnkr vilket är 155 mnkr lägre än budget. De främsta orsakerna till budgetavvikelsen är den starka byggkonjunkturen samt svårigheten att få byggbolag att lämna anbud vilket föranlett en omarbetning av modellen för totalentreprenad. Fabo har färdigställt två projekt 2017, två radhuslängor i Glommen med totalt 17 lägenheter och Fabos nya huvudkontor.

Falkenberg Energi AB

Årets investeringar uppgår till 27,6 mnkr vilket är 13,5 mnkr lägre än budget. Orsaken till att investeringarna inte genomförts enligt budget är i huvudsak en optimistisk planering 2017.

Falkenbergs Vatten och Renhållnings AB

Årets investeringar uppgår till 50 mnkr vilket är 32,4 mnkr lägre än budget. Orsaken till budgetavvikelsen är främst kopplad till förseningar i exploateringsprojekten vilket i sin tur beror på förseningar i detaljplanearbetet. De största investeringarna handlar om reinvestering i Älvsereds reningsverk, exploatering av södra Smedjeholms industriområde, exploatering va-ledningar i Efra by, exploatering va-ledningar i Stafsinge.

Falkenbergs Näringslivs AB inklusive Destination Falkenberg AB

Årets investeringar uppgår till 0,4 mnkr vilket är 2,3 mnkr lägre än budget. Orsakerna till budgetavvikelsen är främst att uppförandet av digitala reklamskyltar vid E6 har senarelagts.

Räddningstjänsten Väst

Årets investeringar är 10,1 mnkr vilket är 2,7 mnkr lägre än budget.

Investeringsredovisning

	Budget 2017	Utfall 2017	Avvikelse 2017
Falkenbergs Stadshus AB	-	-	-
Falkenberg Energi AB	41,1	27,6	13,5
Falkenbergs Bostads AB	241,3	86,3	155,0
Falkenbergs- Vatten och Renhållnings AB	82,4	50,0	32,4
Falkenbergs Näringsliv AB	2,7	0,4	2,3
Räddningstjänst Väst AB	12,8	10,1	2,7
TOTALT	380,3	174,4	205,9

Exploateringsredovisning

Exploateringsverksamhetens syfte är att förädla mark som kommunen äger. Till exempel genom att göra detaljplaner och bygga ut infrastruktur. Målet är att kunna sälja färdiga tomter där går att bygga bostäder och lokaler för verksamhet. Inom exploateringsverksamheten ingår även strategiska förvärv, där det först på lång sikt kan bli aktuellt att förädla fastigheten.

De viktigaste förvärven under året har dels varit flera fastigheter inom kvarteret Motorn vid Sanddynevägen i Falkenberg, dels byggnaden som tidigare innehöll Falkenberg Seafood i Glommen.

Under året har flera projekt kommit så långt att vi har kunnat sälja bostadstomter. Vi har sålt flera tomter i Nyby Gärde, Källstorp Prästaliden, Skogstorp, Stafsinge villaby och utmed Skrea stationsväg. Kommunen har också sålt flera tomter till olika verksamheter, framförallt vid Falkenbergsmotet och Smedjeholm.

Några av de största projekt som vi jobbat med under året:

Kvarteret Krispeln

Avsikten är att det ska bli nya bostäder inom kvarteret och att skapa ett nytt kunskaps- och kulturcentrum. Kunskap- och kulturcentrum hanteras i en separat detaljplan och finansieras via kommunens investeringsbudget. Arbetet med detaljplanen för nya bostäder pågår. Kommunen äger det mesta av marken inom området.

Skrea Lyckan, Skrea

Kommunen förvärvade under 2011 en del av området och har även beslutat att sätta igång arbetet med detaljplan. Detaljöversiktsplan för centralorten visar att det går att pröva området för bostadsbebyggelse. En tidig planskiss visar ett 70-tal bostäder inom området. De arkeologiska undersökningarna är klara. Utbyggnad av gator och grönområden sker efter att detaljplanen fått laga kraft.

Stafsinge Kyrkby, Stafsinge

Kommunen äger marken i området som kommer att exploateras. Detaljplanen fick laga kraft 2016. Den innebär byggrätt för ett 90-tal friliggande villatomter, ett 30-tal radhustomter samt ett antal flerbostadstomter. Utbyggnaden kommer att ske i två etapper. Den första etappen påbörjades under hösten 2017.

Tånga Parkstad

Vi håller på att arbeta fram en detaljplan där både kommunen och privata aktörer är exploitörer. Under året har vi tagit fram ett samrådsförslag för detaljplanen.

Falkenbergsmotet och Smedjeholm

Vid både Falkenbergsmotet och Smedjeholm har infrastruktur byggts ut enligt framtagna detaljplaner. Syftet är att kunna erbjuda mer tillgänglig verksamhetsmark till näringslivet.

Exploatering

Mnkr	Intäkter	Kostnader	Resultat-	Resultat-	
	t.o.m. 2017	t.o.m. 2017	avräknat 2017	Ingående lager 2017	Utgående lager 2017
Exploatering bostadsmark	63,9	-37,1	7,5	13,8	19,5
Exploatering verksamhetsmark	29,4	-21,7	2,7	63,8	92,0
TOTALT	93,3	-58,8	10,2	77,6	111,5

Kommunkoncernen

I detta avsnitt ges en samlad bild av vilka som bedriver kommunal verksamhet i Falkenberg samt en kort beskrivning av årets ekonomiska flöden mellan kommunen och de kommunala bolagen.

Utförare av kommunens verksamhet

Kommunens verksamhet bedrivs i olika driftsformer. Tanken är att tillhandahålla välfärdstjänster och hållbart så effektivt och hållbart som möjligt. Utförare är:

- kommunkoncernen
- kommunalförbundet Räddningstjänsten Väst
- olika kommunala uppdragsföretag

Kommunkoncernen består av nämnder och bolag som kommunen äger (helt eller delvis). Kommunen köper även in verksamhet från externa företag och organisationer som här kallas kommunala uppdragsföretag.

Personalförhållanden i kommunkoncernen

Kommunen har under året haft 2 922 anställda omräknat till heltidsanställningar. Motsvarande siffra

för de kommunala bolagen var 157 årsarbetare. Drygt 80 % är kvinnor. Det bolag som har flest årsarbetare är Fabo med 107 personer.

Ekonomisk utveckling i kommunkoncernen

Kommunkoncernens resultat för 2017 uppgår till 113 mnkr, att jämföra med 99 mnkr 2016. Resultatutvecklingen de senaste åren har varit positiv men störs av tillfälliga bidrag och stöd vars uthållighet är osäker. Försäljning av exploateringsmark har förekommit som även den är av tillfällig karaktär. Framtidens demografiutveckling innebär utmaningar vilket kommer att kräva effektiviseringar eller ökade skatteuttag för att få en ekonomi i balans.

Interna transaktioner i kommunkoncernen

Tabellen visar de ekonomiska flöden som finns inom kommunkoncernen under 2017. Koncerninterna köp och försäljningar har ökat med ca 7 % sedan föregående år. Räntor och borgensavgifter ligger på samma nivå, då förutsättningarna varit lika och inga nya banklån tagits i koncernen under året. Både aktieägartillskotten och koncernbidragen är högre än föregående år. Utdelningen från Falkenberg energi AB är på samma nivå som tidigare år.

Koncerninterna förhållanden	Ägd andel	Aktieägartillskott		Koncernbidrag		Utdelning	
		Givna	Mottagna	Givna	Mottagna	Givna	Mottagna
Kommunen	–	–	–	–	–	–	31,0
Falkenbergs Stadshus AB	100%	27,3	–	30,7	38,1	31,0	31,0
Falkenberg Energi AB	100%	–	–	–	14,8	31,0	–
Falkenbergs Bostads AB	100%	–	27,3	38,1	–	–	–
Falkenbergs Vatten- och Renhållnings AB	100%	–	–	–	1,1	–	–
Falkenbergs Näringsliv AB	100%	–	–	–	14,8	–	–

Koncerninterna förhållanden	Ägd andel	Försäljning		Lån		Räntor och borgensavgifter		Borgen	
		Intäkt	Kostnad	Givare	Mottagna	Intäkt	Kostnad	Givare	Mottagare
Kommunen	–	23,2	154,7	1 385,2	–	15,9	-2,1	–	–
Falkenbergs Stadshus AB	100%	2,9	3,7	–	–	-1,1	5,6	–	–
Falkenberg Energi AB	100%	52,6	13,6	–	20,0	-0,1	1,1	–	–
Falkenbergs Bostads AB	100%	106,8	27,8	–	1 115,0	–	4,0	–	–
Falkenbergs Vatten- och Renhållnings AB	100%	20,0	3,4	–	250,2	-0,9	5,1	–	–
Falkenbergs Näringsliv AB	100%	1,1	3,4	–	–	–	0,0	–	–

Samlad bild av God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning för Falkenbergs kommun innebär att vi ska ha verksamhet med god kvalitet och utnyttja våra resurser optimalt inom önskade gränser. Detta innebär också att vi tar ansvar för framtida generationer med avseende på hållbarhet inom de tre dimensionerna; socialt, ekologiskt och ekonomiskt.

Verksamheten ska ha mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Fullmäktige i Falkenbergs kommun styr detta genom sin vision, övergripande kritiska kvalitetsfaktorer och utvecklingsmål. Uppföljning och analys av kritiska kvalitetsfaktorer har genomförts och status har bedömts. Genom de fastställda utvecklingsmålen har kommunfullmäktige pekat ut vad som särskilt måste utvecklas för att stärka de kritiska kvalitetsfaktorerna, nå visionen och därigenom säkerställa god ekonomisk hushållning. Sammanfattningsvis: vi har stora utmaningar framför oss i fortsättningen. Vi har inte nått utvecklingsmålen men vi är på god väg. Vår förmåga att arbeta tillsammans kommer avgöra vår framgång.

Fullmäktige har beslutat om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen. För ekonomin ska anges de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Falkenbergs kommun har ett resultatmål på 2 % av skatter och bidrag samt ett soliditetsmål på 30 %. Båda målen är uppfyllda 2017.

Resultat av uppföljning och analys av kritiska kvalitetsfaktorer och utvecklingsmål beskrivs mer utförligt i avsnittet Uppföljning av kvalitet och utvecklingsmål.

Bedömningen är att Falkenbergs kommun har en god ekonomisk hushållning med pågående utvecklingsaktiviteter för det som behöver stärkas. Det finns arbetssätt för att bibehålla god ekonomisk hushållning såväl inom verksamheten som finansiellt.

Finansiella rapporter och tilläggsupplysningar

Resultaträkning

Resultaträkning, mnkr	Not	Kommunen			Koncernen		
		Utfall 2017	Budget 2017	Utfall 2016	Utfall 2017	Budget 2017	Utfall 2016
Verksamhetens intäkter	1	564,7	0,0	523,4	1 025,3	0,0	963,2
Jämförelsestörande intäkter	2	0,9	0,0	13,2	9,1	0,0	13,2
Verksamhetens kostnader	3	-2 814,5	-2 206,6	-2 633,1	-3 095,8	-2 030,0	-2 892,8
Jämförelsestörande kostnader		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Avskrivningar och nedskrivningar	4	-100,6	-96,4	-100,3	-190,5	-187,9	-186,4
Resultat efter finansiella poster		-2 349,5	-2 303,0	-2 196,8	-2 251,9	-2 217,9	-2 102,8
Skatteintäkter	5	1 818,0	1 805,4	1 733,3	1 818,0	1 805,4	1 733,3
Generella statsbidrag och utjämning	6	612,3	562,8	537,5	612,3	562,8	537,5
Finansiella intäkter	7	22,7	18,6	36,7	-4,5	2,1	2,3
Finansiella kostnader	8	-11,3	-27,7	-11,3	-47,8	-61,8	-45,5
Resultat efter finansiella poster		92,2	56,1	99,4	126,1	90,6	124,8
Uppskjuten skatt		-	-	-	-8,9	0,0	-1,2
Skatt på årets resultat		-	-	-	-4,1	-7,9	-8,8
Årets resultat		92,2	56,1	99,4	113,1	82,7	114,8
Årets resultat exkl. jämförelsestörande poster		91,3	56,1	86,2	104,0	82,7	101,6

Periodens utfall jämfört med budget

Resultatet för Falkenbergs kommun 2017 uppgår till 92,2 mnkr. Det budgeterade resultatet för året är 56,1 mnkr, vilket innebär ett budgetöverskott om 36,1 mnkr. I resultatet ingår en jämförelsestörande post i form av vinst från materiella anläggningstillgångar på 0,9 mnkr. Exklusive jämförelsestörande poster uppgår resultatet till 91,3 mnkr, ett budgetöverskott på 35,2 mnkr. Överskottet förklaras framförallt av högre skatteintäkter och statsbidrag än budgeterat samt att kommunen 2017 fått en utdelning på 15 mnkr från det kommunala bolaget Falkenberg Energi AB. Se vidare under respektive rubrik.

Med ett resultat på 92,2 mnkr uppnås en resultatandel av skatteintäkter och statsbidrag på 3,8 %, att jämföra med 2 % som är kommunfullmäktiges målsättning för god ekonomisk hushållning. Beaktat jämförelsestörande poster uppgår resultatandelen till 3,2 % av skatteintäkter och statsbidrag. Det resultat, efter balanskravsjusteringar, som överstiger 1 % kan sättas av i kommunens resultatutjämningsreserv. För 2017 avsätts 16 mnkr, vilket innebär att den ackumulerade resultatutjämningsreserven uppgår till 243 mnkr 2017.

Periodens utfall jämfört med föregående år

Kommunen resultat om 92,2 mnkr för 2017 är något lägre än 2016 års resultat på 99,4 mnkr. Verksamheternas nettokostnad är 132,8 mnkr högre än föregående år. Detta beror framförallt på löneökningar samt

ökade kostnader till följd av fler barn och elever på barn- och utbildningsnämnden och fler brukare på socialnämnden. En utökad ungdomsverksamhet på kultur- och fritidsnämnden har också bidragit till att kostnaderna ökat mellan åren. Falkenbergs kommun har inte tidigare haft någon uppbokad skuld för pension till förtroendevalda. Uppbokningen av denna har inneburit högre pensionskostnader i jämförelse med motsvarande period föregående år.

Vidare var intäkterna från försäljning av mark under kommunstyrelsens markförsörjning större under föregående år. Skatteintäkter och statsbidrag har ökat med 159,5 mnkr i jämförelse med föregående år. En anledning är det nya statsbidraget, som finns med i budget från 2017, avsett att stärka välfärden. För Falkenbergs del uppgår detta till 44,5 mnkr (varav 35,3 mnkr fördelas utifrån flyktingvariabler och 9,2 mnkr fördelas utifrån kommunens andel av Sveriges befolkning) för 2017. Trots att skatteintäkter och statsbidrag har ökat något mer än verksamhetens nettokostnader är resultatet för 2017 ändå något lägre än motsvarande period föregående år. Detta beror på att perioden uppvisar lägre ränteintäkter än motsvarande period föregående år. Den främsta orsaken till detta är att kommunen fick högre utdelning från det kommunala bolaget Falkenberg Energi än året innan.

Balansräkning

Balansräkning, mnkr	Not	Kommunen		Koncernen	
		Bokslut 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2016
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	9	0,0	0,0	0,3	0,3
Materiella anläggningstillgångar		1 958,9	1 799,2	4 327,7	4 095,5
-varav mark, byggnader och tekniska anläggningar	10	1 662,8	1 444,6	3 372,1	3 158,9
-varav maskiner och inventarier	11	144,3	147,4	658,1	649,5
-varav pågående anläggningar	12	151,7	207,2	297,5	287,1
Finansiella anläggningstillgångar	13	1 615,4	1 603,9	60,4	61,3
Summa anläggningstillgångar		3 574,3	3 403,1	60,7	4 157,1
Omsättningstillgångar					
Lager		124	78,2	130,1	82,0
Kortfristiga fordringar		200,9	180,8	295,1	246,4
Kortfristiga placeringar		0,0	14,5	0,0	14,5
Kassa och bank		0,0	98,3	0,2	98,5
Summa omsättningstillgångar		324,9	371,8	425,4	441,4
SUMMA TILLGÅNGAR		3 899,2	3 774,9	486,1	4 598,5
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Årets resultat		92,2	99,4	113,1	114,8
Akkumulerad resultatutjämningsreserv		243,0	227,0	243,0	227,0
Övrigt eget kapital		1 324,5	1 241,1	1 628,8	1 530,0
Summa eget kapital		1 659,7	1 567,5	1 984,9	1 871,8
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	14	25,0	16,8	25,2	17,3
Övriga avsättningar	15	23,9	22,5	133,2	128,0
Summa avsättningar		48,9	39,3	158,4	145,3
Skulder					
Långfristiga skulder	16	1 619,8	1 611,0	1 957,3	1 937,1
Kortfristiga skulder		570,8	557,1	713,2	644,3
Summa skulder		2 190,6	2 168,1	2 670,5	2 581,4
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		3 899,2	3 774,9	4 813,8	4 598,5
PANTER OCH ANSVARFÖRBINDELSER					
Panter och därmed jämförliga säkerheter					
	17	231,4	232,8	231,4	232,8
Ansvarförbindelser					
	17	883,2	902,4	883,9	902,9
-varav pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulderna eller avsättningarna		814,6	831,3	814,6	831,3
-varav övriga ansvarförbindelser		68,6	71,1	69,3	71,6

Jämförelsetal för "Kortfristiga fordringar" och "Övrigt eget kapital" Bokslut 2016 är förändrade jämfört med årsredovisningen 2016

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar består av materiella och finansiella tillgångar. De materiella anläggningstillgångarna har ökat med ca 160 mnkr. Ökningen består av de investeringar vi gjort under året (262 mnkr) minskat med årets avskrivningar (101 mnkr). I avskrivningarna ingår nedskrivningar på 7 mnkr som gäller bostadspaviljonger av tillfällig karaktär.

Våra finansiella anläggningstillgångar har ökat med 12 mnkr jämfört med föregående år. Detta beror på att fordran på kommunens koncernbolag, Falkenbergs Vatten och Renhållnings AB, har ökat. Ökningen gäller utlägg av va-avgifter i exploateringsområden. Dessa fordringar regleras när marken säljs till slutkund.

Omsättningstillgångar

Under året har våra omsättningstillgångar minskat med 47 mnkr. Lagret av exploateringsmark har ökat under året. Det beror på att utgifter för exploateringsprojekt lagerförs, i större omfattning än föregående år, innan de vinstavräknas. Kortfristiga placeringar, som avser lager av elcertifikat, har minskat till 0 kr. Sedan i våras säljer vi av intjänade elcertifikat i samma takt som de tjänas in. Kassa och bank har också minskat till 0 kr sedan förra året och det beror på att vi inte tagit nya lån utan använt kassan till investeringar. Vi har under året istället utnyttjat den checkräkningskredit som finns, vilket är mer förmånligt än att ha pengarna på ett bankkonto.

Eget kapital

Ökningen av vårt egna kapital består av årets resultat på 92,2 mnkr. I det egna kapitalet ingår en resultatutjämningsreserv (RUR). Denna har under året ökat med 16 mnkr och uppgår i bokslutet till 243 mnkr. Det är så mycket vi får sätta av, enligt kommunens beslutade principer.

Avsättningar

Avsättningar finns för pensioner, muddring och saneringar och har totalt ökat med ca 10 mnkr från förra året. Detta beror till största delen på att vi under året satt av till den skuld vi har för pensioner till politiker vilket vi inte har gjort tidigare.

Skulder

De långfristiga skulderna består av banklån, finansiell leasing, skulder till koncernbolag och statliga investeringsbidrag. Dessa skulder har ökat med ca 9 mnkr sedan föregående år. Under året har vi inte tagit några nya banklån. Det som ökat de långfristiga skulderna är en skuld till Falkenbergs Bostads AB som uppstod i samband med inköp av mark för byggnationen av kunskaps- och kulturcentrum. Den finansiella leasingen avser de fem vindkraftverken på Lövstaviken. Dessa amorteras med ca 2,8 mnkr per år. De statliga investeringsbidragen har minskat något under året.

De kortfristiga skulderna har ökat något jämfört med föregående år. Den enskilt största ökningen avser skatteskuld för skatteavräkningarna. I övrigt består kortfristiga skulder av normala förändringar.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys, mnkr	Kommunen		Koncernen	
	Innev. år	Föregående år	Innev. år	Föregående år
Den löpande verksamheten				
Årets resultat	92,2	99,4	113,1	114,8
Justeringar för avskrivningar	100,6	100,3	190,5	186,4
Justeringar för principförändring över EK	0,0	198,2	0,0	198,2
Justering för förändring av avsättningar	9,6	-214,2	13,1	-217,5
Justering för övriga poster	-0,9	-13,2	-9,1	-7,7
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	201,5	170,5	307,6	274,2
Löpande verksamheten				
+/- Minskning/ökning lager	-45,8	8,4	-48,1	9,4
+/- Minskning/ökning kortfristiga fordringar	-20,1	-5,0	-48,7	-20,6
+/- Ökning/minskning övriga kortfristiga skulder	13,7	-29,0	68,9	19,1
Kassaflöde från den löpande verksamheten	149,3	144,9	279,7	282,1
Investeringsverksamheten				
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	-0,3
Investeringar i fastigheter och inventarier	-262,3	-299,1	-434,3	-522,4
Försäljning av fastigheter och inventarier	2,9	42,4	22,8	67,5
Köp av dotterbolag	0,0	0,0	-2,2	0,0
+/- Ökning/minskning av övriga finansiella anläggningstillgångar	-11,5	-93,4	0,9	-38,7
Amortering av övriga finansiella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0
Ökning kortfristiga finansiella placeringar	14,5	4,8	14,5	4,8
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-256,4	-345,3	-398,3	-489,1
Finansieringsverksamheten				
Nyupptagna långfristiga lån	11,5	64,1	23,0	67,9
Amortering långfristiga lån	-2,7	-42,8	-2,7	-40,0
Erhållet/lämnat koncernbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0
Utbetald utdelning	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	8,8	21,3	20,3	27,9
Årets kassaflöde	-98,3	-179,1	-98,3	-179,1
Likvida medel vid årets början	98,3	277,4	98,5	277,6
Likvida medel vid årets slut	0,0	98,3	0,2	98,5
+/- Ökning/minskning av kassa och bank	-98,3	-179,1	-98,3	-179,1

Jämförelsetal för "+/- Minskning/ökning kortfristiga fordringar" och "Utbetald utdelning" föregående år är förändrade jämfört med årsredovisningen 2016

Noter

Mnkr	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut perioden	Bokslut helår fg år	Bokslut perioden	Bokslut helår fg år
Not 1 Verksamhetens intäkter				
Försäljning	143,5	151,7	466,4	447,7
Taxor och avgifter	92,0	83,8	229,7	223,5
Bidrag	277,3	255,0	277,3	255,0
Exploateringsintäkter	27,0	19,4	27,0	19,4
Maxtaxa	10,5	11,6	10,5	11,6
Övriga intäkter	14,4	1,9	14,4	6,0
TOTALT	564,7	523,4	1 025,3	963,2
Not 2 Jämförelsestörande intäkter				
Realisationsvinster	0,9	13,2	9,1	13,2
TOTALT	0,9	13,2	9,1	13,2
Not 3 Verksamhetens kostnader				
Personal	-1 513,8	-1 416,9	-1 604,7	-1 497,6
Lokaler	-219,5	-190,9	-115,5	-94,5
Lämnade bidrag	-97,9	-98,5	-97,9	-98,5
Köp av verksamhet	-637,4	-590,0	-637,4	-590,0
Övriga kostnader	-345,9	-336,8	-640,3	-612,2
TOTALT	-2 814,5	-2 633,1	-3 095,8	-2 892,8
Not 4 Avskrivningar				
Byggnader och mark	-67,6	-76,1	-123,9	-126,3
Maskiner och inventarier	-25,9	-23,6	-59,5	-55,2
Nedskrivningar	-7,1	-0,6	-7,1	-4,9
TOTALT	-100,6	-100,3	-190,5	-186,4
Not 5 Skatteintäkter				
Preliminära skatteintäkter innevarande år	1 824,6	1 740,3	1 824,6	1 740,3
Preliminär skutavräkning innevarande år	-8,9	-8,8	-8,9	-8,8
Definitiv slutavräkning tidigare år	2,3	1,8	2,3	1,8
TOTALT	1 818,0	1 733,3	1 818,0	1 733,3
Not 6 Generella statsbidrag och utjämning				
Inkomstutjämning	466,3	431,0	466,3	431,0
Kostnadsutjämning	-26,3	-15,6	-26,3	-15,6
Strukturbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0
Regleringsavgift	-0,4	-1,5	-0,4	-1,5
Utjämning LSS	14,5	9,7	14,5	9,7
Kommunal fastighetsavgift	89,6	85,0	89,6	85,0
Statlig byggbonus	17,6	16,4	17,6	16,4
Statsbidrag flyktingstöd (välfärdsmiljarder)	35,3	0,0	35,3	0,0
Tillfälligt flyktingstöd (2015)	15,7	12,5	15,7	12,5
Övriga generella bidrag	0,0	0,0	0,0	0,0
TOTALT	612,3	537,5	612,3	537,5

Noter	Kommunen		Koncernen		
	Mnkr	Bokslut perioden	Bokslut helår fg år	Bokslut perioden	Bokslut helår fg år
Not 7 Finansiella intäkter					
Räntor från kommunala bolag		5,0	4,6	0,0	0,0
Utdelning		17,2	31,4	2,2	0,4
Resultat vid försäljning av koncernbolag		0,0	0,0	0,0	6,9
Övriga finansiella intäkter		0,5	0,7	-6,7	-5,0
TOTALT		22,7	36,7	-4,5	2,3
Not 8 Finansiella kostnader					
Räntor avseende förmedlade lån		1,2	1,3	1,2	1,3
Nedskrivning av elcertifikat		-5,6	-6,0	-5,6	-7,4
Ränta pensionsavsättning		-0,4	-0,2	-0,4	-1,3
Övriga finansiella kostnader		-6,5	-6,4	-43,0	-38,1
TOTALT		-11,3	-11,3	-47,8	-45,5
Not 9 Immateriella anläggningstillgångar					
Ingående anskaffningsvärde		0,0	0,0	0,3	0,0
Årets aktiverade utgifter		0,0	0,0	0,0	0,3
Utgående anskaffningsvärde		0,0	0,0	0,3	0,3
Ingående avskrivningar		0,0	0,0	0,0	0,0
Årets avskrivningar		0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående avskrivningar		0,0	0,0	0,0	0,0
TOTALT		0,0	0,0	0,3	0,3
Not 10 Mark, byggnader och tekniska anläggningar					
Ingående anskaffningsvärde		2 264,8	2 128,5	4 653,0	4 399,7
Justeringspost		0,0	0,1	0,0	2,4
Årets anskaffningar		139,5	145,7	135,7	206,6
Omklassificeringar från pågående nyanläggning		155,1	23,5	212,9	109,1
Försäljningar och utrangeringar		-11,0	-33,0	-17,0	-64,8
Utgående anskaffningsvärde		2 548,4	2 264,8	4 984,6	4 653,0
Ingående avskrivningar		-820,2	-751,3	-1 485,0	-1 368,4
Justeringspost		0,0	-0,1	0,0	-0,1
Årets avskrivningar		-67,5	-76,0	-123,2	-129,6
Försäljningar och utrangeringar		2,1	7,2	4,8	13,1
Utgående avskrivningar		-885,6	-820,2	-1 603,4	-1 485,0
Ingående nedskrivningar		0,0	0,0	-9,1	-4,8
Årets nedskrivningar		0,0	0,0	0,0	-4,3
Utgående nedskrivningar		0,0	0,0	-9,1	-9,1
TOTALT		1 662,8	1 444,6	3 372,1	3 158,9
Not 11 Maskiner och inventarier					
Ingående anskaffningsvärde		363,1	338,8	1299,9	1 197,7
Justeringspost		0,0	0,1	-2,2	2,1
Årets anskaffningar		22,0	24,4	59,0	79,8
Omklassificeringar från pågående nyanläggning		0,9	0,5	9,2	21,4
Försäljningar och utrangeringar		-0,1	-0,7	-0,3	-1,2
Utgående anskaffningsvärde		385,9	363,1	1 364,8	1 299,9

Noter	Kommunen		Koncernen		
	Mnkr	Bokslut perioden	Bokslut helår fg år	Bokslut perioden	Bokslut helår fg år
Not 11 Maskiner och inventarier forts.					
Ingående avskrivningar		-215,7	-192,4	-632,6	-578,0
Justeringspost		0,0	0,1	2,2	0,1
Årets avskrivningar		-25,8	-23,7	-59,3	-55,3
Omklassificeringar		0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljningar och utrangeringar		-0,1	0,3	0,0	0,6
Utgående avskrivningar		-241,6	-215,7	-689,7	-632,6
Ingående nedskrivningar		0,0	0,0	-17,8	-17,8
Årets nedskrivningar		0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående nedskrivningar		0,0	0,0	-17,8	-17,8
TOTALT		144,3	147,4	658,1	649,5
Not 12 Pågående nyanläggning					
Ingående anskaffningsvärde		207,2	108,8	287,1	192,5
Justeringspost		0,0	-0,2	0,0	-0,2
Årets anskaffningar		100,7	126,2	232,6	228,9
Uppskrivningar		0,0	0,0	0,0	0,0
Omklassificeringar		-156,0	-24,0	-222,0	-130,5
Försäljningar och utrangeringar		-0,2	-3,6	-0,2	-3,6
Utgående anskaffningsvärde		151,7	207,2	297,5	287,1
TOTALT		151,7	207,2	297,5	287,1
TOTALT not 10-12		1 958,9	1 799,2	4 327,7	4 095,4
Not 13 Finansiella anläggningstillgångar					
Aktier och andelar					
Falkenbergs Stadshus AB		175,3	175,3	0,0	0,0
Kommuninvest ekonomisk förening		38,7	38,7	38,7	38,7
Falkenberg Biogas AB		3,0	3,0	3,0	3,0
Övriga aktier och andelar		1,1	1,1	4,6	4,6
Summa aktier och andelar		218,1	218,1	46,3	46,3
Långfristiga fordringar					
Förmedlade lån till kommunala bolag		1 362,0	1 362,0	0,0	0,0
Övriga fordringar koncernbolag		23,2	11,0	0,0	0,0
Övriga fordringar		12,1	12,8	14,1	15,0
Summa långfristiga fordringar		1 397,3	1 385,8	14,1	15,0
TOTALT		1 615,4	1 603,9	60,4	61,3
Not 14 Avsättningar till pensioner och liknande förpliktelser					
Förkortningar					
Exklusive ÖK-SAP; pensioner exkl. särskild avtalspension enligt överenskommelse och visstidspension					
ÖK-SAP; åtaganden för särskild avtalspension enligt överenskommelse och visstidspension					
OPF-KL; omställningsstöd och pensioner till förtroendevalda					
Pensionsförpliktelse; pensionsåtaganden som är intjänade före 1998					
Ingående pensionsavsättning i balansräkningen		16,8	18,8	17,3	19,3
-varav exklusive ÖK-SAP		12,6	13,1	12,9	13,4
-varav ÖK-SAP		4,2	5,7	4,4	5,9
-varav OPF-KL		0,0	0,0	0,0	0,0

Noter	Kommunen		Koncernen		
	Mnkr	Bokslut perioden	Bokslut helår fg år	Bokslut perioden	Bokslut helår fg år
Not 14 Avsättningar till pensioner och liknande förpliktelser forts.					
Nya förpliktelser under året		12,2	2,4	12,2	2,4
-varav avsättning OPF för tidigare år		6,7	0,0	6,7	0,0
-varav nyintjänad pension		2,6	0,1	2,6	0,1
-varav ränte- och basbeloppsuppräknings		0,6	0,2	0,6	0,2
-varav pension till efterlevande		0,4	0,5	0,4	0,5
-varav arbetstagare som pensionerats		2,6	2,3	2,6	2,3
-varav övrigt		-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Årets utbetalningar		-4,0	-4,4	-4,3	-4,4
Utgående pensionsavsättning i balansräkningen		25,0	16,8	25,2	17,3
-varav exklusive ÖK-SAP		12,9	12,6	12,9	12,9
-varav ÖK-SAP		3,5	4,2	3,7	4,4
-varav OPF-KL		8,6	0,0	8,6	0,0
Aktualiseringsgrad, %		99,0	99,0	99,0	99,0
Ingående pensionsförpliktelse utanför balansräkningen		831,3	869,8	831,3	869,8
Ränte- och basbeloppsuppräkning		24,3	12,0	24,3	12,0
Årets utbetalningar		-44,7	-45,7	-44,7	-45,7
Övrig post		3,7	-4,8	3,7	-4,8
Utgående pensionsförpliktelse utanför balansräkningen		814,6	831,3	814,6	831,3
Antal politiker med visstidsförordnande		0,0	0,0	0,0	0,0
Antal tjänstemän med visstidsförordnande		1,0	2,0	1,0	2,0
Not 15 Övriga avsättningar					
Uppskjuten skatt		0,0	0,0	102,4	98,3
Återställningskostnader deponier					
Avser Lövstaviken och landsbygdsdeponier					
Ingående avsättning (varav vattenskyddsområde 2,2 mnkr)		0,0	0,0	7,2	10,6
Årets användning för återställning		0,0	0,0	-0,3	-3,4
Årets avsättning		0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående avsättning (varav vattenskyddsområde 2,2 mnkr)		0,0	0,0	6,9	7,2
Muddring					
Årlig avsättning för muddring i Falkenbergs och Glommens hamn. Muddring genomförs ca vart femte år.					
Ingående avsättning		9,0	10,0	9,0	10,0
Årets ianspråktagande		-7,5	-3,5	-7,5	-3,5
Årets avsättning		5,5	2,5	5,5	2,5
Utgående avsättning		7,0	9,0	7,0	9,0

Noter	Kommunen		Koncernen		
	Mnkr	Bokslut perioden	Bokslut helår fg år	Bokslut perioden	Bokslut helår fg år
Not 15 Övriga avsättningar forts.					
Smedjans förskola					
Evakueringskostnader för tillfälliga paviljonger. Byggnation försenad pga överklagat bygglov. Byggnation planerad till 2017-2018					
Ingående avsättning		0,0	2,1	0,0	2,1
Årets ianspråktagande		0,0	-1,0	0,0	-1,0
Årets avsättning		0,0	-1,1	0,0	-1,1
Utgående avsättning		0,0	0,0	0,0	0,0
Gymnasiet					
Avsättning avseende kostnader i samband med byggnation av kunskaps- och kulturcentrum.					
Ingående avsättning		0,0	34,8	0,0	34,8
Omklassificering från korta skulder		0,0	-34,8	0,0	-34,8
Årets ianspråktagande		0,0	0,0	0,0	0,0
Årets avsättning		0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående avsättning		0,0	0,0	0,0	0,0
Sanering inom kvarteret Krispeln					
Avsättning för kommande sanering inom kvarteret Krispeln i samband med byggnation av kunskaps- och kulturcentrum.					
Ingående avsättning		13,5	0,0	13,5	0,0
Årets ianspråktagande		-0,1	0,0	-0,1	0,0
Årets avsättning		0,0	13,5	0,0	13,5
Utgående avsättning		13,4	13,5	13,4	13,5
Huvudstudie sanering Ätran					
Avsättning för kommande förstudie inför sanering i Ätran.					
Ingående avsättning		0,0	0,0	0,0	0,0
Omklassificering från korta skulder		0,5	0,0	0,5	0,0
Årets ianspråktagande		0,0	0,0	0,0	0,0
Årets avsättning		3,0	0,0	3,0	0,0
Utgående avsättning		3,5	0,0	3,5	0,0
Övriga avsättningar					
Rivningar av byggnader i samband med nybyggnationer.					
Ingående avsättning		0,0	0,8	0,0	0,8
Omklassificering från korta skulder		0,0	0,0	0,0	0,0
Årets ianspråktagande		0,0	-0,8	0,0	-0,8
Årets avsättning		0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående avsättning		0,0	0,0	0,0	0,0
TOTALT		23,9	22,5	133,2	128,0
Not 16 Långfristiga skulder					
Lån från kreditinstitut		1 499,0	1 499,0	1 724,0	1 724,0
-varav vidareutlånat till koncernbolag		1 362,0	1 362,0	1 362,0	1 362,0
Finansiell leasing vindkraftverk		68,4	71,1	71,0	71,0
Statliga investeringsbidrag		39,5	40,9	40,9	40,9
Övriga långfristiga skulder		11,8	0,0	121,4	101,2
TOTALT		1 619,8	1 611,0	1 957,3	1 937,1

Falkenberg kommun tillämpar säkringsredovisning. Se redovisningsprinciper.

Noter	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut perioden	Bokslut helår fg år	Bokslut perioden	Bokslut helår fg år
Mnkr				
Not 17 Panter och ansvarsförbindelser				
Borgensåtaganden				
Bostadsföretag	5,5	6,1	5,5	6,1
Falkenbergs Stadshus AB	225,0	225,0	225,0	225,0
Övriga borgensåtaganden	0,9	1,7	0,9	1,7
Summa	231,4	232,8	231,4	232,8
Ansvarsförbindelser				
Pensionsförpliktelse intjänad före 1998	814,6	831,3	814,6	831,3
SEB Finans AB, finansiell leasing	68,4	71,1	68,4	71,1
Övriga ansvarsförbindelser	0,2	0,0	0,9	0,5
Summa	883,2	902,4	883,9	902,9
TOTALT	1 114,6	1 135,2	1 115,3	1 135,7
Not 18 Ej likviditetspåverkande poster				
Realisationsvinster/realisationsförluster	-0,9	-13,2	-9,1	-13,2
Nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	4,3
Övrigt	0,0	0,0	0,0	1,2
TOTALT	-0,9	-13,2	-9,1	-7,7
Not 19 Investeringar				
Anskaffningar	-262,3	-296,3	-437,1	-519,6
Amortering finansiell leasing	0,0	-2,8	0,0	-2,8
TOTALT	-262,3	-299,1	-437,1	-522,4

Not 20 Långfristiga skulder (åtagande)

Falkenbergs kommun har i april 1994 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 280 kommuner som per 2017-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnda borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som

respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Falkenbergs kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2017-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 342 484 mnkr och totala tillgångar till 349 244 mnkr. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 1 948 mnkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 1 910 mnkr.

Redovisningsprinciper

Kommunen följer lagen om kommunal redovisning samt i allt väsentligt de rekommendationer som lämnats av Rådet för kommunal redovisning (RKR). I de fall redovisningen avviker från dessa rekommendationer anges detta särskilt.

Periodisering av kostnader och intäkter

Kostnader och intäkter som avser redovisningsåret har i huvudsak belastat/tillgodoräknats årets redovisning. Lön till timanställda och ob-ersättning till månadsanställda redovisas enligt kontantprincipen. Ersättningar av detta slag som tjänades in i december 2017 har belastat 2018.

Redovisning av IT-system och licenser

Kostnader avseende IT-system och licenser har kostnadsförts i resultaträkningen. Dessa kostnader uppfyller inte RKR 12.1 för att hanteras som en immateriell tillgång.

Barn- och äldreomsorgsavgifter

Inkomsten intäktsförs i samband med fakturering. Vid bokslutet periodiseras levererad, ej ännu fakturerad, prestation och intäktsförs i enlighet med gällande taxa.

Markförsäljning/exploatering

Exploateringsintäkter vinstavräknas varje tertiäl allt eftersom försäljning sker, enligt RKR:s vägledning. Kostnader som inte har vinstavräknats redovisas som lager. Intäkter från övrig markförsäljning intäktsförs löpande.

Statliga investeringsbidrag

Statliga investeringsbidrag skuldförs vid utbetalning. Bidragen intäktsförs i takt med avskrivningarna för den investering som bidraget avser.

Statsbidrag

Riktade statsbidrag redovisas i resultaträkningen tillsammans med övriga verksamhetsknutna intäkter. Periodisering sker till den period där kostnaderna, som statsbidraget avser, är bokförda.

Skatteintäkter/generella statsbidrag och utjämnning

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKL:s decemberprognos i enlighet med RKR 4:2. Generella statsbidrag och utjämnning redovisas enligt kontantmetoden. Undantag har skett med det generella bidrag på 54,2 mnkr som kommunen fick för integration under senhösten 2015. Det bidraget har hittills intäktsförts med 28,4 mnkr och resten kommer att intäktsföras efter den plan som finns för integrationsfrämjande åtgärder. Enligt

redovisningsrekommendationen skulle statsbidraget ha resultatavräknas i sin helhet 2016. Vi bedömer att kommunen kommer att ha ökade kostnader för integrationen av flyktingarna under flera år framöver. För att ha beredskap för dessa kostnader och för att inte påverka kommunens budget i övrigt vill kommunen på detta sätt skapa en reserv.

Kommunal fastighetsavgift

Beräknad intäkt avseende kommunal fastighetsavgift periodiseras till det år intäkten hänför sig till.

Pensionsskulden

Pensionsskulden redovisas enligt den så kallade blandmodellen, vilket innebär att pension som tjänats in t.o.m. 1997 redovisas som en ansvarsförbindelse. Pensionsförmåner intjänade fr.o.m. 1998 redovisas som en kostnad i resultaträkningen och som en avsättning och kortfristig skuld i balansräkningen. Pensionsskulden är beräknad enligt RIPS (antaganden för pensionsskulden).

Under 2017 har redovisningen av de förtroendevaldas pensioner setts över och en pensionsavsättning har bokats upp för politiker som omfattas av OPF- omställningsstöd och pensioner för förtroendevalda. 8,5 mnkr har bokats upp till denna avsättning.

Anläggningstillgångar

Anläggningar som anskaffades före 2013 är upptagna till anskaffningsvärdet minskat med investeringsbidrag och avskrivningar. Inkomster förknippade med anläggningstillgångar, så som investeringsbidrag, periodiseras från och med redovisningsåret 2013 över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Avskrivningarna sker enligt rak nominell metod och påbörjas året efter att investeringen tagits i bruk. De investeringar som har klassificerats som anläggningstillgångar, har i huvudsak haft ett anskaffningsvärde över ett halvt prisbasbelopp och en beräknad nyttjandeperiod på mer än 3 år. Räntekostnader aktiveras inte under byggtiden.

Kommunen tillämpar reglerna som finns om komponentavskrivningar, vilket innebär att anläggningstillgångar som består av flera komponenter med olika nyttjandeperiod, delas upp och skrivs av var för sig. Detta gäller både nya och gamla anläggningar. Undantaget är gator och vägar där anläggningar inte har justerats innan reglerna om komponentavskrivningar infördes.

De finansiella tillgångarna är upptagna till det lägsta av anskaffningsvärdet eller marknadsvärdet.

Klassificering av finansiella skulder

Både kommunens egna lån och lån som har förmedlats till de kommunala bolagen har klassificerats som långfristiga. Av lånen förfaller 28 % (föregående år 66 %) till betalning inom 12 månader, men de kommer att omsättas.

Säkring av kommunens räntebindning

De långfristiga skulderna är föremål för risker/möjligheter vid förändringar av marknadsräntorna. För att hantera dessa risker/möjligheter används finansiella derivatinstrument, s.k. ränteswapar. På detta sätt kan räntebindningen och kapitalbindningen hanteras med full flexibilitet. Förutsättningar skapas för att, när som helst, förändra räntebindningstiden och bättre möta förändringar på räntemarknaden. Riktlinjer och ramar för riskhanteringen är fastlagda i en av styrelsen beslutad finanspolicy.

Per bokslutsdagen finns derivatavtal som totalt uppgår till 208 mnkr (föregående år 208 mnkr) för kommunen och till 1 698 mnkr (föregående år 1 458 mnkr) för kommunkoncernen. Den genomsnittliga räntebindningstiden för den totala skuldportföljen uppgår till 3,69 år (föregående år 4,63 år) för kommunen och till 4,34 år (föregående år 3,93 år) för kommunkoncernen. Den genomsnittliga effektiva räntan uppgår till 2,86% (föregående år 2,94%) för kommunen och till 2,65% (föregående år 2,53%) för kommunkoncernen. Marknadsvärdet på derivatavtalen uppgår till -16,9 mnkr (föregående år -22,4 mnkr) för kommunen och till -115,9 mnkr (föregående år -150,6 mnkr) för kommunkoncernen.

Marknadsvärdet representerar den kostnad/intäkt som skulle uppstå om man avslutar avtalen i förtid. Analogt skulle motsvarande marknadsvärde (s.k. ränteskillnadsersättning) uppstå om man istället valt att använda långa räntebindningar på de enskilda lånen. Om respektive ränteswapavtal kvarstår t.o.m. sitt slutfällodatum så kommer undervärdet/övervärdet att löpande elimineras.

Så kallad "Säkringsredovisning" tillämpas avseende derivat, bl.a. innebärande att värdeförändringar i derivatavtal inte redovisas över resultaträkningen. Det skall finnas en ekonomisk relation mellan säkringsinstrumentet och den säkrade posten. Säkringsförhållandet skall vara effektivt och dokumenteras när säkring ingås. Uppföljning av ekonomisk relation och effektivitet sker löpande via rutiner för finansiell rapportering. Särskild dokumentation är upprättad som bl.a. fastlägger strategier och mål för riskhanteringen.

Nedan framgår de långfristiga skuldernas förfalloprofil, mnkr, (inklusive ränteswapar) avseende räntebindningen för kommunen.

Förfalloprofil kommunen

Mnkr	2017	2016
Inom 0-1 år	27,4	0,6
inom 1-2 år	0,0	30,0
Inom 2-3 år	30,0	0,0
Inom 3-4 år	100,0	30,0
Inom 4-5 år	20,0	100,0
Inom 5-6 år	0,0	20,0
Inom 6-7 år	28,0	0,0
Inom 7-8 år	0,0	28,0
Inom 8-9 år	0,0	0,0
Inom 9-10 år	0,0	0,0
SUMMA	205,4	208,6

Nedan framgår de långfristiga skuldernas förfalloprofil, mnkr, (inklusive ränteswapar) avseende räntebindningen för kommunkoncernen.

Förfalloprofil kommunkoncernen

Mnkr	2017	2016
Inom 0-1 år	284,4	337,6
inom 1-2 år	85,0	190,0
Inom 2-3 år	145,0	85,0
Inom 3-4 år	585,0	145,0
Inom 4-5 år	150,0	585,0
Inom 5-6 år	0,0	150,0
Inom 6-7 år	303,0	0,0
Inom 7-8 år	0,0	303,0
Inom 8-9 år	0,0	0,0
Inom 9-10 år	240,0	0,0
SUMMA	1 792,4	1 795,6

Ränte- och amorteringsfria lån

Kommunen har under 1980- och 1990-talet beviljat ränte- och amorteringsfria lån till föreningar och bygdegårdar. Dessa kostnadsfördes efter att de beviljats och utbetalats och de finns inte med i redovisningen. Under 2017 har delar av dessa skrivits bort.

Leasingavtal

De vindkraftverk som leasas, redovisas som finansiell leasing. Avskrivning av dessa verk sker på 15 år, vilket är i relation till tiden elcertifikat erhålls. Leasingavtalet löper på 18 år och verken ska därefter lösas ut av kommunen. Övriga leasingavtal har kortare löptider än 3 år och betraktas därför som operationella.

Sammanställd redovisning

Sammanställd redovisning upprättas enligt den kommunala redovisningslagen och utformas enligt god redovisningssed. I den sammanställda redovisningen ingår Falkenbergs kommun och koncernen Falkenbergs Stadshus AB. Den sammanställda redovisningen upprättas enligt förvärvsmetoden med proportionell

konsolidering. Det innebär att det av kommunen vid förvärvstillfället förvärvade egna kapitalet i Falkenbergs Stadshus AB har eliminerats. Interna mellanhavanden har eliminerats och obeskattade reserver har, efter avdrag för latent skatt, hänförs till eget kapital. Eventuell latent skatt redovisas under avsättningar.

Leasingavtal

Total leasingavtal, kr	2017	2016	2015	2014	2013
Inom ett år	4 113 264	4 113 264	4 113 516	4 113 516	4 113 516
Senare än 1 år men inom 5 år	16 454 064	16 454 064	16 454 064	16 454 064	16 454 064
Mer än 5 år	11 195 381	15 308 645	19 422 161	23 535 677	27 649 193
SUMMA	31 762 709	35 875 973	39 989 741	44 103 257	48 216 773
Framtida finansiella kostnader för finansiell leasing	-6 845 400	-7 889 276	-8 973 196	-10 096 636	-11 259 082
Nuvärde på skulder avseende finansiell leasing	77 446 049	80 515 687	83 545 283	86 535 359	89 486 429

Kommunens verksamheter

Kommunstyrelsen

Ordförande: **Mari-Louise Wernersson**
Förvaltningschef: **Anders Ramberg**
Antal årsarbetare: **108**

Nämndens uppgift

Kommunstyrelsens uppdrag är att leda, samordna, följa upp och utveckla hela kommunorganisationen. Kommunstyrelseförvaltningen omfattar strategiska och kommunövergripande funktioner i frågor som rör personal, ekonomi, styrning, hållbarhet, samhällsplanering, arbetsmarknad, kommunikation, digitalisering, ärendehantering och upphandling.

Viktiga händelser under året

Befolkningsstillväxten i kommunen innebär ett ökat tryck på samhällsplaneringen. Vi får många förfrågningar om planbesked och antalet försäljningar av både industrimark och bostadstomter har ökat kraftigt.

Tillväxten i Sverige har varit stark under 2017. Sysselsättningen har ökat och arbetslösheten har gått ned jämfört med året innan. Arbetsgivarna inom de flesta branscher har haft svårt att få tag på kvalificerad arbetskraft. Det är framför allt brist på utbildad arbetskraft.

Det har varit en orolig höst i samband med att en förvaltningschef och därefter även kommunchefen fick lämna sitt uppdrag. Det mesta av förvaltningens arbete har fortskridit på ett bra sätt men ett antal utvecklingsprojekt har fördröjts på grund av det instabila läget.

Kommunen blev under året nominerad till Årets digitaliseringskommun. Utmärkelsen gick inte till Falkenberg denna gång men nomineringen skapar kraft och engagemang i det fortsatta utvecklingsarbetet.

Det kommungemensamma projektet "Attraktiv arbetsgivare" syftar till att stärka kommunens arbetsgivarvarumärke för att kunna attrahera och behålla medarbetare. I projektet ingår arbetet med en kommungemensam värdegrund. Parallellt med detta arbetar kommunstyrelseförvaltningen, tillsammans med övriga förvaltningar, med att se vilka möjligheter vi har att förebygga och minska sjukfrånvaron i kommunen.

Nämndens utvecklingsmål

Förvaltningen har under året arbetat med två utvecklingsmålen:

- Öka medborgarnas tillit till och förtroende för Falkenbergs kommun.
- Utveckla förvaltningen till att bli en innovativ, professionell och stabil förvaltning.

Dessa utvecklingsmål är långsiktiga och har inte uppnåtts under året.

Förvaltningen har startat ett utvecklingsarbete där förvaltningens uppdrag och arbetssätt ska förtyd-

ligas och utvecklas. Vi har arbetat för att öka rätts-säkerheten i kommunen bland annat genom översyn av våra reglementen. Förvaltningen har i flera projekt arbetat med användardriven verksamhetsutveckling och avser att sprida metoden vidare i organisationen. Vidare har förvaltningen arbetat med att utveckla kommunens tillgänglighet genom utveckling av kommunens webbplats till en förbättrad servicewebb. Ett kommungemensamt arbete med att utveckla medborgardialogen i kommunen har startat under året.

Medarbetare

Höstens medarbetarenkät visade ett gott resultat för kommunstyrelseförvaltningen. Över lag visade förvaltningen ett högre resultat än kommunen i sin helhet. Bäst resultat fick förvaltningen inom mångfald och medarbetarskap. Genom analys har mål och utvecklingsområden lyfts fram i en handlingsplan för 2018. De utvecklingsområden som lyfts fram är:

- trygg och säker arbetsplats
- utveckla förutsättningarna för medarbetarskapet
- hälsofrämjande arbetsplats.

Ekonomi

Nettokostnaden för kommunstyrelsen 2017 uppgår till 151 502 tkr. Inklusive affärsverksamheten uppvisar kommunstyrelsen ett överskott på 12 927 tkr jämfört med årets budget. Överskottet uppgår till 785 tkr jämfört med budget, exklusive affärsverksamheten.

Den största positiva avvikelserna avser kommunstyrelsens affärsverksamhet och beror på obudgeterad försäljning av exploateringsmark. En väsentlig negativ avvikelse finns under området kommunstyrelsen. Den består av kostnader för avgångsvederlag avseende två avslutade anställningar under 2017. Under arbetsmarknad och introduktion redovisas en positiv avvikelse som bland annat beror på att avdelningen anställt färre personer på arbetsmarknadsåtgärder än budgeterat. De flesta som vanligen skulle ha fått en arbetsmarknadsanställning, arbetar nu i stället inom de nya satsningarna resursjobb eller extratjänster.

Nettokostnaden 2016 uppgick till 134 490 tkr vilket är 17 012 tkr lägre än nettokostnaden 2017. Den främsta anledningen till skillnaden mellan åren är att intäkterna från markförsäljning var högre 2016 än 2017.

Verksamheter (Mnkr)	Intäkt 2017	Kostnad 2017	Netto 2017	Budget 2017	Budgetavvikelse	Budgetavvikelse inkl. resultatreglering
Kommunfullmäktige	0,0	-2,0	-2,0	-2,0	0,0	0,0
Valnämnd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kommunstyrelsen	0,0	-10,8	-10,8	-4,7	-6,1	-6,1
Partistöd	0,0	-2,3	-2,3	-2,3	0,0	0,0
Medlemsavgifter	0,0	-3,7	-3,7	-3,6	-0,1	-0,1
Medfinansiering projekt	0,0	-1,4	-1,4	-1,7	0,3	0,3
KSF och gemensam service	38,6	-104,3	-65,6	-67,4	2,1	2,1
Personalutb. och personalsoc. vht	1,0	-9,5	-8,5	-9,1	0,5	0,5
Fysisk och teknisk planering	1,6	-3,6	-2,0	-1,7	-0,4	-0,4
Näringsliv och turism	0,4	-1,9	-1,5	-1,0	-0,5	-0,5
Miljö och hållbar utv.	4,5	-5,8	-1,3	-1,7	0,3	0,3
Räddningsförbund	0,2	-45,5	-45,3	-45,6	0,3	0,3
Arbetsmarknad och introduktion	13,8	-33,3	-19,5	-23,1	3,6	3,6
Arrenden	4,7	-0,1	4,6	3,9	0,7	0,7
Vårdnadsbidrag	0,0	-0,2	-0,2	-0,3	0,1	0,1
Summa exklusive affärsverksamheten	64,8	-224,4	-159,5	-160,3	0,8	0,8
Elförsörjning (vattenkraft)	3,0	-3,3	-0,3	-0,8	0,5	0,5
Elförsörjning (vindkraft)	11,2	-9,1	2,1	0,3	1,8	1,8
Exploatering	27,1	-20,8	6,2	-3,6	9,8	9,8
Summa inklusive affärsverksamhet	106,1	-257,6	-151,5	-164,4	12,9	12,9

Barn- och utbildningsnämnden

Ordförande: **Kerstin Angel** Förvaltningschef: **Svante Tolf** Antal årsarbetare: **1 621**

Nämndens uppgift

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för kommunens:

- förskola
- förskoleklass
- grundskola
- grundsärskola
- gymnasieskola
- gymnasiesärskola
- kommunal vuxenutbildning inklusive grundläggande nivå, gymnasienivå och svenska för invandrare (SFI)
- särskild utbildning för vuxna
- fritidshem
- pedagogisk omsorg och vissa särskilda utbildningsformer.

Viktiga händelser under året

Utbildning Falkenberg – plan för förbättrad undervisningskvalitet är väl förankrad i forskning inom utbildningsväsendet med särskilt fokus på kollaborativt lärande, inkluderande och formativ undervisning. Ett exempel på vår kompetensutveckling är dialogcaféer där forskare föreläser och samtalar med deltagarna. Syftet är att stärka den vetenskapliga grunden och skapa möjlighet för lärande dialog. Dessa möten är speciellt tänkta för skolledare och andra nyckelfunktioner såsom förstelärare och kvalitets- och processutvecklare förskola m.fl.

För att skapa bättre förutsättningar för att kunna följa undervisningens kvalitet på kommuners förskolor,

förskoleklass och fritidshem har vi utökat antalet planerings- och utvecklingsdagar. Undervisningen här har bland annat ett särskilt fokus på att utveckla en positiv lärandeidentitet hos barnen och eleverna.

Barn- och utbildningsförvaltningen har under året även satsat på co-teaching på ett flertal av kommunens skolor i åk 4–5 (6). Detta innebär att två lärare planerar, genomför och utvärderar undervisningen tillsammans. Syftet är att förbättra arbetsmiljön och skapa förutsättningar för en kollaborativ och inkluderande verksamhet för både lärare och elever. Målet är förbättrade resultat för eleverna.

Under hösten genomförde Skolinspektionen regelbunden tillsyn i Falkenbergs kommun. Inspektionen granskade huvudmannens arbete samt sju olika skolenheter. Förskolan, fritidshemmen och vuxenutbildningen fick ingen kritik, medan grundskolan, gymnasiet och gymnasiesärskolan fick viss kritik. Jämfört med tidigare tillsyn är detta ett gott resultat.

Nämndens utvecklingsmål

Alla barn och elever ska ständigt vara i progression i lärandet och därmed kunna överträffa förskolans och skolans kunskapsförväntningar. Över tid ska detta leda till förbättrade kunskapsresultat för hela kommunen. Under 2017 har alla förskolor och skolor tagit fram förbättringsplaner som beskriver hur de ska arbeta för att förverkliga intentionerna i Utbildning Falkenberg. Kunskapsresultaten för eleverna i årskurs 9 är i stort oförändrade från 2016. 66 % av eleverna når målen i

alla ämnen. Andelen som lämnar gymnasieskolan med examen minskar från 90 % 2016 till 88 % 2017. Det krävs fördjupad analys av resultaten för att förstå skillnaderna mellan olika elevgrupper och resultat bland dem som läser svenska som andra språk. Utbildning Falkenberg är ett långsiktigt förbättringsarbete och vi förväntar oss att se effekt under kommande år.

Medarbetare

Förvaltningen har under 2017 arbetat med ett flertal personalsatsningar genom bl.a. strategisk rekrytering och förändrad ledningsorganisation. Den består av rektorer och biträdande rektorer, tvåläraresystem/co-teaching samt fritidshemslyft för obehörig fritidshemspersonal.

Sjukfrånvaron har ökat något under 2017 jämfört med 2016. Sjukfrånvaron, som avser samtliga befattningar har minskat inom grundskolan och gymnasiet, men ökat inom förskolan. För att minska sjukfrånvaron har förvaltningen arbetat med handledning i grupp samt insatser tillsammans med företagshälsovården.

Genomförd medarbetarenkät visade på en svarsfrekvens på 79,3 % och resultatet ligger i nivå med övriga kommunen.

Ekonomi

Barn- och utbildningsnämnden redovisar en nettokostnad för 2017 på 1 035 982 tkr. Motsvarande siffra för 2016 var 981 143 tkr, vilket innebär att nämndens nettokostnad ökat med 54 839 tkr mellan åren. Ökningen beror till största delen på fler barn i förskolan och fler elever i grundskolan.

Barn- och utbildningsnämnden redovisar ett resultat för 2017 på -5 373 tkr, vilket motsvarar en procentuell avvikelse mot årsbudgeten på -0,5 %.

Förskoleverksamheten redovisar ett underskott mot budget på -13 720 tkr (-5,6 %) som främst beror på att 71 barn fler än budgeterat skrivits in under året. Fritidsverksamheten har haft 93 fler barn inskrivna än budgeterat och redovisar ett underskott mot budget på -2 281 tkr (-5,7 %). Underskott till följd av volymökningar hanteras centralt på förvaltningen och de kommunala förskolorna och fritidshemmen har sammantaget inget underskott mot budget.

Grundskoleverksamheten redovisar ett underskott mot årsbudgeten på -11 701 tkr (-2,8 %). De kommunala grundskolorna har ett sammantaget underskott mot budget på -6 800 tkr (-2,7 %), varav F-5-skolorna -2 200 tkr (-1,5 %) och 6-9-skolorna -4 600 tkr (-5,0 %). De särskilda undervisningsgrupperna redovisar ett underskott på -1 600 tkr mot budget till följd av pågående anpassning av verksamheten till nya budgetramar.

Falkenbergs gymnasieskola har en budget i balans. Gymnasieverksamheten redovisar sammantaget ett överskott på 3 853 tkr (2,2 %) till följd av färre elever än budgeterat.

Den ofördelade verksamheten redovisar ett överskott motsvarande 21 493 tkr (28,4 %) för att väga upp för de verksamheter som redovisar underskott.

Verksamheter (Mnkr)	Intäkt 2017	Kostnad 2017	Netto 2017	Budget 2017	Budgetavvikelse	Budgetavvikelse inkl. resultatreglering
Nämnd- och styrelseverksamhet	0,0	-1,5	-1,5	1,4	-0,1	-0,1
Kulturverksamhet	1,0	-10,8	-9,9	9,6	-0,3	-0,3
Förskoleverksamhet	177,3	-434,6	-257,3	243,6	-13,7	-13,7
Pedagogisk omsorg	0,5	-5,8	-5,3	7,0	1,7	1,7
Fritidshem	57,8	-100,2	-42,5	40,2	-2,3	-2,3
Förskoleklass och Grundskola	276,3	-709,2	-432,7	421,1	-11,7	-11,7
Grundsärskola	1,0	-20,8	-19,8	16,5	-3,2	-3,2
Gymnasieskola	29,1	-203,1	-174,0	177,9	3,9	3,9
Gymnasiesärskola	0,4	-12,5	-12,1	11,1	-1,0	-1,0
Ofördelad gemensam verksamhet	3,2	-57,4	-54,3	75,8	21,5	21,5
Kommunal vuxenutbildning	18,2	-42,5	-24,2	23,9	-0,3	-0,3
Vård och omsorg	0,0	-2,4	-2,4	2,5	0,1	0,1
Summa	564,8	-1 600,8	-1 036,0	1 030,6	-5,4	-5,4

Verksamhetsnyckeltal

Område	Utfall 2017	Budget 2017	Utfall 2016	Utfall 2015
Förskola				
Antal barn i förskola kommunen	1 660	1 561	1 591	1 519
A-pris per barn i förskola kommunen, kr	104 128 kr	104 128 kr	98 009 kr	96 944 kr
Summa (kr)	172 852 480 kr	162 543 808 kr	155 932 319 kr	147 257 936 kr
Antal barn i förskola annan huvudman	626	654	629	646
A-pris per barn i förskola annan huvudman, kr	107 024 kr	107 024 kr	100 703 kr	99 853 kr
Summa (kr)	66 997 024 kr	69 993 696 kr	63 342 187 kr	64 505 038 kr
Summa förskola	239 849 504 kr	232 537 504 kr	219 274 506 kr	211 762 974 kr
Grundskolan				
Antal elever i grundskola kommunen, exkl grundsärskola	4 343	4 323	4 291	4 286
A-pris per elev i grundskola kommunen, kr	80 342 kr	80 342 kr	69 205 kr	68 694 kr
Summa (kr)	348 925 306 kr	347 318 466 kr	296 958 655 kr	294 422 484 kr
Antal elever i grundskola annan huvudman	521	500	465	400
A-pris per elev i grundskola annan huvudman, kr	82 498 kr	82 498 kr	71 017 kr	70 755 kr
Summa (kr)	42 981 458 kr	41 249 000 kr	33 022 905 kr	28 302 000 kr
Summa grundskola	391 906 764 kr	388 567 466 kr	329 981 560 kr	322 724 484 kr
Fritidshem				
Antal elever i fritidshem kommunen	1 792	1 713	1 719	1 625
A-pris per barn på fritidshem kommunen, kr	22 260 kr	22 260 kr	21 282 kr	21 133 kr
Summa (kr)	39 889 920 kr	38 131 380 kr	36 583 758 kr	34 341 125 kr
Antal elever i fritidshem annan huvudman	128	114	116	105
A-pris per barn på fritidshem annan huvudman, kr	22 858 kr	22 858 kr	21 849 kr	21 767 kr
Summa (kr)	2 925 824 kr	2 605 812 kr	2 534 484 kr	2 285 535 kr
Summa fritidshem	42 815 744 kr	40 737 192 kr	39 118 242 kr	36 626 660 kr
Gymnasieskola				
Antal elever i gymnasieskola kommunen, exkl gymnasiesärskola	1 135	1 244	1 161	1 208
A-pris per barn i gymnasieskola kommunen, kr	85 828 kr	85 828 kr	75 507 kr	75 176 kr
Summa (kr)	97 414 780 kr	106 770 032 kr	87 663 627 kr	90 812 608 kr
Antal elever i gymnasieskola annan huvudman	397	433	407	431
A-pris per barn i gymnasieskola annan huvudman, kr	88 403 kr	88 403 kr	77 772 kr	77 431 kr
Summa (kr)	35 095 991 kr	38 278 499 kr	31 653 204 kr	33 372 761 kr
Summa gymnasieskola	132 510 771 kr	145 048 531 kr	119 316 831 kr	124 185 369 kr
Summa volymförändring	807 082 783 kr	806 890 693 kr	707 691 139 kr	695 299 487 kr

Kommentarer verksamhetsnyckeltal

Alla volymtal som redovisas i tabellen inkluderar endast barn och elever som är folkbokförda i Falkenbergs kommun. Det faktiska antalet barn och elever som är inskrivna i verksamheten är därmed något högre än det som redovisas ovan.

Antalet barn inskrivna inom förskolan och pedagogisk omsorg har sammantaget ökat med drygt 50 per år sedan 2015. Ökningen på de kommunala förskolorna är ännu större, då antalet barn inom pedagogisk omsorg och förskola under annan huvudman minskat under perioden.

Elever inom grundskoleverksamheten blir fler, framförallt inom fristående verksamheter. Även de kommunala grundskolorna har fått fler elever, inte minst till följd av fler nyanlända barn och ungdomar. De kommunala fritidshemmen följer trenden och har också de fått fler inskrivna elever.

Inom gymnasieverksamheten har ökningen ännu inte varit lika påtaglig. De nationella programmen har haft ett stabilt elevantal de senaste åren. Volymökningen har primärt skett på introduktionsprogrammen som flerdubblat antalet elever de senaste åren i samband med ett ökat antal nyanlända elever. Flertalet av dessa är inte folkbokförda i Falkenbergs kommun, vilket innebär att de inte finns med i nyckeltalen ovan.

Socialnämnden

Ordförande: **Rie Boulund** Förvaltningschef: **Johan Klingborg** Antal årsarbetare: **1 064**

Nämndens uppgift

Socialnämnden ansvarar för kommunens

- äldreomsorg
- insatser till personer med funktionsnedsättning
- individ- och familjeomsorg
- missbruks- och beroendevård
- ekonomiskt stöd
- flykting- och integrationsfrågor
- hemsjukvård.

Exempel på styrande lagstiftning är socialtjänstlagen, lagen om stöd och service till personer med funktionsnedsättning, hälso- och sjukvårdslagen, föräldrabalken och arbetsmiljölagen.

Viktiga händelser under året

För att öka patientsäkerheten har socialförvaltningen under året infört ett arbetssätt inom särskilt boende med digitala signeringslistor och digital dokumentation. Det innebär att personalen alltid har korrekta och lättlästa signeringslistor i en applikation istället för på papper, vilket minskar risken för missförstånd och avvikelser. Det ger också en omedelbar uppföljning av insatserna. På två boenden har vi startat pilotprojekt med digitala planeringsverktyg. Ett med hjälp av skärmar och ett med en mobil lösning. Syftet är att öka brukarens delaktighet och skapa en bättre arbetsmiljö för medarbetarna.

Befintliga nyckelgömmor och medicinskåp har digitaliserats inom hemtjänsten. Systemet gör det

möjligt att logga när dörrar och medicinskåp öppnas vilket ökar tryggheten för både brukare och personal.

Socialjouren har också börjat använda en e-tjänst. Det innebär att ordförandebeslut nu signeras digitalt samt att beslut och uppdrag skickas och hanteras i e-tjänsten istället för att faxas.

Flykting och integrations verksamheter har fått gemensamma lokaler. Handläggare inom försörjningsstöd öppnade under året en mottagning för nyanlända inom etableringen. Vi har också kunnat erbjuda bra bostäder till kommunanvisade personer och familjer. Till stor del tack vare husen som Fabo byggt i Långås samt huset på Slätten. Jämfört med 2016 har fler ensamkommande ungdomar påbörjat och fullföljt sin gymnasieutbildning och det är också fler som har ordnat sommarjobb på egen hand. Behovet av boende för ensamkommande flyktingbarn minskade. Flykting- och integration ordnade stödboenden och utslussboende åt ungdomarna.

Kvalitets- och utredningsavdelningen har tagit fram riktlinjer som säkerställer att verksamheternas kvalitet följs upp på ett strukturerat och förankrat sätt.

1 juni 2017 upphandlade vi ny utförare av kommunens personliga assistans. I oktober beslutade socialnämnden att tillmötesgå utförarens önskan om att återlämna uppdraget till Falkenbergs kommun. Återtagandet utfördes utan komplikationer för brukare och personal.

I december beslutade socialnämnden att återigen lägga ut personlig assistans på extern utförare.

Nämndens utvecklingsmål

Vi har uppfyllt två av fem mål för 2017. Det ena handlar om att utveckla insatserna för personer med nedsatt psykisk hälsa. Det skedde genom att vi öppnade ett nytt boende, Fjällvråken, och en verksamhet, Gröna gatan, som erbjuder aktiviteter och gemenskap.

Vi har utvecklat en samverkan med civilsamhälle, myndigheter och näringsliv inom Falkenbergsmodellen. Detta för att skapa bättre förutsättningar för en samordnad och fungerande integration. Vi har också samverkat internt.

En genomlysning av barn- och ungdomsvården har gjorts och vi har också upprättat en plan för den framtida organisationen inom arbetet med att implementera välfärdsteknik. Förvaltningen har även sett över kommunens boende- och öppenvårdsinsatser för personer med beroendeproblematik samt utrett etableringen av ett lågtröskelboende.

Medarbetare

För att kunna erbjuda medarbetarna heltid införde vi ett nytt arbetstidsavtal inom delar av äldreomsorgen. Vi tecknade också ett lokalt kollektivavtal med benämningen flexibel arbetstid.

Sjukfrånvaron har minskat inom hemtjänsten. En förklaring kan vara det förebyggande arbete som pågått sedan 2015.

Höstens medarbetarenkät fick en svarsfrekvens på 70,5 procent. På en femgradig skala låg resultaten mellan 3,8 och 4,2 inom områdena medarbetarskap, kommunikation, arbetsmiljö och hälsa, mångfald, delaktighet och samverkan, kompetensutveckling, löneutveckling och ledarskap. Nu har vi börjat förbättra vårt sätt att arbeta utifrån vad rapporten berättade.

Ekonomi

Det redovisade resultatet 2017 visar ett överskott på 0,3 mnkr, exklusive försörjningsstödet. Det redovisade resultatet föregående år motsvarande period var 18,8 mnkr, exklusive försörjningsstödet. Skillnaden mellan åren kan förklaras med återlämnad budget för verksamhet som inte kom igång samt kostnadsdrivande volymökningar inom flera områden. Till exempel fler hemtjänsttimmar, assistanstimmar och externa placeringar av barn och unga.

Administrationen redovisar ett överskott på ca **1,7 mnkr**. Överskottet beror främst på en aktivitetspott inom äldreomsorgen som inte blivit fullt använd, på återbetalning avseende lokalanpassning samt en ej fullt använd budget för konsulter och juridiska tjänster. På lokal- och IT-sidan har det dessutom tillämpats en viss återhållsamhet med anledning av underskott i andra verksamheter.

Äldreomsorgen, exklusive hemsjukvård, redovisar ett överskott på **3,6 mnkr** (+ 22,5 mnkr). Överskottet utgörs delvis av att verksamheterna Trygghetsboende plus och vissa demensplatser inte har startats som planerat. Helårsbudgeten avseende detta uppgår till 10,7 mnkr.

Anledningen till att överskottet inte är större beror till stor del på ett redovisat underskott inom den kommunala hemtjänsten på **6,9 mnkr**. Skillnaden mellan åren beror främst på återlämnade medel för verksamhet som inte kommit igång.

Hemsjukvården redovisar ett överskott om **1,7 mnkr** (+ 0,9 mnkr). Anledningen till att resultatet avviker från helårsprognosen är i huvudsak erhållna medel från Region Halland för hjälpmedel inom hemsjukvårdsavtalet.

Individ- och familjeomsorg redovisar efter december månad ett underskott om **6,7 mnkr** (-4,5 mnkr). Underskottet efter perioden består främst av fler placeringar enligt LVU och LVM. Under året har externa placeringar av vuxna minskat från 15 till 8 mellan januari och december. När det gäller placeringar av barn och unga ligger de kvar på samma höga nivå, alltså 10 till 13 placeringar per månad.

Handikappomsorgen redovisar ett underskott på **3,7 mnkr** (-6,7 mnkr). Underskottet beror framför allt på ett budgetöverskridande inom verksamheten personlig assistans på 5,3 mnkr.

Flykting och integration (inkl. tolkverksamheten) redovisar ett överskott på ca **3,5 mnkr** (-0,3). Överskottet beror delvis på omställning till stödboende (med bibehållen ersättning). Från och med augusti tillämpas den reviderade ersättningsnivån à 1 350 kr (HVB) och 750 kr (stödboende). Tidigare var ersättningen 1 900 kr/belagd plats.

Försörjningsstödet visar efter december månad ett underskott på **4,1 mnkr** (-3,7 mnkr).

* Föregående års resultat motsvarande period inom parantes

Verksamheter (Mnkr)	Intäkt 2017	Kostnad 2017	Netto 2017	Budget 2017	Budgetavvikelse	Budgetavvikelse inkl. resultatreglering
Nämnd	0,0	-1,5	-1,5	1,7	0,2	0,2
Administration	7,3	-127,8	-120,5	122,1	1,5	1,5
Äldreomsorg	87,4	-470,9	-383,5	387,1	3,7	3,7
Hemsjukvård	20,4	-68,4	-48,0	49,7	1,7	1,7
Individ och familjeomsorg	20,1	-134,6	-114,5	107,8	-6,6	-6,6
Handikappomsorg	24,6	-219,6	-194,9	191,3	-3,7	-3,7
Flykting och integration	81,9	-78,3	3,5	0,0	3,5	3,5
Summa exkl. försörjningsstöd	241,7	-1 101,1	-859,4	859,7	0,3	0,3
Försörjningsstöd	6,8	-41,0	-34,1	30,0	-4,1	-4,1
Summa inkl. försörjningsstöd	248,5	-1 142,1	-893,5	889,7	-3,8	-3,8
Resultatreglering från föregående år						
Summa inkl. resultatreglering	248,5	-1 142,1	-893,5	889,7	-3,8	-3,8

Verksamhetsnyckeltal

Område	Utfall 2017	Budget 2017	Utfall 2016	Utfall 2015
Äldreomsorg				
Beställda hemtjänsttimmar	285 010	290 439	281 351	283 577
Å-pris per hemtjänsttimma, kr	484	484	506	483
Summa hemtjänst (kr)	147 912 431	140 572 476	142 443 498	136 875 334
Antal platser i särskilt boende demens	243	243	243	243
Å-pris per plats i särskilt boende demens, kr	611 902	611 902	596 775	590 592
Summa boende demens (kr)	149 000 553	148 692 186	145 016 325	143 513 856
Antal platser i särskilt boende	252	258	252	252
Å-pris per plats i särskilt boende, kr	526 511	526 511	508 105	504 256
Summa särskilt boende (kr)	131 668 740	135 839 838	128 042 460	127 072 512
Handikappomsorg				
Antal timmar för personlig assistans	166 757	149 587	142 978	131 194
Å-pris per timma för personlig assistans, kr	291	291	329	317
Summa personlig assistans (kr)	54 699 053	43 529 817	47 004 290	41 640 256
Antal platser i servicebostad	86	86	86	84
Å-pris per plats i servicebostad, kr	531 979	531 979	-	-
Summa servicebostad (kr)	61 940 478	45 750 194	-	-
Antal platser i gruppboendestad	59	59	59	59
Å-pris per plats i gruppboendestad, kr	986 919	986 919	-	-
Summa gruppboendestad (kr)	42 494 042	58 228 221	-	-
Antal ärenden i daglig verksamhet	207	207	207	197
Å-pris per ärende i daglig verksamhet, kr	319 305	319 305	267 188	265 154
Summa daglig verksamhet (kr)	60 269 145	66 096 135	55 307 916	52 235 338
Antal platser i servicebostad socialpsykiatri	19	22	12	12
Å-pris per plats i servicebostad socialpsykiatri, kr	812 898	812 898	844 126	773 179
Summa servicebostad socialpsykiatri (kr)	16 602 352	17 883 756	10 129 512	9 278 148

Verksamhetsnyckeltal forts.

Område	Utfall 2017	Budget 2017	Utfall 2016	Utfall 2015
Antal ärenden i daglig verksamhet socialpsykiatri	20	20	-	-
Å-pris per ärende i daglig verksamhet socialpsykiatri, kr	88 028	88 028	-	-
Summa daglig vht socialpsykiatri (kr)	1 514 439	1 760 560	-	-
Antal timmar för boendestöd socialpsykiatri	6 938	9 347	7 432	8 812
Å-pris per timma för boendestöd socialpsykiatri, kr	421	421	410	380
Summa boendestöd socialpsykiatri (kr)	2 920 898	3 935 087	3 047 120	3 348 560
Individ- och familjeomsorg				
Antal ärenden i boendestöd IFO	46	-	48	-
Å-pris per ärende i boendestöd IFO, kr	300 kr/tim	300 kr/tim	296 kr/tim	289 kr/tim
Summa boendestöd IFO (kr)	2 613 708	3 377 241	3 291 658	3 223 319
Antal platser institution barn HVB	12	8	10	9
Å-pris per plats institution barn HVB, kr	1 311 798	1 311 798	1 096 274	1 337 797
Summa Institution barn, HVB (kr)	16 834 433	10 494 380	10 962 743	12 040 176
Antal platser institution socialpsykiatri	10	10	10	10
Å-pris per plats institution socialpsykiatri, kr	725 739	725 739	743 581	741 574
Summa institution socialpsykiatri (kr)	7 000 190	7 257 390	7 438 511	7 415 740
Antal platser i familjehemsplaceringar	74	59	76	64
Å-pris per plats i familjehemsplacering kr	404 340	404 340	321 518	327 564
Summa familjehemsplaceringar (kr)	32 041 309	23 856 060	24 435 394	20 964 072

Kommentarer verksamhetsnyckeltal

Antal beställda hemtjänsttimmar ökar mellan åren med ca 4 000 timmar och avvikelser mot budgeterade antal timmar är ca 5 000. Anledningen till avvikelserna mot budgeterade antal timmar är till stor del att prognosen är aningen förskjuten. En teori kring detta är att snittåldern när de äldre börjar få insatser från hemtjänsten är något högre än vad prognosen förutsagt. Det skulle kunna tyda på en högre individuell självständighet och eventuellt också en högre grad av friskhet. Värt att nämna i sammanhanget är att hemtjänsten, trots avvikelserna mot budgeterade antal timmar, totalt sett redovisar ett underskott då hemtjänsten i Falkenbergs kommuns egen regi redovisar ett underskott på 6,9 mnkr.

Inom personlig assistans (LSS/SFB) har antalet betalda timmar ökat med ca 17 000 under 2017. Med 2017 års nivå av assistanssättningen motsvarar detta en kostnadsökning på ca 5 mnkr. Ökningen är inte unik

för Falkenbergs kommun, utan har under de senaste åren varit ett nationellt fenomen. Vissa halländska grannkommuner har uttryckt ett starkt samband mellan Försäkringskassans stramare riktlinjer och kommunens ökade kostnader. I Falkenberg ser vi vissa samband mellan fler kommunala beslut och färre beslut hos Försäkringskassan. Men hur stor del av ökningen som kan härledas till Försäkringskassans ändrade bedömningskriterier är svårt att konkretisera.

Det genomsnittliga antalet HVB-placeringar avviker från budget med 4 placeringar. Årskostnaden per placering ligger på ca 1,4 mnkr vilket totalt sett innebär en budgetavvikelse på ca 6 mnkr.

Även antalet familjehemsplaceringar avviker från budget, men kostnaden för ca 15 till 20 placeringar kan vi få tillbaka från Migrationsverket, vilket innebär att totalkostnaden för familjehemsplaceringar ligger i nivå med budget.

Kultur- och fritidsnämnden

Ordförande: **Per Johansson**
Förvaltningschef: **Jan P Bordahl**
Antal årsarbetare: **127**

Nämndens uppgift

- kultur- och fritidsverksamhet
- bibliotek och museer
- namnsättning av gator m.m.
- skötsel av park, skog, växthus, stränder
- Ätrons laxfiske
- offentlig konst
- lotteritillstånd
- stöd och bidrag till föreningsliv
- öppen ungdomsverksamhet
- uthyrning av anläggningar och lokaler
- kulturmiljövård
- konsument- och skuldrådgivning

Viktiga händelser under året

Utökad och utvecklad ungdomsverksamhet

Den öppna ungdomsverksamheten utvecklades och utökades kraftigt under året. Det var ett resultat av utredningen om hur ungdomsdemokratien i kommunen kan öka. Införandet av en mobil ungdomsgård för att nå ungdomar i hela kommunen är en både speciell och viktig del i denna utveckling.

Falkenberg Arena

Falkenbergs nya arena har under sin första säsong haft hög beläggning och uppmärksammats genom IF Böljans och Falkenbergs FF:s spel i Elitettan respektive Superettan samt två landskamper.

Moderniserat föreningsstöd

Nya bidragsbestämmelser infördes som stärker barn- och ungdomsperspektivet och ger större utrymme än tidigare till politisk viljeinriktning.

Integrationsarbete

Integrationsarbetet har varit framgångsrikt inom flera av nämndens verksamheter. Bland annat har det riktade bidraget till föreningslivet gett stor effekt.

Hållbar laxfisketurism

Tillsammans med Destinationsbolaget startades ett projekt för hållbar laxfisketurism, vilket ger möjlighet till en långsiktighet och en gemensam förvaltningsplan för fisket längs hela Ätran.

Klitterbadet statusbedömning

Klitterbadet visade sig ha ett omfattande renoveringsbehov när anläggningens status bedömdes. Detta ledde till ett vägval där beslutet blev att renovera Klitterbadet för att klara den närmsta femårsperioden, samtidigt som en förstudie om framtiden startas.

Kultursamverkan Region Halland

2017 skedde en nystart för det strategiska samarbetet inom Region Halland avseende kultur. Falkenberg hade till exempel sitt första residens i den nya gemensamma institutionen Art Inside Out. Det regionala designuppdraget positionerades om i formen Rian Designmuseum och en ny kommunikations- och varumärkesplattform för Rian lanserades.

Nämndens utvecklingsmål

Nämndens verksamheter ska bli mer tillgängliga genom utvecklad information och kommunikation, genom insatser för ökad jämställdhet samt arbete som främjar integration och inkludering. Platswebben har bidragit till att stärka marknadsföringen och en ny varumärkesplattform för Rian designmuseum har lanserats. Ungdomsavdelningen har satsat extra på information och kommunikation inom ramen för det utökade uppdraget. Biblioteket har aktivt arbetat med medborgardialog och HBTQ-avdelningen är ett exempel på jämställdhets- och mångfaldsperspektivet. Nämnden delade ut ett riktat uppdragsbidrag till kommunens ridsportföreningar för att gynna jämställdheten inom föreningslivet. Integrationsmedel som nämnden fått ta del av har fortsatt bidra till ett mycket gott resultat vad gäller integration och inkludering. Att fler människor är i etableringsfas vilket kräver förändrade och anpassade arbetssätt.

Medarbetare

Förvaltningen införde samverkan på lokal nivå. Nya uppdrag har medfört ökad grundbemanning, främst inom ungdomsavdelningen. Höstens medarbetarenkät fick hög svarsfrekvens och gott resultat. De nationellt jämförbara indexen, HME – Hållbart Medarbetar Engagemang och NMI – Nöjd Medarbetar Index, fick 76,8 respektive 72,7 på en 100-gradig skala, vilket är mycket bra. I enkäten såväl som i händelsestatistiken framkommer dock att hot om våld från besökare ökar. Detta är ett växande problem som kräver särskilda insatser framöver. Sjukfrånvaron var förhållandevis låg, 3,82 %. Långtidsfrånvaron visar sig inte i första hand bero på arbetsrelaterade problem.

Ekonomi

Årets utfall jämfört med föregående år

2017 års utfall var 119 335 tkr och 105 964 tkr 2016, en skillnad på drygt 14 000 tkr. Skillnaden beror främst på att det kostnader vad för Falcon Alkoholfri Arena som driftsattes 2017 samt den stora satsningen på utökad och utvecklad verksamhet för ungdomar mellan 16 och 20 år.

Årets utfall jämfört med budget

Nämnden redovisar ett resultat på -1 927 tkr (-1 687 tkr inkl. resultatreglering). Drygt 1 000 tkr av underskottet härrör från kända avvikelser som nämnden redovisat i samtliga prognoser under 2017. Det handlar bland annat om högre intäktskrav än utfall för Falkenberg Arena och om lokal på Falkenbergs Idrottsplats.

Ytterligare drygt 200 tkr är kopplade till yttre faktorer, som till exempel högre hyra för parkverksamhetens lokaler och ökade personalkostnader för arbetet med det kunskaps- och kulturcentrum som ska byggas. Eftersom Klitterbadet haft problem med bassängstatus, vattenflöden och rening har färre kunnat bada i utbildningsbassängen, vilket i sin tur inneburit mindre intäkter. Resterande underskott har främst bestått av kostnader i samband med organisationsförändringar och arbetsmiljöåtgärder, däribland avslut av museichefsanställning. Underskottet har kunnat hållas nere då framförallt ungdomsavdelningen, verksamhets- och föreningsstöd genererat tillfälliga överskott.

Verksamheter (Mnkr)	Intäkt 2017	Kostnad 2017	Netto 2017	Budget 2017	Budgetavvikelse	Budgetavvikelse inkl. resultatreglering
Ledning och verksamhetsstöd	0,0	-19,6	-19,6	18,6	-1,0	-0,8
Fritid	23,6	-64,6	-41,0	40,1	-0,9	-0,9
Ungdom samt Falkhallen	5,5	-29,2	-23,8	24,5	0,7	0,7
Föreningsstöd	0,8	-14,0	-13,2	13,3	0,1	0,1
Kultur	2,8	-24,6	-21,7	20,9	-0,8	-0,8
Summa	32,7	-152,0	-119,3	117,4	-1,9	-1,7

Tekniska nämnden

Ordförande: **Lars Agbrant** Förvaltningschef: **Josefin Selander** Antal årsarbetare: **23**

Nämndens uppgift

Tekniska nämnden ansvarar för kommunens

- förvaltning av kommunal infrastruktur och kommunala byggnader
- investeringsprojekt som nybyggnation av skolor, förskolor och infrastruktur i enlighet med kommunens investeringsbudget
- myndighetsutövning inom trafikområdet, parkeringsövervakning, trafiksäkerhetsarbete och kommunala bidrag till enskilda vägar
- strategisk lokalförsörjning och lokalsamordning
- produktion och underhåll av kommunens primärkarta

Viktiga händelser under året

Arbetet med planering och projektering av ett kunskaps- och kulturcentrum har pågått hela året. Vi börjar bygga under 2018. Byggnaden ska inrymma gymnasium, huvudbibliotek och kulturskola och beräknas stå klar vid årsskiftet 2019/2020. Falkenbergs idrottshall vid Tullbroskolan blev klar under året, liksom Tallkottens förskola. Vi håller på att bygga tre nya förskolor – Slöinge förskola, Dals Ängars förskola och Skogstorps förskola.

En utökad budget för fastighetsunderhåll på kommunens grundskolor har gett oss möjlighet att komma ikapp med underhållsarbete på flera skolor. Vi skapar en plan med tioårsperspektiv för underhåll av kommunens fastigheter. Vi arbetar också kontinuerligt med brand-säkerhet, ventilationsåtgärder, kontroll och komplettering av belysning samt anpassningar av utemiljöer.

En stor satsning på asfaltering av gång- och cykelvägar har skett under året vilket resulterat i att 26 km gång- och cykelväg fått ny beläggning. Andra projekt som genomförts under året är underhållsbeläggning på gatunätet och ombyggnad av Klittervägen. Flera gång- och cykelvägar har fått ny belysning och flera andra belysningsprojekt har genomförts. Arbeta med tillgänglighet har resulterat i ett åtgärdsförslag samt vissa ombyggnationer.

Nämndens utvecklingsmål

- Planeringen av underhåll och investeringar i gator och vägar är långsiktig.
- Våra gator och vägar är säkra, trygga och välskötta.
- Planeringen av underhåll och investeringar i fastigheter är långsiktig.
- Våra fastigheter är säkra, trygga och välskötta.
- Vi har en god kommunikation med våra medborgare.

Nämnden har under året arbetat vidare mot utvecklingsmålen och förvaltningen har gjort olika insatser till exempel satsningen på asfaltering av gång- och cykelvägar. Flera skolor ger ett mer välskött intryck tack vare utökad budget för fastighetsunderhåll på grundskolor. Insatser avseende belysning, beläggning, inventering av fastigheter, tillgänglighet och bättre kommunikation med mera har också varit led i nämndens arbete mot utvecklingsmålen.

Medarbetare

Tekniska nämnden har ingen anställd personal utan köper tjänster från samhällsbyggnadsavdelningen under kommunstyrelsen. Under tekniska nämndens ansvar finns medarbetare på bygg- och projektenheten, gatu- och trafikenheten samt mark- och exploateringsenheten. En ökad tillväxt har inneburit en volymökning och under året har bygg- och projektenheten förstärkts med flera nya medarbetare. Det har även rekryterats en ny gatu- och trafikenhetschef.

Under 2017 genomfördes en medarbetarenkät. Resultatet för samhällsbyggnadsavdelningen är sammantaget bra. Svarefrekvensen var 90 % och medelvärdet för samtliga frågeområden ligger över 3,5 i genomsnitt på en femgradig skala. Löneutveckling är det frågeområde som har lägst medelvärde (3,6) medan medarbetarskap, mångfald och ledarskap har medelvärden över 4,0.

Ekonomi

Årets utfall jämfört med föregående år

Tekniska nämndens utfall uppgår till 72,5 mnkr, vilket är 2,1 mnkr högre än 2016. Huvudorsakerna till det detta är avsättningar för huvudstudie i Åtran och muddring i Lövestaviken samt kostnader för rivning och återuppbyggnad efter ett ras vid Glasfiberkajen. Totalt påverkar dessa kostnader utfallet 2017 med 8,9 mnkr. 2016 gjordes en avsättning för kommande sanering i kvarteret Krispel'n med 13,5 mnkr, vilket minskar skillnaden mellan åren.

Årets utfall jämfört med budget

Tekniska nämndens utfall uppgår till 72,5 mnkr vilket är 12,1 mnkr sämre än budget. Den största orsaken till underskottet finns på hamnverksamheten. Underskottet är bland annat en följd av en extra avsättning för muddring. Falkenbergs yttre hamn och Glommens hamn har muddrats under 2017. Vi har planerat för muddring även i Lövestaviken, men denna har skjutits upp till 2018, och vi har satt av pengar för att täcka dessa kostnader. Ytterligare en orsak till underskottet på hamnverksamheten är kostnader för rivning och uppbyggnad av Glasfiberkajen till följd av ett ras vid årsskiftet mellan 2015 och 2016. Underskottet består även av en avsättning för huvudstudie i Åtran. Huvudstudien ska utreda vilken metod som är den bästa möjliga för sanering av det förorenade området.

Fastighetsunderhållet avviker negativt med 2,6 mnkr, vilket beror på kostnader för akuta ventilationsåtgärder på Vinbergsskolan och andra akuta åtgärder i kommunens fastigheter, så som fukt- och vattenskador, skadegörelse mm. Årets elkostnader uppgår till 15,3 mnkr, vilket är 1,9 mnkr högre än budgeterat. Detta beror på fler inhyrda lokaler, att ventilationsflödena har ökat samt ett högre spotpris på el.

Verksamheter (Mnkr)	Intäkt 2017	Kostnad 2017	Netto 2017	Budget 2017	Budgetavvikelse	Budgetavvikelse inkl. resultatreglering
Politisk verksamhet	0,0	-0,4	-0,4	0,4	0,0	0,0
GIS-verksamhet	1,4	-6,2	-4,8	5,0	0,2	0,2
Saneringsfastighet	0,3	-0,2	0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Industrispår	-0,3	-0,4	-0,7	0,4	-0,3	-0,3
Gator, vägar och parkering	10,1	-49,9	-39,8	40,3	0,5	0,5
Miljösaneringar	0,0	-3,0	-3,0	0,0	-3,0	-3,0
Färdtjänst	0,0	-11,4	-11,4	11,0	-0,4	-0,4
Hamn	2,8	-12,6	-9,8	3,9	-5,9	-5,9
Offentlig plats	0,7	-0,4	0,3	-0,1	0,1	0,1
Kollektivtrafik	0,0	-1,4	-1,3	1,0	-0,3	-0,3
Fastighetsunderhåll	2,0	-6,6	-4,6	2,0	-2,6	-2,6
Gemensamma lokaler	170,2	-167,3	2,9	-3,4	-0,5	-0,5
Summa	187,2	-259,8	-72,6	60,4	-12,2	-12,2

Bygglovsnämnden

Ordförande: **Bo Gustafsson**
Förvaltningschef: **Anette Andersson**
Antal årsarbetare: **12**

Nämndens uppgift

Bygglovsnämnden beslutar i frågor om bygglov, rivningslov och marklov. När någon ansöker om bygglov ska nämnden avgöra om projektet stämmer överens med gällande detaljplan och ta ställning till utformningen. Nämnden har också att slå vakt om hur bebyggelsen utformas med tanke på den omgivande miljön.

Viktiga händelser under året

Det byggs bostäder på många ställen i Falkenbergs kommun för närvarande. Under året har 288 nya bostadslägenheter (inklusive fritidshus) blivit inflyttningsklara. Av dessa ligger cirka 70 stycken utanför staden (se bild nedan). Eftersom Falkenberg är en kommun som domineras av villabebyggelse är det viktigt att produktionen av flerbostadshus ökar. En tätare stad ger också bättre förutsättningar för en mer hållbar tätort, till exempel i form av förbättrat underlag för kollektivtrafik. Utifrån bygglovsansökningarna är det tydligt att det även framöver kommer att byggas flera flerbostadshus i centrala Falkenberg. Det finns även visst intresse för att bygga utanför den centrala staden. För närvarande byggs flerbostadshus vid nya järnvägsstationen, på Bacchushalvön, på Hjortsberg och i Stafsinge. Under året har vi fått in bygglovsansökningar för totalt 506 bostäder. (352 lägenheter i flerbostadshus, 123 en-bostadshus och 31 fritidshus.)

Nämndens utvecklingsmål

- **Ökad tillgänglighet på webbtjänst för bygglov**
 - o Publicera ritningsarkivet på webben. Genomfört.
 - o Webbtjänst för bygglovsansökningar mot en steg-för-steg-utformning. Ständigt pågående med IT-avdelningen.
 - o Möjlighet för utveckling av e-tjänst för ansökan bostadsanpassning.
- **Ökad efterlevnad av detaljplaner för att åstadkomma en rättvis och demokratisk hantering**
 - o 23 ärenden överklagades. 118 bygglov beslutades med liten avvikelse. Generellt får byggnadsnämnden oftare rätt vid efterföljande process då bygglov ges utan avvikelse. Bygglovsnämnden har som mål att vara restriktiv vid beslut om avvikelser.
- **Göra kommunen mer tillgänglig för personer med olika funktionshinder**
 - o Vi utför tillsyn enligt "enkelt avhjälpna hinder". Vi har påbörjat tillsyn i centrala Falkenberg. Några förelägganden har tagits upp.
 - o Rekommendationer lämnas angående tillgänglighet även vid fritidshusbebyggelse (Detta är inget krav enligt regelverket).

Medarbetare

Bygglovsnämnden har inte någon anställd personal utan köper sina tjänster internt från samhällsbyggnadsavdelningen på kommunstyrelsen.

En ökad tillväxt har inneburit en volymökning för chefer och medarbetare på bygglovsenheten. Då det råder kraftig högkonjunktur i byggbranschen är det en stor utmaning att rekrytera och att behålla personal. Lars Larsson slutade sin tjänst som bygglovschef i september. Han ersattes av Anette Andersson som började den 1 oktober.

Bostadsanpassningen har haft kostnader på 7 689 tkr jämfört med 2016 då utfallet var 5 074 tkr. Skillnaden beror på att det har kommit in flera stora ärenden.

Årets utfall jämfört med budget

Bygglovsavdelningen har gjort ett överskott på 3 959 tkr jämfört med budget, medan bostadsanpassningen har gjort ett underskott på 2 598 tkr.

Ekonomi

Årets utfall jämfört med föregående år

Bygglovsavdelningen har under 2017 haft intäkter på 12 180 tkr vilket är mer än 2016 då intäkterna uppgick till 10 143 tkr. Detta beror på att kommunen växer och det söks många bygglov för flera stora projekt, både nyetablering och tillbyggnad av befintliga verksamheter. Taxan räknas på yta och intäkten av bygglov och startbesked blir högre för flerbostadshus och industrier.

Verksamheter (Mnkr)	Intäkt 2017	Kostnad 2017	Netto 2017	Budget 2017	Budgetavvikelse	Budgetavvikelse inkl. resultatreglering
Byggnadsnämnden	0,0	-0,3	-0,3	0,3	0,0	0,0
Byggnadsavdelningen	12,2	-9,5	2,7	1,3	4,0	4,7
Bostadsanpassningen	0,0	-7,7	-7,7	5,1	-2,6	-2,6
Summa	12,2	-17,5	-5,3	6,7	1,4	2,1

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Ordförande: **Ingemar Johansson** Förvaltningschef: **Per-Ola Svensson** Antal årsarbetare: **24**

Nämndens uppgift

- verka för att mark, vatten och fysisk miljö används på sätt som är förenligt med långsiktig ekologisk hushållning
- arbeta för att den biologiska mångfalden bevaras
- vara den lokala kontrollmyndighet som svarar för livsmedelssäkerhet gentemot konsumenten
- genom kontroller och inspektioner utöva tillsyn enligt miljöbalken, livsmedelslagen, strålskyddslagen och tobakslagen
- vara behjälplig med information och råd inom dessa lagstiftningsområden.

Viktiga händelser under året

Vi arbetade in ett nytt verksamhetssystem som utvecklades fortlöpande. Vi deltog i Miljösamverkans Goda exempel-dagar där vi bidrog i hög grad och både inhämtade och förmedlade omvärldsbevakning. Vi utvecklade vår samverkan med andra aktörer i kommunen – som kultur- och fritidsförvaltningen, bygglovsavdelningen och barn- och utbildningsförvaltningen. Vi utvecklade vårt kvalitetsarbete som numera utgör ett riktigt bra stöd i verksamheten

Livsmedel. Årets kontroller fokuserade på rengöring. Vi upptäckte betydligt fler avvikelser (50 %) än förra året vilket ledde till många uppföljningsbesök. Vi genomförde projekten ”Kontroll av tillsatser vid tillverkning av kött- och fiskprodukter” och ”Redlighet kött med pilotprojekt jämställdhet”.

Hälsoskydd. Av de 26 hygieniska verksamheter som kontrollerades hade 8 avvikelser. Alla utom en har korrigerats. Kontrollen av offentliga lokaler kom till stor del att handla om ventilation och rengöring i skolor och förskolor. Många brister påträffades, varav en del är åtgärdade och en del kvarstår.

Miljöskydd. 30 verksamheter inom vattenskyddsområden prioriterades. Främst tittade vi på hantering av kemikalier, avfall och dagvatten. Tillsyn av schaktmassor ska också prioriteras och detta arbete har vi satt igång under året.

Avlopp. Vi gjorde 122 tillsynsbesök och utfärdade 319 avloppstillstånd. Ett delvis statligt finansierat projekt för kostnadseffektiv uppföljning av småavlopps funktion i Halland har genomförts. Regeringen meddelade att det inte kommer nya regler angående enskilda avlopp, vilket varit på förslag från Havs- och vattenmyndigheten.

Vattenförvaltning/naturvård. Delvis statligt finansierade projekt som vi startat är ”Utveckling av Falkenbergsmossen” och ”Häckande vadare norra kusten Falkenberg”. Vi har även tagit särskilt ansvar för Högvadsån och startat en arbetsgrupp kring Hjärtaredsån.

Nämndens utvecklingsmål

- Alla medborgare och verksamhetsutövare ska uppleva god service och känna förtroende för vårt arbete.

- I vårt myndighetsuppdrag vill vi prioritera vattenförvaltning och livsmedelsverksamhet, samt samhällsbyggande – med en god bebyggd miljö som har sitt fokus i folkhälsa.
- Vårt myndighetsarbete ska utgå från ett perspektiv där hållbarhet uppnås för nuvarande och kommande generationer.

Insiktsmätningen visar på förtroende för vårt arbete. Nöjdhetsindex uppgår till 73, ett bra resultat som visar på en positiv trend. Bäst omdöme får parametern effektivitet på som når upp till 78.

Under året kontrollerades radon i bostäder, enskilda avlopp, förskolor och skolor (fokus på ventilation och städrutiner), vi tog fram material och hade en informationsdag om dricksvatten. Årets livsmedelsarbete har fokuserat på rengöring.

Det arbete vi utför med stöd av miljöbalken ska ha sin utgångspunkt i hållbarhet i ett längre perspektiv. Vi utför även naturvård som bevarande av naturminnen och vård och skydd av sjöar och vattendrag.

Medarbetare

Hälsoinspiratör och trivselgrupp bidrog och inspirerade i det löpande hälsoarbetet enligt uppsatta mål. Målen handlar i stort om arbetsglädje, medvetenhet och friskvård.

Under hösten gjorde vi en hälsokartläggning bland personalen. Den ska följas upp under 2018 och syftar till att inspirera till hälsofrämjande åtgärder. Tidigare medarbetarenkät har visat att medarbetare behöver hjälp att hantera livsstress och vi har inlett ett sådant arbete. Det mångåriga projektet kring arbetsglädje har under året inriktats mot feedback/återkoppling, något som vi avser att arbeta vidare med.

Delaktighet hos personalen främjades genom systematisk arbetsmiljö- och kvalitetssäkring, tema-APT, tvärgruppsarbeten, miljöbalksforum och personalkonferenser.

Ekonomi

Årets utfall jämfört med föregående år

Jämfört med föregående år ökade våra intäkter med nästan 300 tkr, samtidigt som kostnader för arbetskraft ökade med strax över 200 tkr och övriga kostnader minskade med ca 100 tkr. Inkommande avgifter för tillstånd för enskilda avloppsanläggningar ökade med mer än 300 tkr sedan 2016.

Årets utfall jämfört med budget

Nämnden har för verksamhetsåret 2017 ett överskott med 1 415 tkr inklusive resultatreglering.

Att intäkterna överstiger de budgeterade med 300 tkr beror främst på det intensiva arbetet med enskilda avloppsanläggningar.

Faktiska personalkostnader understiger de budgeterade med nästan 1 300 tkr. Differensen beror på vakanta tjänster. Förvaltningen hade under året ett flertal tjänst- och föräldraledigheter. Därtill valde många av förvaltningens medarbetare att arbeta deltid. Deltidstjänsterna är svåra att ersätta av flera anledningar. Fler inspektörer innebär att vi behöver fler lokaler, vilket vi inte har tillgång till. Inspektörerna arbetar på olika enheter, ibland med egna specialområden. Att rekrytera nya medarbetare som har den kompetens som krävs för att samtidigt kunna täcka upp på flera enheter samt inom respektive specialområde, är väldigt svårt.

Verksamheter (Mnkr)	Intäkt 2017	Kostnad 2017	Netto 2017	Budget 2017	Budgetavvikelse	Budgetavvikelse inkl. resultatreglering
Nämnd	0,0	-0,6	-0,6	0,6	0,0	0,0
Miljö- hälsa och hållbar utveckling	7,4	-14,3	-7,0	8,1	1,1	1,4
Summa	7,4	-14,9	-7,6	8,7	1,1	1,4

Service-nämnden

Ordförande: **Charlotta Jonson** Förvaltningschef: **Majlis Wolfhagen** Antal årsarbetare: **185**

Nämndens uppgift

Service-nämndens uppdrag är att ansvara för stöd till kommunens kärnverksamheter. Detta skall ske genom sammanhållen ledning och att vi tillvaratar samordningsfördelar. Verksamheter som finns inom service-nämnden är kost- & städservice, fordonsverksamhet, kontaktcenter, kontorservice och postbil.

Syftet med nämndens arbete skall vara ökad kvalitet, helhetstänk, kundorientering, affärsmässighet och professionalitet.

Viktiga händelser under året

Kost- & Städservice

Under året har kost- & städservice' verksamhet påverkats av grundskoleutredningen som bl.a. innebär förändrad stadiindelning. Detta får konsekvenser i många av köken där varken utrymme och utrustning räcker till. Vår verksamhet påverkas av övergripande beslut och det leder till att vi får göra de förändringar som krävs för att verksamheten ska fungera.

Inom förskolans verksamhet finns förslag om att alla förskolor skall ha samma service från kost- & städservice. Detta förslag innebär att vi behöver mer kökspersonal.

Planering av tillbyggnad av Solhaga äldreboende pågår vilket innebär ett nytt tillagningskök.

Aktiviteter under året.

- Matglädje inom socialförvaltningen. (Kafferep, tre-rättersmiddagar och olika middagsteman.)
- Wokad mat från foodtrucks och luncher från verksamhetens grillar.
- Aktiviteter i nära samarbete med Destination Falkenberg: Studiebesök med elever på Tångagård med efterföljande vegetarisk matlagning på Tångaskolan med hjälp av Lis Mejeri och Johan Blidberg. Studiebesök på Skrea ost och Kullsgårdsgård med barn från Hertings gårds förskola och matlagning tillsammans med Lisa Lemke. Vi deltog på flera sätt i årets Matdagar.
- Fika med Fairtrade-bananer i förskola/skola och kladdkaka i kommunens äldreboenden för att uppmärksamma att vi är en Fairtrade-kommun.
- Vi har upphandlat lokalvård.

Fordonsverksamhet

Under 2016 beslutade kommunfullmäktige att tillföra 2 mnkr till laddstolpar åt kommunens fordon. Vi har planerat för installationer av laddstolparna tillsammans med socialförvaltningen men tidsplanen har inte kunnat följas. Därför har antalet elbilar inte ökat i den takt som var önskvärd.

Uthyrning av cyklar har ökat under året. Vid årets utgång är 50 cyklar uthyrda.

Kontaktcenter/Kontorsservice

Serviceförvaltningen har under året fastställt kommun-gemensamma riktlinjer för telefoni. I december låstes dörrarna till korridorerna vid ingången från Råd-hustorget för besökare. Bakgrunden till åtgärderna är att vi vill ge kommunens besökare ett bättre bemötande men också aspekter kring säkerhet och brandskydd. Låsningen av ingången vid Rådhusorget innebär hittills en fördubbling av besöken vid vårt kontaktcenter. Från ca 4 000 registrerade besökare under 2015 till drygt 8 000 under 2017.

Nämndens utvecklingsmål

Uppföljning av nämndens mål beträffande kvalitet görs genom enkäter till elever och brukare. Intern servicemätning sker genom enkät till personal i Falkenbergs kommun. Kontaktcenter mäter kund-nöjdhet genom att ringa upp kunder. Samtliga resultat av dessa mätningar finns i nämndens årsberättelse.

Nämnden har som mål att den ekologiska hållbarheten skall öka och det mäts genom andelen ekologiska livsmedel och andelen bilar som körs på fossilfritt bränsle.

Andelen ekologiska livsmedel var vid 2017 års utgång 30,9 %. Fordonsbeståndet är totalt 260 bilar. 210 av dessa är miljöbilar och 172 av dem är fossilfria.

Medarbetare

Under 2017 har de anställda svarat på en ny medarbetar-enkät. Serviceförvaltningens resultat är högt på samt-liga frågeområden. Vi värnar detta goda resultat genom handlingsplaner. Under 2018 satsar vi på utbildning om bemötande och hur man hanterar hot och våld.

Personal inom kontaktcenter/kontorsservice/postbil har erbjudits att göra hälsoprofiltest med hörselkontroll. Hörselkontroller har också genomförts inom fordons-verbsamheten. Bullermätningar har gjorts på ett av kommunens kök. Denna mätning gjordes i december och är inte analyserad.

Ekonomi

Årets utfall jämfört med föregående år

Det stora överskottet 2016 berodde på att antalet sålda måltider ökade kraftigt vilket gjorde att de fasta kostnaderna fördelades på fler måltider. Inför 2017 gjordes en grundlig genomgång av måltidspriserna inom skola/förskola för att minska denna effekt.

Årets utfall jämfört med budget

Under 2017 har förvaltningens verksamheter finansierats med intäkter på 131,5 mnkr.

Avvikelsen mot budget inom kost- & städservice är ett överskott på 1 285 tkr. Överskottet inom kosten beror på fler internt sålda måltider. 500 tkr har därför återbetalats till barn- och utbildningsförvaltningen. Resterande överskott kommer från försäljning av måltider till externa kunder och lägerverksamhet.

Fordonsverksamhetens underskott beror på att elbilar är dyrare i inköp än bensin- och dieselfordon. Denna ökade kostnad jämnas ut på den femårsperiod som hyreskostnaden är baserad på. Utöver detta finns ett underskott pga. att laddstolpar inte installerats som planerat och vi därför inte kunnat använda elbilar. Så snart laddstolpar är installerade kommer de bilar som körs på annat drivmedel att avvecklas.

Verksamheter (Mnkr)	Intäkt 2017	Kostnad 2017	Netto 2017	Budget 2017	Budget-avvikelse	Budgetavvikelse inkl. resultatreglering
Servicenämnden	0,0	-0,3	-0,3	0,2	0,0	0,0
Förvaltningschef	0,0	-0,3	-0,3	0,3	0,0	0,0
Kost- & Städservice	106,3	-105,5	0,8	0,0	0,8	0,8
Fordonsverksamhet	18,2	-19,4	-1,1	0,0	1,2	-1,2
Kontaktcenter/Kontorsservice/ Postbil	7,0	-12,2	-5,3	5,7	0,4	0,4
Summa	131,5	-137,7	-6,2	6,2	0,0	0,0

Överförmyndarnämnden

Ordförande: **Lena Carlbom**
Förvaltningschef: **Linda Jonsson**
Antal årsarbetare: **0**
(verksamheten bedrivs i Varberg)

Nämndens uppgift

Överförmyndarnämnden utövar tillsyn över gode män, förvaltare och förmyndare. Gemensamt för dessa ställföreträdare är att de företräder någon (en huvudman) som helt eller delvis saknar förmåga att själv tillvarata sina intressen och föra sin talan. Ställföreträdarskapen anordnas av domstol eller beslutas av överförmyndarnämnden.

Viktiga händelser under året

Under 2017 genomfördes lagförändringar som ger betydande påverkan på överförmyndarnämndens verksamhet.

Från och med 1 maj 2017 gäller lagändringar som innebär att åldersbedömningar av ensamkommande barn utförs tidigare i asylprocessen. Förändringarna kräver ytterligare utbildningsinsatser då gode män måste förordnas tidigare i processen.

Sedan 1 juli 2017 gäller Lag (2017:310) om framtidsfullmakter som utgör ett alternativ till ordningen med god man och förvaltare och ett komplement till vanliga fullmakter. Hittills har införandet av framtidsfullmakter endast påverkat nämndens verksamhet i form av informationsinsatser. Ytterligare insatser planeras för 2018 och i takt med att fullmakter tas i bruk får nämnden nya arbetsmoment och även, i praktiken, ett utökat uppdrag.

Under 2017 beslutades om ett nytt ersättningssystem för mottagandet av ensamkommande barn och unga. Det nya systemet trädde i kraft 1 juli 2017 och är ett statsbidragssystem med schablonersättning som ersätter tidigare återsökningssystem. För anvisade barn betalas ett schablonbelopp, som sedan fördelas mellan överförmyndarnämnd och socialnämnd. Då schablonens storlek omöjliggör full kostnadstäckning har de båda nämnderna tecknat en överenskommelse om en ömsesidig kostnadstäckning på 80 procent.

Nämndens utvecklingsmål

- rättssäker handläggning
- effektiv tillsyn av hög kvalitet
- kunniga och väl lämpade ställföreträdare
- professionellt förhållningssätt
- fortsatt utveckling av e-tjänster
- effektivare kommunikation genom hemsidor

Medarbetare

Överförmyndarförvaltningens verksamhet bedrivs i Varberg och arbetar efter Varbergs kommuns policy för främjande av mångfald i arbetslivet. Verksamheten har genomfört gemensamma planeringskonferenser och deltagit i yrkesinriktade fördjupningsutbildningar.

All sjukfrånvaro är korttidsfrånvaro. Sjukfrånvaron är lägre jämfört med 2015, men något högre än 2016. Nämnden uppfyller sitt mål om en sjukfrånvaro under 3,5 procent. Samtliga anställda har haft sjukfrånvaro under året.

Ekonomi

Årets utfall jämfört med föregående år

Överförmyndarnämndens utfall 2017 på 3 457 tkr är högre än 2016 års utfall på 2 290 tkr. Överskott gjordes 2016 av arvoden till gode män för ensamkommande barn (EKB), detta borde ha varit periodiserat för att täcka årets underskott på 361 tkr

Årets utfall jämfört med budget

Överförmyndarnämnden exkl. EKB gör ett överskott på 384 tkr jämfört med budget. Nämndens underskott är kopplat till arvoden som betalats ut i förtid. Resterande del beror på ökade kostnader för åldersuppskrivningar.

Verksamheter (Mnkr)	Intäkt 2017	Kostnad 2017	Netto 2017	Budget 2017	Budgetavvikelse	Budgetavvikelse inkl. resultatreglering
Nämnd	0,0	-0,3	-0,3	0,3	0,0	0,0
Förvaltning	0,3	-2,7	-2,4	2,8	0,4	0,4
Arvoden	2,7	-3,5	-0,8	0,0	-0,8	-0,8
Summa	3,0	-6,5	-3,5	3,1	-0,4	-0,4

Revisionen

Revisionens uppgift

Revisorerna har fullmäktiges uppdrag att i enlighet med kommunallagen 12 kap 1 § granska och pröva om:

- Verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.
- Räkenskaperna är rättvisande.
- Den interna kontrollen inom nämnderna är tillräcklig.
- Kommunfullmäktiges beslut, lagar och bestämmelser följs.

I god revisionssed framgår att granskningen ska vara så omfattande att revisorerna årligen kan pröva och uttala sig om ansvarstagandet för samtliga revisionsobjekt, dvs. de styrelser, nämnder och beredningar som ska granskas.

Viktiga händelser under året

- Den grundläggande granskningen har utvecklats genom att revisionen har brutit ned revisionsplanen till ett projekt för varje revisionsobjekt.
- Dokumentationen av granskningsresultaten har samtidigt utvecklats och förbättrats. Det innebär att revisorernas bedömning och ansvarsprövning blivit säkrare.
- Kommunikationen har utvecklats genom att revisionen genomfört både hearingar och dialogmöten med samtliga nämnder, styrelsen och bolagsstyrelserna.

Revisionens utvecklingsmål

Revisionen har inga utvecklingsmål från kommunfullmäktige, men avser under revisionsåret 2018 att ytterligare utveckla:

- Väsentlighet och riskanalysen som är en central del inom revisionsprocessen – ”händelser och företeelser som hotar eller hindrar att uppdrag kan genomföras och att mål för verksamheten nås samt att det sker på ett säkert sätt”

Ordförande: **Gösta Svensson**

- Ytterligare förbättra och utveckla hearingar och dialogmöten i syfte att stärka den grundläggande granskningen.
- Åtterrapporing av granskning ”iakttagelser och noteringar” för att ytterligare förstärka resultatet av revisionens arbete.

Ekonomi

Årets utfall jämfört med föregående år

Kostnaderna för revisionen ökade under 2017 jämfört med 2016 från 1,488 mnkr till 1,553 mnkr.

Årets utfall jämfört med budget

Revisionens resultat i förhållande till budget för 2017 visar ett underskott på 76 tkr. Underskottet beror på ökade kostnader för sakkunnigt biträde p.g.a. att en icke planerad särskild granskning genomfördes i slutet av året. I övrigt är avvikelserna mot budget små. I slutet av året. I övrigt är avvikelserna mot budget små.

Verksamheter (Mnkr)	Intäkt 2017	Kostnad 2017	Netto 2017	Budget 2017	Budgetavvikelse	Budgetavvikelse inkl. resultatreglering
Revision	0,2	-1,8	-1,6	1,5	-0,1	-0,1
Summa	0,2	-1,8	-1,6	1,5	-0,1	-0,1

Falkenbergs Stadshus AB

(moderbolag och koncern)

Bolagets uppgift

Falkenbergs Stadshus AB är moderbolag i kommunens bolagskoncern. Bolaget har ingen egen verksamhet utan har till uppgift att förvalta och äga aktier och andelar i kommunala bolag. Samtliga aktier i Falkenbergs Stadshus AB ägs av Falkenbergs kommun.

Verksamheter som Falkenbergs kommun bedriver genom Falkenbergs Stadshus AB via bolag är: Falkenberg Energi AB, Falkenbergs Bostads AB, Falkenbergs Vatten och Renhållnings AB, Vatten och Miljö i Väst AB, Falkenbergs Näringsliv AB samt Destination Falkenberg AB.

Viktiga händelser under året

Inga väsentliga händelser att redogöra för under räkenskapsåret i moderbolaget.

Bolagets utvecklingsmål

Bolaget har inget utvecklingsmål.

Medarbetare

Bolaget har ingen anställd personal.

Ordförande: **Boris Lennerhov**

VD: **Jan Fritz**

Antal årsarbetare: **0**

Ekonomi

Årets utfall jämfört med föregående år

Verksamheten mellan åren är likartad, avvikelserna beror på små förändringar av internt fakturerade kostnader. Utdelning från dotterbolag 2016 uppgick till 15 mnkr och 31 mnkr 2017.

Årets utfall jämfört med budget

Avvikelseberor på små förändringar av internt fakturerade kostnader.

Resultaträkning (Mnkr)	Utfall 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Utfall 2016
Intäkter	2,9	2,8	0,1	2,7
Kostnader	-3,8	-4,0	0,2	-3,9
Avskrivningar				
Rörelseresultat	-0,9	-1,2	0,3	-1,1
Finansiella intäkter	29,9	31,0	-1,1	14,2
Finansiella kostnader	-5,4	-6,9	1,5	-5,3
Resultat efter finansiella poster	23,6	22,9	0,7	7,7
Bokslutsdispositioner	7,4	8,1	-0,7	7,3
Skatt på årets resultat				
Årets resultat	31,0	31,0	0,0	15,1
Investeringar				0,0

Falkenbergs Bostads AB

Ordförande: **Anette Ivarsson**
VD: **Christian Kylin**
Antal årsarbetare: **107**

Bolagets uppgift

Bolagets uppgift är att inom Falkenbergs kommun förvärva, äga, bebygga och förvalta fastigheter. Verksamheten redovisas som två affärsområden: uthyrning av de ägda fastigheterna och uppdragsverksamhet.

Viktiga händelser under året

Under 2017 har arbetet fortsatt med den nya organisationen som genomfördes hösten 2016. Målet är att vara förberedd att möta interna och externa kunders framtida servicekrav.

Fabo har färdigställt två projekt 2017. Det är två radhuslängor i Glommen med totalt 17 lägenheter och Fabos nya huvudkontor i kvarteret Äpplet dit vi flyttade under året. Pågående projekt är kv. Hjorten där inflyttning sker i februari 2018. Upphandlingen gällande kv. Svärdet avslutades i december 2017 med förväntad byggstart våren 2018. Fabo planerar att bygga ett flerbostadshus i Ullared samt i kv. Grieg. Fabo började även projekteringen av en tillbyggnad på Solhaga särskilt boende. Där blir det 45 boendeplatser och tillagningskök.

I februari 2017 såldes fastigheten Navet till Falkenbergs kommun. Fabo förvärvade även fastigheten Borret i april 2017.

Fabo och Hyresgästföreningen har kommit överens om hyresökningar på 52 kr/lägenhet/år. Överenskommelsen löper över 2018 och 2019

Fabo har ett fastighetsbestånd med ett stort framtida behov av underhåll. Det gäller både ROT-renoveringar och generella reparationer. Under året har vi analyserat och planerat för dessa arbeten.

Bolagets utvecklingsmål

Fabo har utarbetat detaljerade mål från de övergripande målen kring långsiktig tillväxt, hållbar ekonomi, social hållbarhet och hållbar miljö. Vi bedömer att dessa detaljerade mål har uppnåtts under 2017.

Medarbetare

Medarbetarenkäten som genomfördes 2017 gav ett NMI på 65, vilket är en ökning med 10 enheter från 2016 efter kraftiga minskningar 2015 och 2016. eNPS blev -17 2017 jämfört med -30 2016.

Vår sjukfrånvaro 2017 är 4,84 % och är nästan på 2015 års nivå. Ökningen 2017 beror på några långtidssjukskrivningar och enligt vår analys har det inte varit arbetsrelaterade sjukskrivningar. Målet är att nå nivån från 2016, som var 2,51 %.

Ekonomi

Årets utfall jämfört med föregående år

De ökade intäkterna beror främst på försäljningen av Navet, vilket gav en ökad intäkt på 12,2 mnkr. Vi hade också en ökad uppdragsverksamhet på 3,8 mnkr vilket också lett till större kostnader. Fabo har även haft ökade kostnader för vattenskador, vilket kan härledas till fastighetsbeståndets skick.

Årets utfall jämfört med budget

Försäljningen av Navet och ökningen av uppdragsverksamheten var inte budgeterade intäkter. På kostnadssidan är kostnaderna för vattenskador högre än budget. Fabos flytt av it-miljö från egen miljö till kommunens har genererat högre kostnader än budgeterat. Även fastighetsskatt och personalkostnader har ett högre utfall.

Resultaträkning (Mnkr)	Utfall 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Utfall 2016
Intäkter	296,0	280,2	15,8	275,6
Kostnader	-175,1	-167,6	-7,6	-170,1
Avskrivningar	-47,5	-48,3	0,9	-45,1
Rörelseresultat	73,4	64,3	9,1	60,5
Finansiella intäkter	-5,2	0,2	-5,0	2,8
Finansiella kostnader	-29,9	-36,8	6,9	-27,5
Resultat efter finansiella poster	38,3	27,7	10,6	35,8
Bokslutsdispositioner	-38,5	-28,0	10,5	-29,7
Skatt på årets resultat	-0,1		-0,1	0,2
Årets resultat	-0,3	-0,3	0,0	6,3
Investeringar	56,9	241,3	184,4	81,0

Falkenberg Energi AB

Ordförande: **Göran Janko** Förvaltningschef: **Bo Anders Antonsson** Antal årsarbetare: **34**

Bolagets uppgift

Bolaget är uppdelat i tre affärsområden, elnät, fjärrvärme och elhandel.

Affärsområde elnät ansvarar för eldistributionen till kunderna inom vårt koncessionsområde, i och omkring Falkenbergs tätort. Affärsområde fjärrvärme ansvarar för utveckling, produktion, distribution och försäljning av fjärrvärme till kunder inom Falkenbergs kommun. Affärsområde elhandel bedriver produktion av och handel med energi.

Viktiga händelser under året

Elnätsomsättningen blev 367 GWh vilket är en ökning av 14 GWh jämfört med 2016. Ökningen beror på fler nya abonnenter samt att flera av de större industrierna har utökat sin verksamhet. På grund av högre avgifter till regionnätet har vi i vår tur höjt våra tariffer. De är fortfarande låga, bland de lägsta i Sverige och de ligger på samma nivå som jämförbara områden i Halland. Falkenbergs stad växer och för att möta denna expansion pågår nu planarbetet för en ny mottagningsstation i den östra stadsdelen. Vi har planerat för att modernisera Hertings kraftstation. Det arbetet kommer att ske i etapper under ett par år framöver.

Det milda vädret gjorde att leveransvolymen på fjärrvärme blev samma som året innan, 67 GWh. Ombyggnad av befintlig ackumulatortank, bättre bränslekvalitet och nytt styrsystem bidrog till att

kostnaderna för bränslemixen kunnat sänkas trots prisuppgångar och skattechöjningar på bränslen. Den fossilfria bränsleproduktionen under 2017 blev fantastiska 99,5 %. Fjärrvärme är den mest ekonomiska och bekväma uppvärmningsformen! Under året har vi tecknat avtal om tomt på Smedjeholm dit biooljepannan på Ekobilen ska flyttas.

Elhandeln ökade, både i antalet kunder och i omsättning. Försäljningen steg till 129 (125) GWh. Elpriset har legat på en stabilt låg nivå under året. Ytterligare ett milt år i kombination med god vattentillgång höll priserna nere. Årsmedelspotpriset blev 31 öre/kWh.

Bolagets utvecklingsmål

- Ökad andel egen förnybar elproduktion inom elhandeln
- Fossilfritt FEAB-klimatbokslut
- Ökad tillgänglighet för kunder: avbrottsinformation, ökade telefon- chatttider samt aktivare användning av sociala medier

Vi har på kommunens uppdrag, projektlett och upphandlat ett moderniseringsprojekt avseende Hertings vattenkraftverk. Projektet genererar utökad förnybar elproduktion och nya elcertifikat. Vi levererar för 2017 ett klimatbokslut som visar att företaget är 99,5 % förnybart. Vi har ökat tillgängligheten för kunderna genom att införa information om elavbrott på hemsidan.

Medarbetare

Vi var 38 anställda, 11 kvinnor och 27 män. Medelåldern var 49 (48) år. Sjukfrånvaron av total arbetstid låg på 2,8 (4,2) %. Sänkningen hänger ihop med en minskad andel långtidssjukskrivna. Undersökning av Nöjd-Medarbetar-Index (NMI) visar en ökning på två procentenheter. Ökningen från förra årets goda resultat är ytterligare 2 procentenheter, till ett index på 74. Utifrån undersökningen har vi arbetat fram en åtgärdsplan tillsammans med personalen, för att på bästa sätt skapa en god arbetsmiljö. Vi eftersträvar en jämställd arbetsplats och arbetar aktivt med detta i våra rekryteringsprocesser.

Ekonomi

Årets utfall jämfört med föregående år

Anledningen till ett förbättrat resultat med 900 tkr är höjda elnätstariffer, en lyckad investering i ackumulatortankens kapacitet och minskade kvotpliktskostnader.

Årets utfall jämfört med budget

De största orsakerna till avvikelsen är höjda elnätstariffer, förbättrad bränslemix på grund av ackumulatortankens kapacitetsökning, minskade kvotpliktskostnader och lägre kostnader för kontorsfastigheten.

Resultaträkning (Mnkr)	Utfall 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Utfall 2016
Intäkter	212,9	193,3	19,7	192,0
Kostnader	-153,3	-143,7	-9,4	-134,2
Avskrivningar	-17,4	-17,4	0,0	-16,7
Rörelseresultat	42,2	32,2	10,3	41,1
Finansiella intäkter	0,0	0,1	-0,1	0,0
Finansiella kostnader	-1,2	-0,8	-0,4	-1,1
Resultat efter finansiella poster	41,0	31,4	9,8	40,0
Bokslutsdispositioner	14,8	-21,3	36,1	10,0
Skatt på årets resultat	-12,4	-2,2	-10,2	-11,0
Årets resultat	43,4	7,9	35,7	38,9
Investeringar	27,6	41,1	13,5	34,0

Falkenbergs Vatten- och Renhållnings AB

Ordförande: **Vagn Abel**

VD: **Margareta Björksund-Tuominen**

Antal årsarbetare: **0**

Bolagets uppgift

Vår uppgift är att inom Falkenbergs kommun äga och hyra de allmänna vatten och avloppsanläggningarna, vara huvudman för den allmänna vatten- och avloppsverksamheten, VA, samt svara för den kommunala renhållningen – utom vad gäller myndighetsutövningen.

Viktiga händelser under året

VA -verksamhetens resultat uppgår till -2,9 mnkr (-3,1 mnkr). Underskottet bokas upp som en minskad skuld till VA-abonnenterna och den totala skulden uppgår nu till 7,4 mnkr. Underskottet är lägre än planerat vilket huvudsakligen förklaras av högre intäkter.

Framtida utmaningar är att vi ska fortsätta planera och bygga ut systemen för vatten och avlopp i nya områden och i omvandlingsområden. Ytterligare en utmaning är att finansiera och underhålla anläggningar och ledningsnät – samtidigt som vi beaktar inverkan av pågående och framtida klimatförändringar.

Bolaget satsar likt tidigare år på en ökad förnyelse av

ledningsnätet vilket bland annat innefattar omläggning och relining av ledningar liksom en ökad inspektion av ledningsnätets status.

VA har under året investerat för 42,3 mnkr. De största investeringarna handlar om:

- reinvestering i Älvsereds reningsverk, 2,9 mnkr
- exploatering av södra Smedjeholms industriområde, 2,3 mnkr
- exploatering VA ledningar i Efra by, 1,9 mnkr
- exploatering VA -ledningar i Stafsinge, 11,7 mnkr.

Avfallsverksamhetens resultat uppgår till -3,6 mnkr (+6,3 mnkr). Underskottet bokas upp som en minskad skuld till avfallsabonnenterna och den totala skulden uppgår nu till 8,6 mnkr. Underskottet är något högre än budgeterat och förklaras främst genom ökade entreprenadkostnader. För året sänktes grundavgiften i avfallstaxan med 15 %.

Avfallsverksamheten har under året investerat för 4,0 mnkr. Den största utgiften var ombyggnaden av ÅVC Sandladan.

Bolagets utvecklingsmål

Bolagets mål för verksamheten och fokusområden finns i verksamhetsplanen för åren 2017 till 2019 och bedöms för året som uppnådda i den mån mätning gjorts på årsbasis.

Medarbetare

Bolaget har ingen anställd personal. Styrelsen består av fem ordinarie ledamöter vilka alla är män. Bolagets verkställande direktör är en kvinna, hon är anställd i VIVAB och innehar samma position i VIVAB och i Varberg Vatten. Personalkostnader i bolaget utgörs huvudsakligen av ersättningar till styrelsen.

Ekonomi

Årets utfall jämfört med föregående år

VA verksamhetens resultat för året är i samma nivå som föregående år. Intäkter och kostnader ökar med cirka 3 mnkr främst på grund av tillkommande anslutningsavgifter (intäkt) samt ökade entreprenad- och underhållskostnader. Återvinning och avfall gör ett planerat underskott för året. Avvikelsen avser främst en återföring av 3,0 mnkr för tidigare avsättning för sluttäckning av deponier i kommunen som genomfördes 2016.

Årets utfall jämfört med budget

Bolaget gör sammantaget för året ett negativt resultat på 6,5 mnkr, cirka 2,5 mnkr bättre än budget. Underskottet för VA och Återvinning och avfall (Å/A) regleras mot respektive kollektiv och hanteras i resultaträkningen som en ökad intäkt. Resultatet för verksamheterna; Fastigheter och Industrirening (0,5 mnkr) balanseras genom överavskrivningar varav bolaget som brukligt redovisar ett nollresultat.

Resultaträkning (Mnkr)	Utfall 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Utfall 2016
Intäkter	163,8	158,6	5,1	152,0
Kostnader	-134,4	-128,8	-5,6	-123,7
Avskrivningar	-23,1	-23,4	0,3	-22,3
Rörelseresultat	6,2	6,4	-0,2	6,0
Finansiella intäkter	-0,6	0,2	-0,8	-0,6
Finansiella kostnader	-5,1	-6,4	1,3	-4,9
Resultat efter finansiella poster	0,5	0,3	0,3	0,5
Bokslutsdispositioner	-0,5	-0,3	-0,3	-0,5
Skatt på årets resultat	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringar	50,0	82,4	-32,4	28,5

Falkenbergs Näringsliv AB

Ordförande: **Mari-Louise Wernersson**

VD: **Jan Melkersson**

Antal årsarbetare: FNAB: **6** DFAB: **9**

Bolagets uppgift

Falkenbergs Näringsliv AB, FNAB: Bolaget ska bidra till att skapa de bästa förutsättningarna för att starta, driva och utveckla företag i Falkenberg.

Destination Falkenberg AB, DFAB: Bolaget skall i samverkan med näringslivet och de kommunala verksamheterna utveckla, profilera och marknadsföra platsen Falkenberg, både som besöksmål och som plats att leva på. Bolaget skall även samordna evenemang inom Falkenbergs kommun. Vidare ska bolaget bedriva turistinformation.

Viktiga händelser under året

FNAB: På nationell nivå var konjunkturen fortsatt mycket god under 2017 och vårt läge i en expansiv region driver på detta. Företagen mår bra vilket vi ser i den mätning som vi årligen genomför via Bisnode. Företagens s.k. förädlingsvärde har förbättrats stadigt sedan 2014.

Företagens investeringar, som syftar till att stärka deras konkurrenskraft, inbegriper större handelsytor, fler reseanledningar, automatisering, större lager och så vidare. Framförallt ser vi att bostadsbyggande har tagit ordentlig fart vilket drar många branscher.

Kommunen har sålt färre kvadratmeter verksamhetsmark under 2017 men får fortfarande många förfrågningar. De vanligaste orsakerna till att en markaffär inte genomförs är att den skjuts på framtiden på grund

av tidsbrist samt att det är svårt att hitta byggbolag som har möjlighet att leverera. I centrum fortsätter trenden med minskad efterfrågan på handelsytor till förmån för fler tjänste- och upplevelsebaserade verksamheter.

DFAB: Bolaget har under året 2017 lanserat nya hemsidan www.falkenberg.se. Hemsidan är en bra plattform för marknadsföring av staden Falkenberg. Under året har bolaget investerat i en digital skylt som skall sättas upp vid E6:an och som ska synliggöra evenemang i Falkenbergs kommun. Bolaget har genomfört flera stora projekt bl.a Falkenbergs Matdagar och två stora sportevent i syfte att attrahera både Falkenbergs invånare och besökare.

Bolagets utvecklingsmål

FNAB verkar för att

- Skapa ett nationellt känt matkluster med innovativ höjd till 2020.
- Skapa fler utbildningar i kommunen som matchar företagets kompetensbehov.
- Kommunens service till företagen ska vara i toppklass.

DFAB driver Falkenbergs skafferi och har genomfört Falkenbergs Matdagar samt medverkat på Passion för mat.

Falkenbergs kommun sökte fyra yrkeshögskoleutbildningar och vi fick ansökan om en utbildning till husbilstekniker beviljad. Vi medverkar kontinuerligt

på regional och lokal nivå för att förbättra kompetensförsörjningen.

Under året har vi också i samverkan med utvecklingsenheten följt upp SKL:s insiktsmätning på ett strukturerat sätt och resultatet i senaste mätningen visade på en klar förbättring. Genom aktiviteter som exempelvis seminarier och frukostmöten har vi jobbat för att förbättra kommunens arbete med att möta företagare. I Svenskt näringslivs ranking förbättrade vi resultatet och hamnade på 16:e plats av landets 290 kommuner.

DFAB:

Bolagets främsta uppgift är att tillsammans med Falkenbergs kommun och våra partnerföretag utveckla platsen och därigenom öka livskvaliteten hos invånare, besökare och näringsidkare i Falkenbergs kommun. Detta skall ske i samverkan med kommunens invånare.

- Destinationsutveckling
- Offensiv marknadsföring
- En samordnad besöksnäring

Destination Falkenberg jobbar för att destinationens erbjudande är samlat, paketerat och köpbart utifrån målgruppernas och marknadens krav. Bolaget ska också arbeta aktivt med produkt- och kvalitetsutveckling av Falkenbergs utbud tillsammans med besöksnäringens aktörer.

Vi har under början av 2017 lanserat platsens nya hemsida www.falkenberg.se vilket har slagit mycket väl ut. Vi fortsätter arbetet med marknadsföring, allt ifrån det tryckta materialet till olika sociala kanaler. Ett bra exempel på detta är hela arbetet med Falkenbergs skafferi som har gett oss mycket uppmärksamhet.

DFAB har under 2017 skapat många olika mötesplatser/

forum för besöksnäringens alla olika aktörer. Allt ifrån besöksnäringdag med inspirationsföreläsningar till ett antal olika klustermöten. Vår evenemangslots har ca 200 kontaktytor med olika arrangörer.

Medarbetare

FNAB:

Projektet Servicepunkter på landsbygden har tillfört en 75-procentig tjänst som projektledare. Tjänsten finansieras av projektmedel från Tillväxtverket. Resultatet av medarbetarenkäten låg klart bättre än i kommunen i stort.

DFAB:

Bolagets egen marknadsavdelning verkställdes under året, vilket har medfört en ökning av personalstyrkan, med en heltidstjänst. Resultatet av medarbetarenkäten låg klart bättre än kommunen i stort.

Ekonomi

Årets utfall jämfört med föregående år

Årets resultat efter finansiella poster uppgår till -14,7 mnkr, vilket är 2,1 mnkr sämre än föregående år. 2016 genomfördes projektet Falkenbergs Matdagar med bidrag från Framtidbanken, Region Halland och LLUH. Evenemanget har genomförts även under 2017 men utan extern finansiering. Två stora sportevent och fotbollslandskamper samt nyanställningar har bidragit till ökade kostnader jämfört med 2016.

Årets utfall jämfört med budget

Årets resultat efter finansiella poster är 1,2 mnkr bättre än budget. Fr.o.m. 1 januari 2017 drivs projektet Servicepunkter på landsbygden med finansiering från Tillväxtverket. En projektledare har anställts för att driva projektet. Projektet är inte budgeterat. Årets kostnader, avskrivningar och investeringar är lägre än budgeterat.

Resultaträkning (Mnkr)	Utfall 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Utfall 2016
Intäkter	7,7	7,5	0,2	8,3
Kostnader	-21,2	-21,7	0,5	-19,7
Avskrivningar	-1,1	-1,5	0,4	-1,1
Rörelseresultat	-14,6	-15,7	1,1	-12,5
Finansiella intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansiella kostnader	-0,1	-0,2	0,1	-0,1
Resultat efter finansiella poster	-14,7	-15,9	1,2	-12,6
Bokslutsdispositioner	14,8	15,9	-1,1	12,4
Skatt på årets resultat	-0,1	0,0	-0,1	0,0
Årets resultat	0,0	0,0	0,0	-0,2
Investeringar	0,4	2,8	-2,4	0,4

Räddningstjänsten Väst

Ordförande: **Tore Holmefalk** Förvaltningschef: **Jan Sjöstedt** Antal årsarbetare: **369**

Bolagets uppgift

Vår verksamhetsidé säger att vi tillsammans med andra ska skapa trygghet genom skydd mot oönskade händelser. Det här är våra mål:

- Den enskildes förmåga ska öka.
- Antalet oönskade händelser ska minska.
- Responstiderna ska minska.

Utöver de tre målen har vår direktion gett oss ett viktigt uppdrag med tydliga utvecklingsmål:

- En räddningstjänst för alla.

Viktiga händelser under året

Under året har vi haft ett par större bränder som lett till krävande insatser och fordrat stora resurser i form av tid, materiel och personal. Dessa händelser är inget någon önskar men de är oerhört lärorika och vi har visat att vi har en god förmåga att hantera händelser av detta slag.

I och med de låga grundvattennivåerna fick vi, Räddningstjänsten Väst, i uppdrag att samordna kommunernas arbete med en löpande lägesbild. Vi samverkade med länsstyrelsen som i sin tur samordnade arbetet på regional nivå.

Vårt utvecklingsarbete med att involvera fler aktörer fortskrider och som en del i detta har vi driftsatt Frivillig insatsperson i ytterligare två samhällen. Vi utbildar de frivilliga så att de kan agera vid exempelvis en brand eller trafikolycka.

I början av året förtydligade våra två medlemskommuner, Varberg och Falkenberg, vårt uppdrag inom säkerhet och folkhälsa. Det skapar stabilitet, helhetssyn och synergieffekter för kommunerna att samordna dessa arbeten hos räddningstjänsten.

Bolagets utvecklingsmål

För att kunna arbeta mot våra mål tar vi årligen fram ett antal åtgärder i vår verksamhetsplan. Uppföljningen av 2017 års åtgärder visar en god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv.

Medarbetare

Vårt interna utbildningspaket Medarbetarutveckling är genomfört för samtliga tillsvidareanställda medarbetare. Våra stora yrkesgrupper är undersköterska, brandman och arbetsledare. Sjukfrånvaron i procent av arbetad tid är 5,9 %. Uppdraget En räddningstjänst för alla anger att vi ska öka underrepresenterat kön inom grupperna undersköterskor och brandmän.

Ekonomi

Årets utfall jämfört med föregående år

Räddningstjänsten Väst redovisar ett resultat på 7,6 mnkr vilket är 6,4 mnkr bättre än föregående år. De största skillnaderna ligger huvudsakligen på intäktssidan och är av engångskaraktär. Dels gäller det årsavgifter för automatlarm, där en del släpande avgifter från 2016 inkluderas i 2017, dels intäkter för onödiga automatlarm och Trygghetsteam Söder.

Årets utfall jämfört med budget

Den medlemsbidragsfinansierade verksamheten redovisar ett positivt resultat på 5,4 mnkr vilket är 3,9 mnkr bättre än budget. Avvikelsen beror till stor del på att intäkterna blivit större än budgeterat.

Även resultatet för den externfinansierade verksamheten, Trygghetsteamen, på 2,2 mnkr beror på högre intäkter än budgeterat.

Sammanfattningsvis redovisar Räddningstjänsten Väst ett resultat på 7,6 mnkr vilket motsvarar en positiv budgetavvikelse på 6,1 mnkr.

Resultaträkning (Mnkr)	Utfall 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Utfall 2016
Intäkter	175,4	165,2	10,2	162
Kostnader	-162,7	-158,2	-4,5	-155,9
Avskrivningar	-4,8	-5,3	0,5	-4,6
Rörelseresultat	7,9	1,7	6,2	1,5
Finansiella intäkter	0,0	0,1	-0,1	0,0
Finansiella kostnader	-0,3	-0,3	0,0	-0,3
Resultat efter finansiella poster	7,6	1,5	6,1	1,2
Bokslutsdispositioner	0,0	0,0	0,0	0,0
Skatt på årets resultat	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	7,6	1,5	6,1	1,2
Investeringar	10,1	12,8	2,7	0,6

Foto: Räddningstjänsten Väst

Revisionsberättelse för 2017

Uppdrag och granskningsinriktning

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i kommunstyrelsen, nämnderna, beredningarna samt genom utsedd lekman-revisor verksamheten i kommunens aktiebolag.

Kommunstyrelsen, nämnderna och beredningarna ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll samt återredovisning till fullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och att räkenskaperna är rättvisande samt att pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag, mål och de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunens revisionsreglemente, kommunallagen och god revisions sed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning. I revisionsarbetet har vi biträtt av PwC.

Granskningsresultat

Nedan presenteras resultatet av vår granskning under 2017.

Grundläggande granskning

Under året har vi genomfört en grundläggande granskning av nämnder och styrelse i enlighet med god revisions sed. Granskningen har successivt utvecklats och delvis anpassats till den goda sed som definierad av Sveriges kommuner och landsting (SKL).

Vår granskning av verksamheten har bland annat genomförts genom dokumentstudier, vilka har kompletterats med överläggningar med kommunstyrelsens presidium och nämndernas presidier vid två tillfällen under året. Vid dessa sammanträden har frågor som berör styrning, uppföljning och kontroll behandlats. Vi har även träffat företrädare för verksamheten för att informera oss djupare. Nämndernas protokoll har fortlöpande gått igenom med fokus på väsentliga beslut fattade av nämnderna.

Vår grundläggande granskning omfattar följande områden;

- a) God ekonomisk hushållning – uppföljning av fullmäktiges mål
- b) Nämndernas styrning och interna kontroll
- c) Årsredovisning

Den grundläggande granskningen har kompletterats med fördjupade granskningsinsatser i enlighet med vår riskbedömning och revisionsplan. Resultatet av de fördjupade granskningsinsatserna kommenteras i separat stycke nedan.

a) God ekonomisk hushållning – uppföljning av fullmäktiges mål

I kommunallagen föreskrivs att det för verksamheten skall anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. För ekonomin skall anges de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Revisorerna skall därefter bedöma om resultatet i årsbokslutet är förenligt med de mål som fullmäktige fattat beslut om.

Falkenbergs kommun har en relativt ny styrmodell innebärande att fullmäktige fastställt fyra övergripande utvecklingsmål, vilka nämnderna och styrelsen (och bolag) har att arbeta i enlighet med. Därutöver har fullmäktige fastställt kritiska kvalitetsfaktorer (KKF) vilka nämnderna och styrelsen skall följa upp. Årliga målvärden för de övergripande utvecklingsmålen samt KKF:erna har

inte fastställts av fullmäktige. De målsättningar som nämnderna själva fastställt är formellt sett inte en del av målsättningarna kopplade till god ekonomisk hushållning.

Bedömning

Vi bedömer att årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. De finansiella målen för 2017 är uppfyllda.

Under året har vidareutveckling av styrmodellen skett med avseende på verksamhetsmålen av betydelse för god ekonomisk hushållning. Vi har tagit del av den uppföljning som lämnas i årsredovisningen avseende de fyra övergripande utvecklingsmålen men kan i anledning av denna inte lämna någon tydlig bedömning avseende uppnått resultat för året i förhållande till en tydligt definierad målsättning. Vi uppfattar dock att redovisningen förbättrats betydligt och vill särskilt lyfta fram att det nu sker en redovisning av kritiska kvalitetsfaktorer. Nämndernas målsättningar, vilka inte är föremål för fullmäktiges prövning, omfattas inte av vår granskning och bedömning.

b) Nämndernas styrning och interna kontroll

Enligt kommunallagen 6 kapitalet och 6 § skall nämnderna ”var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

De skall också se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.”

Med ovanstående avses att nämnderna skall ha en styrning och kontroll så att fullmäktiges målsättningar uppnås. Verksamheten skall bedrivas på sådant sätt att medborgarnas förtroende för verksamheten upprätthålls och förstärks.

Falkenbergs kommun har under året påbörjat ett utvecklingsområde avseende styrning och intern kontroll kopplat till den nya styrmodellen för kommunen. Exempelvis har en ny policy för intern kontroll arbetats fram vilken kommer att tillämpas fullt ut från och med 2018.

Nämndernas och styrelsens arbete med intern kontroll under 2017 har bedrivits i enlighet med tidigare års praxis i avvaktan på nya rutiner för 2018. Detta innebär bland annat att riskanalyser och internkontrollplaner främst omfattar det finansiella perspektivet. Inför 2018 kommer även verksamhetsperspektivet att ingå vilket är nödvändigt i förhållande till gällande lagstiftning. De

ambitioner avseende intern kontroll som fanns inför år 2017 har inte fullt ut kunnat infrias vilket påverkar vår bedömning nedan.

Ett område som vi särskilt uppmärksammat under året är nämndernas rutiner för och hantering av jävssituationer som ett led i nämnderna interna styrning och kontroll. God kunskap och bra rutiner gällande jäv är av yttersta vikt för att upprätthålla ett gott förtroende för den kommunala organisationen. Vår granskning har skett utifrån Sveriges kommuner och landstings vägledning ”Om mutor och jäv” från 2012 samt som ett led i vår uppföljning av föregående års granskning kring EKO-frågor (Etik, korruption och oegentligheter).

Bedömning

Vår bedömning är att nämndernas och styrelsens arbete med styrning och intern kontroll har skett i enlighet med gällande regelverk och beslut. Bedömningen av internkontrollarbetet under 2017 är att det har brister vilket vi även påpekat tidigare år (brister i systematik och omfattning). Vi ser även att förutsättningar finns för vidareutveckling, vilket stöds av de beslut som fattats med inriktning på 2018.

Rutiner och kunskap gällande hantering av eventuella jävssituationer inom nämnderna bör vidareutvecklas. Det räcker inte att enbart formellt inte delta i ett beslut där jävsproblematik kan föreligga. Nämndsledamot som bedöms som jävig kan heller inte delta i beredning och övrig handläggning och diskussion av ärendet fram till formellt beslut. Denna praxis bör införas i Falkenbergs kommun.

c) Årsredovisning

Kommunstyrelsen har ansvar för att upprätta bokslut och årsredovisning i enlighet med bestämmelser i kommunallagen och kommunal redovisningslag. Utformning och innehåll skall följa god sed, det vill säga vara i enlighet med gällande lagstiftning och hur normgivande organ tolkat lagstiftningen.

Bedömning

Vår bedömning är att årsredovisningen ger en rättvisande bild över verksamhetens resultat, ställning och utfall för år 2017. Balanskravet uppfylls. Räkenskaperna bedöms i allt väsentligt vara rättvisande. Avvikelse från god sed kommenteras i bifogat PM avseende granskning av årsredovisning 2017.

Fördjupade granskningar

Vi har under året slutfört fyra fördjupade granskningsinsatser varav en i samverkan med revisorerna i övriga kommuner i Halland samt revisorerna i Region

Halland. Våra granskningar har fortlöpande avrapporterats till respektive ansvarig nämnd samt till kommunfullmäktige. Iakttagelser och synpunkter är i några fall fortfarande föremål för vår dialog med nämnderna.

Följande fördjupade granskningar har genomförts under året

- Granskning av kommunens arbete med arbetsmiljö och sjukfrånvaro
- Särskild granskning av om beslutet att avsluta anställningsavtalet med en förvaltningschef
- Granskning om huruvida nämndprotokollen överensstämmer med kommunallagen samt om nämnd- och bolagsprotokoll är ändamålsenliga för att möjliggöra kommunstyrelsens uppsiktsplikt.
- Samgranskning av hemsjukvården i Halland

Vi har under året även genomfört en uppföljning av genomförda granskningar 2015.

Bedömning

Vår samlade bedömning av granskningarna ovan är att utveckling av vissa rutiner kan ske. Sammantaget visar våra granskningar att nämndernas styrning i allt väsentligt fungerat tillfredsställande under året. Våra iakttagelser och synpunkter kommer att följas upp under kommande år.

Vår särskilda granskning av beslutsgången kring avslut av anställningsavtalet med en förvaltningschef påvisade att beslutet om anställningens upphörande fattats i strid med gällande delegationsordning. Då möjligheten till ordförandebeslut i kommunens delegationsordning följer av 6 kap. 36 § Kommunallagen (vid tidpunkten för beslut gällande Kommunallag) strider detta beslut likväl mot Kommunallagen.

Beslut om avslut av anställningar är väsentliga – både för den enskilde medarbetaren och för kommunen såsom arbetsgivare. Det är därför av yttersta vikt att sådana ärenden är noggrant förberedda och analyserade samt att beslutsgången är korrekt. Att fatta beslut utan tydligt stöd av delegation måste därför i detta fall betraktas som väsentligt. Vi finner därav anledning skäl att rikta anmärkning mot kommunstyrelsens ordförande för bristande följsamhet mot delegationsordningen.

Vi noterar att frågan var komplex, att händelserna har diskuterats av ansvarig nämnd i efterhand samt att åtgärder vidtagits inför framtiden.

Underlag för bedömning i ansvarsfrågan

För vår bedömning i ansvarsfrågan åberopar vi ovanstående granskningar granskningsrapporter samt vår grundläggande granskning. Upprättade granskningsrapporter har fortlöpande under året översänts till kommunfullmäktige.

Därutöver har vi genomfört ett antal förstudier, förfrågningar samt överläggningar med verksamhetsföreträdare. Vi har dessutom haft överläggningar med kommunfullmäktiges presidium.

Revisorernas uttalande

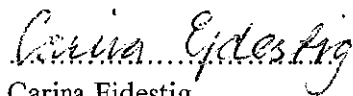
Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för kommunstyrelsen och nämnderna samt enskilda ledamöter i dessa organ. Vi riktar en anmärkning mot kommunstyrelsens ordförande för bristande följsamhet mot delegationsordningen.

Vi tillstyrker att kommunens årsredovisning för 2017 godkänns. Den är i allt väsentligt upprättad i enlighet med kommunala redovisningslagen och normering.

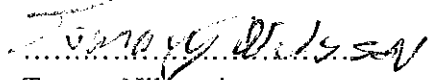
Falkenberg den 12 april 2018

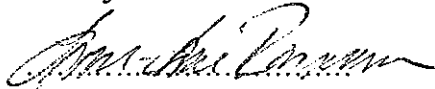
Gösta Svensson

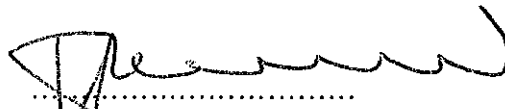
Carina Ejdestig

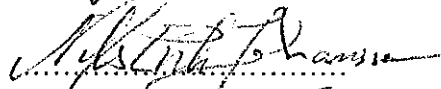
Tommy Nilsson*

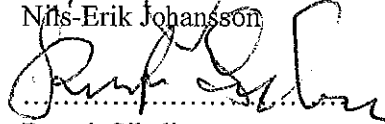
Sven-Arne Rasmussen**

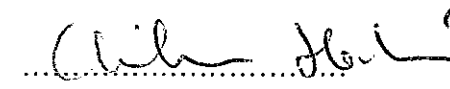
Jan Johansson

Nils-Erik Johansson

Bernth Sibelius

Christer Hedin**

*Vald revisor från och med 2017-09-26

**Vald revisor från och med 2018-01-30

**Falkenbergs
kommun**